R. No. 1201

Local Records

126.

Restored in 1946-'47 from a Ms. Local Records of (No. 15-3
Mackenzie Collection. by Sri K. Venkata subbasastri
Telugu Pandit and Sri P. Subbaraya Bhat. Canarese Pandit.

*

1

2

Original No. 15-3-28.

Mac. No. 126.

ಕೈಫಿಯತ್ತು ಚಿಕ್ಕ ಹೊಸೂರು ತಾಲೂಕು ಗುಬ್ಬಿ.

Fol. 5

(ಪಟ್ಟ. ಸರಕಾರದ ವರದಸಾ)

ಯಾದಾಸ್ತು ಕೈಫಿಯತ್ತು - [ಪಟ್ಟಸಾರ ತೊಳ್ಗದ ವಾರದಸಾ]॥ರ

ಗುಮಾಸ್ತೆ - ಅ। ನಾರಾಯಣರಾಯರಿಗೆ ಮಾಳ್ಕ ಹೊಸೂರು ಗೌಡನು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಖಿತು— ಹೊಸೂರು ತಾಲೂಕು ಗುಬ್ಬಿ. ಸಂ. ೧೮೦೮ ಯಿಸವಿ ಶುಕ್ಲನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಬಹುಳ ೭ ರಲ್ಲು ಬರಸ್ಕೊಟ್ಟ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ-

ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಚೋಳರಾಯರ ಮನ್ನಂತರ ಲಾಗಾಯ್ತು ಬಹುಕಾಲ ಅನಾದಿ ಗ್ರಾಮಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿ, ಬಾಪುರ, ಬಿಳೇಹಳ್ಳಿ, ಚಿಕ್ಕಹಳ್ಳಿ - ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಾಲ್ಕು ಹಳ್ಳಿ ಅನಿಸಿ ಗ್ರಾಮಗಳು ಬಹುದಿವಸ ಲಾಗಾಯ್ತು ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜೋಯಿಸರು ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಭಟ್ಟ ತಿಪ್ಪಣ್ಣ ಭಟ್ಟರ ವಂಶಸ್ಥರಿಗೆ ಅಗ್ರಹಾರಗಳು ನಡಿಯುತ್ತ ಯಿದೆ. ಅವರ ವಂಶಸ್ಥರು ಕೊನೇರಿ ಭಟ್ಟರ ಪೌತ್ರರಾದ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ಟರ ಪೌತ್ರರು ದೇವ ಭಟ್ಟರ ಪುತ್ರ ಪೆದ್ದಿ ಭಟ್ಟ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಖವರುಷಂಗಳು ೧೪೬೨ ಪ್ರಭವ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶು. ೧೧ ಸೋಮವಾರದಲ್ಲು ಶ್ರೀ ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ, ಚೋಳೇಶ್ವರ, ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನಕೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಗಳು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಆಗುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಶಾಸನ ಹಾಕಿ, ಪಿತೃ ಪಿತಾಮಹರಾಗಾಯ್ತು ಬಂದಂಥ ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಾಮಗಳು ಅಗ್ರಹಾರಗಳು ಅನುಭವಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ [ಅಗ್ರ] (ಆಜ್ಞೆ) ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಹುಮಂದಿ ತಮ್ಮರಿಗೆ ಅನ್ನ (ಉದುಪುಗಳು) (ಉದಕಂಗಳು)? ಕೊಟ್ಟ ವಿದ್ಯ-

ಹೆಸ್ರು ಹೊಂದುತ್ತಯಿದ್ದು ನಾವು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದಂಥ ತ್ರಿಯಂಬಕೇಶ್ವರ
ಸೋಮೇಶ್ವರ ಚೆನ್ನಕೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ಉತ್ಸ[ವ](ವ) ನಿತ್ಯನೈವೇದ್ಯ ನಂ
ದಾದೀಪಕ್ಕೆ ಮಾಂಸೂರ (?) ಹೊಲ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಈಶಾನ್ಯದ ಮೂಲೆ ಖ೦।೧೦
ಆರು ಕೊಳಗ ಬೀಜವರಿ ಸಗಡಿ ಅರ್ತಗನೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಆಗ್ನೇಯದಿಕ್ಕಿಗೆ
ಗರುಬು ವಕ್ಕಲುದ ಹೊಲ ಆಶ್ವೀಜ ಶು ೧೦. ರಥೋತ್ಸವದ ಪೌರ್ಣಮಿಗೆ
ಉತ್ಸ[ವ](ವ) ಮಾಡಿ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸಂವತ್ಸರಕ್ಕೆ ಐದು ಆರುನೂರು ರೂಪಾ-
6. ಯಿಗಳು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಜಹಗೀರು ಅನುಭವ[ಮಾ]ಡುತ್ತಯಿದ್ದು,

ಆ ತರುವಾಯ ಹತ್ತೆಂಬು ವರುಷಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣದೇವರು ಕೋಟೆ,
ವೀರಭದ್ರ ದೇವರು ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಿ, ಉಭಯ ದೇವಾಲಯಕ್ಕು ೫೦।।೦ ಹೊನ್ನು
ಕೊಳಗವನ್ನು... ನಿರ್ದೇಶಮಾಡಿ, ಸಂವತ್ಸರ ಬಂದಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯ ಸೇವೆ ನೈವೇದ್ಯ
ನಂದಾದೀಪ ಯಾವತ್ತು ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂರು ರೂಪ್ಯಾಯಿ ಸುಮಾರು ನಡೆಸುತ್ತ,
ಬಹುಮಂದಿ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಈ ಪ್ರೌಢದೇವರಾಯ
ರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವರು ಕಾಲವಾದರು.

ಆ ತರುವಾಯ ಅವರ ವಂಶಸ್ಥರು ಈಶ್ವರ ಭಟ್ಟ, ಪದ್ಮಭಟ್ಟ ಮೊದ
ಲಾದವರು ಅನುಭವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಯಿದ್ದರು. ಈ ತರ ಪ್ರೌಢದೇವರಾಯ-
ರು ಅಚ್ಯುತರಾಯರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಜಾಧಿರಾಜರ ಪಟ್ಟಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಕ-
ಮಗೆ ಅಗ್ರಹಾರ ನಡೆವ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ಯಾವತ್ತು ಹೆಸ್ರು ಕೊಂಡಿದ್ದು ಅವರು
ಅತಿಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟು ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪ್ರೌಢರಾಯ ಅಚ್ಯುತರಾಯರು
ಮೊದಲು ಅಗ್ರಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಾಮ ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮ-
ಪುರಿಗೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ನಾಮವಾದ ಕಲಗೊಂಡನ ಹೆಸರು -

ಅಂಥೋ ನಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಗೌಡ, ಲಿಂಗನ ಗೌಡ, ವಿರುಪನ ಗೌಡ, (ಕಾ)ಳನ
ಗೌಡ, ಕೂಡಿ, ಯಾಯರಾಜನ (?) ಕುಮಾರ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಯ್ಯನವರ ಸನ್ನಿಧಿ
ಬಿಂದ ಅಗ್ರಹಾರಸ್ಥರಿಗೆ ೧೪೦೧ (ಕ್ಷ)[ಶಕೆ] (ಸಕೆ) ಯಲ್ಲಿ ದಾನಪತ್ರವ
ನು ಬರಕೊಟ್ಟು ಭೂಮಿ ಚತುರ್ದಿಕ್ಕು ನಿರ್ದೇಶಿ ಸೀಮೆ ಕೊಟ್ಟು, ಚಿಟ್ಟಬೋ-
ಯಿನ ಕಟ್ಟೆಮೇಲೆ ಕ್ಷೀರಭಂಡಾರ ಹೊರಿಸಿ ಚತುರ್ದಿಕ್ಕು ಸಹಿತವಾಗಿ
ಶ ೭—೫೯ ೧೧-೫೨ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅರುವತ್ತೈದು ಹಿಂದುಗಡ ವರ್ಷದ
ಹಿಂಪಾವನದ ಆದಾನದ ಯೆರಡು ತಿಯಾಳ ಬೀಜವರಿ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಮಾ-
ಡಿಕೊಟ್ಟು ಭೂಮಿಗೆ ಪಡ್ಡಿ ಚಟ್ಟರ ಹೆಸರಿಂದ ಹೂತಿ ಮೇರೆ ಕಲ್ಲುಗಳಿಗೆ
ಶಾಸನ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟು [ಅಗ್ನಿ] (ಆಜ್ಞೆ) ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡೋ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ
ಅಗ್ರಹಾರ ನಡೆಸುತ್ತ ಬಂದರು. ಅದೇ ಮೇರೆಗೆ (ಆಜ್ಞೆ) [ಅಗ್ನಿ] ಸಂ-
6.a ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುಮಂದಿ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಅನ್ನೋದಕಂಗಳು
ಕೊಟ್ಟು ವಿದ್ಯೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಯಿದ್ದು. ಆ ದಿವಸವಾಗಾಯ್ತು ೧೦೭೦ ನೆ
ಫಸಲಿ ಮೊಗಲಾಯಿ ಸದ್ದಿ ಮ್ಮ ಸೂಡ ಖಾನನ ಅಮಲು ವರೆಗು ಅನುಭವ
ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮೊಗಲಾಯಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ದಾಖಲು ಆಗಿ ತಲಿ-
ಗೆ ಬಳಗೆ ಬಂತು. ಆ ಲಾಗಾಯ್ತು ಅಮಲುದಾಂತನ ನಿಲ್ಲು ಎದ್ದಿ ಅಂ
ಬರಸ್ಥರ (?) ಅಮಲು ಆದಬಳಿಕ ವಳಿಗಾಗಿ ಸಂಪ್ರಾಳವಾಳ ಗ್ರಾಮ
ಬಾಪುರದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ವೀರಭದ್ರದೇವರು ಉಭಯ ದೇವ
ರುಗಳು ನಾಡಗೌಡ, ಬಸಣ್ಣಗೌಡ ... ಗಳು ಸಹ ಉಭಯ ದೇವರುಗಳು
ತಂದು 'ಚಿಕ್ಕ ಹೋತಾರಿಲಿ' ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿ ಲಾ ೧೮೦ ವರ್ಷದ ಸ್ವಸ್ತಿ ಹಾಕಿ-
ಕೊಟ್ಟರು.

ಈ ಅಮಲು ಸಂನ್ನು ೧೧೦೨ ಫಸಲಿ ವಾಗಾಯ್ತು ಕಾಲ ಮೊಕಾಸನ ಅಮಲು ಸಂನ್ನು ೧೧೭೫ ಫಸಲಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂತು.

ಆವೇಳೆಗೆ ನಾಡಗೌಡ, ಬಸಣ್ಣ, ನಾಗನಗೌಡ, ಪುಟ್ಟಂಗೌಡ ॥ ನಾಗಣ್ಣಗೌಡ ಕಾಳನಸ್ವಂಣ್ಣ ತೋಗ್ರ, ಕರಗಿರಣ್ಣ - ಪ್ರತಿದಿವಸಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗೋಡೆನ ಹೋತಾರು ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ಹೋತಾರು ಯೆಂಬವಾಗಿ' ಪಾಠಕ-ಯಿಂದ ನಡೆದು ಬಂತು.

ಈ ವಾಗಾಯ್ತು ಸಂನ್ನು ೧೧೭೫ ಫಸಲಿಗೆ 'ಬಸಾಲಕ ಜಂಗನ-ಅಮಲು - ಆದಿವಸಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಂದಕ್ಕೆ ಸಾಣಬಾಳದಿಂದ (?) ರಾಮದೇವರು ಬಂದು ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ ಸಂಶಪ್ಪ [ಬಸಪ್ಪ] (ಬಸಣ್ಣ) ಯಿವರ ಸಹಿತವಾಗಿ ಸ್ವಸ್ಥಿಮಠ ಅನಿಸಿಕೊಂಡು ಯಿದ್ದರು. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಠಗಳು ಸವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಕರಣ್ಯಾತಿರ ವಿಸ್ತಾರ ಇದ-ಕಾರಣ ಸಕಲ ಜನರು ಕಲಶ ಮಠದ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಪಕ್ಕಳದ ಮಾನ್ಯ ಕೊಟ್ಟುಯಿದ್ದರು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ [ಜಂಗ್ಮರು] (ಜಂಗಮರು) ಅಕ್ಕಸಾಲೇರ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಯಿದ್ದರು. ಪುನಃ ಬಹಿಯತ್ರರಿಗೆ [ಕಲಾಪ]. (ಕಲಹ) ಬಂದ ಕಾರಣ ಅಕ್ಕಸಾಲೇರ ಮುದ್ದಂಗಾ ಮಠ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡನು. ಸನ್ನು ೧೧೯೧ ನೆಯ ಫಸಲಿ ಕೋಭನನ್ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ

6.6. 'ಹಾಬಾಮನ ಮಲ್ಲು' (?) ಕಾಲವಾದನು.

ಈ ವಾಗಾಯ್ತು ೧೨೦೧ ಫಸಲಿ ಪ್ರಮಾದೀತ ಸಂವತ್ಸರದವರೆಗು ಮೊಹಬತ್ತು ಜನ್ನರ ಅಮಲಿಗೆ ಕರಿನಾಗನ... ಮಲಗೊಂಡ ನಾಗನಗೌಡ ಕಾ॥ ಬಸ್ವ, ಬುಪ್ಪಣ್ಣ(ಗೌಡ) ನಾಡಗೌಡ ಸಂಕಣ್ಣ.

ಆ ನಾಗಾಯ್ತು ರಾಜವೆಂಕಟರಾಯರ ಅಮಲು ೧೨೦೨ ಫಸಲಿ ಆನಂದನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ, ಕಾ॥ ಬಸ್ತಿ ಬುದ್ದಿಣ್ಣ ಸಂನ್ನ ೧೨೦೩ ಫಸಲಿ ರಾಕ್ಷಸನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಬೇ(ಗಮ್ ಶಾಹೇಬರು ಈ ಸಮೂಲ ಖಾನನ ಅಮಲು ಸನ್ನ ೧೨೦೪ ಫಸಲಿ ನಳನಾಮ ಸಂವತ್ಸರಕ್ಕೆ ಅಮರಶಾ॥ ಅರಸನ ಅಮಲಿಗೆ ಗೌಡ ಕರಣಿಕನ ಗೌಡಸಿ॥ ನಾಗನಗೌಡ ಕಾ॥ ಬಸ್ತಿ ಹಂಪೆ[ಣ್ಣ](ಯ್ಯ).

ಆ ನಾಗಾಯ್ಯ ಕುಂಪಿಣಿ ಸರಕಾರ ಬಹೋ(ಪ್ರಮಿಯಂತೃಷ, ಸಂನ್ನ ೧೨೧೦ ಫಸಲಿ ರೌದ್ರಿ ಸಂ॥ರದ ಪುಷ್ಯಮಾಸದವರೆಗು ನವಾಬ ಗುಲಾಮ ಆಲಿ ಖಾನನ ಅಮಲು.

ಆ ನಾಗಾಯ್ಯ ಸಂನ್ನ ೧೨೧೮ ಫಸಲಿ ಶುಕ್ಲ ಸಂ॥ರದ ವರಿವಿಗು ಕುಂಪಿಣಿ ಅಮಲು ನಡೆಯುತ್ತ ಯಿದ್ದಿತು. ಶಾ॥ ಮಾ॥ ಗೆ ಸರಕಾರದ ಬಗೆಗೆ ನಾಗನ ಗೌಡ ಅಯ್ಯನಗೌಡ ಕಾ॥ ಬಸ್ತಿ ಕುಂಕರ ಲ(ಕ್ಷ್ಮೀ)(ಹ) ?

ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜೈನಬಸ್ತಿ ರುಧಿರೋದ್ಗಾರಿ ನಾಮ ಸಂ॥ರಕ್ಕೆ ನಾಗಗೌಡ ಬೇ(ಹಪ್ಪ ಕಟ್ಟಿಸಿಯಿದ್ದಾನು. ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಬೀ(ಜ ಬೆಳೆಹೋ(ಅರಿ[ಶಿ](ನ)ನ ಜೋಳ, ಸಜ್ಜೆ, ಬಿಳಿಜೋಳ ಹತ್ತಿ ನವಣೆ ಕರಿ.. ಗೋಧಿ, ಕಡ್ಲೆ - ಈ ಪ್ರಕಾರ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಯಿದ್ದಿತು. ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಿಹೋ(ಶಾಸನ ಚೆನ್ನಕೇಶವ ದೇವರ ಗುಡಿ ನಿ.... ಗಪ್ಪಿಗೆ ರಾಯರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹರಿಹರರಾಯರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಯಿದ್ದಿತು.

ಬ. ಶಾಂ(ಬ. ೨ ಜೂನು ೧೮೦೯. ಸಂ॥

ಕೈಫಿಯತ್ತು ಬೇಡರ ಬೆಳಗಲ್ಲು ತಾಲೂಕ ನಾಗಲದಿನ್ನಿ.

ಯಾದಾಸ್ತು ಕ॥ ಬೇಡರ ಬೆಳಗಲ್ಲು ಸಂ॥ ಮಜುಕೂರು ತಾ॥ ನಾಗಲದಿನ್ನಿ ಸಂನ್ನ ೧೭೩೧ ಪ॥ ಶುಕ್ಲ ಸಂ॥ ನಿಜ ಆಷಾಢ ಬ॥ ೧೦ಲು ಗ್ರಾಮನಿರ್ಮಾಣದ ಕೈಫಿಯತ್ತು ಬರದು ಕೊಟ್ಟ(ದ್ದು.)

೧. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಎರಡು ಹರದಾರಿ ಮೇಲೆ ಬಾದಾರು ದೇವಸ್ಥಾನ ರಾಮಲಿಂಗದೇವರು.

೧. ಅಗ್ನಿದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹರದಾರಿ ಮೇಲೆ ಮಾಲಪಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯೆರಡು ಹರದಾರಿ ಮೇಲೆ ಜಾಲವಾಡಿ ಶ್ರೀ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನ.

೧ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹರದಾರಿ ಮೇಲೆ ಬಲಸಲದೊಡ್ಡಿ(ಡ್ಡಿ), ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹರದಾರಿಗೆ ತುಂಬಳದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹ ದೇವರು ದೇವಸ್ಥಾನವು ಕರತಾ॥ ಆದವಾನಿ.

೧. ನೈರುತ್ಯದಿಕ್ಕಿಗೆ ಆದವಾನಿ ತಾ॥ ಯೆರಡು ಹರದಾರಿ ಮೇಲೆ ಜುಮಾಲದಿನ್ನೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯೆರಡು ಹರದಾರಿ ಮೇಲೆ ಯಾಕಲಕವುತಾಳದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಉಂಟು. ರಥೋತ್ಸವದ ಸ್ಥಳವು. ೧. ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಹರದಾರಿ ಮೇಲೆ ಆದವಾನಿ ತಾಲೂಕು ಕಜಲಗುಡ್ಡ, ಅದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಹರದಾರಿ ಮೇಲೆ ಹಾಲವಿ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ, ರಥೋತ್ಸವದ ಸ್ಥಳ.

೧. ವಾಯವ್ಯದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮೂರು ಹರದಾರಿ ಮೇಲೆ ಆದವಾನಿ ತಾ॥ ನಾಕನೂರು ತುಂಗಾತೀರ ಸ್ಥಳ.

೧. ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕು ಎರಡು ಹರದಾರಿ ಮೇಲೆ ರಾಮಾಪುರ ತುಂಗಾತೀರ ಶ್ರೀ ರಾಮಲಿಂಗದೇವರ ರಥೋತ್ಸವ ಸ್ಥಳ.

೧. ಈಶಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಹರದಾರಿ ಮೇಲೆ ರಟಮರಿ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮೂರು ಹರದಾರಿ ಮೇ-ಲೆ ಮಂತ್ರಾಲೆ ತುಂಗಾತೀರ ರಾಘವೇಂದ್ರರಾಯರ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ವೃಂದಾವನ ರ-ಥೋತ್ಸವದ ಸ್ಥಳವು.

೮. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅಷ್ಟದಿಕ್ಕುಗಳು ಗ್ರಾಮಗಳು.

೪.೬. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಲ್ಲು ಅಂಬೋಲೆ ಹೆಸರು ಯಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಗೊಲ್ಲರು ಚಿನ್ನಬೋಯುಡು, ಪೆದ್ದಬೋಯುಡು ಅಂಬೋರು ಯಿಬ್ಬರು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ-ಯಿದ್ದದ್ದು ನೋಡಿ, ಆಕಳ ಹಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ಥಳವಿಶಾಲವಾಗಿ ಅದೆಯೆಂದು ಕಂಡು ಬೆಟ್ಟ-ಕ್ಕೆ ಎರಡು ಹೊಲದ ಪಟ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟು ಆಗ್ನೇಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ರಾಳಮೇಲೆ ಹಟ್ಟಿಹಾಕಿ-ಕೊಂಡು ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಯಿರಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಆಕಳುಗಳು ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮೇಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಯಿರಲಾಗಿ, ಒಂದು ಆಕಳು ತಪ್ಪಿಸಿ-ಕೊಂಡು ಪುಕ್ಕಟೆ ಹೊಕ್ಕುಯಿರಲಾಗಿ ಚಿನ್ನಬೋಯಿನ ಮಗ ಬೆಟ್ಟಬೋಯಿಗನೆಂಬೋ ಅವ ಆಕಳು ಹುಡುಕಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಾಗಿ 'ಪಡೆ' ಒಳಗೆ ಆಕಳು ನಿಗೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ನೋಡಿ ದೇವರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅದೆಯೆಂದು 'ಪಡ ತಿರುಮಲೈಯ್ಯ' ಯೆಂದು ಹೆಸರಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ 'ಗವಿಗಲ್ಲು' ಯೆಂದು ಹೆಸರು ಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಿರಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ್ಯವಾಗಿ ನಿತ್ಯಾನುಕೃಪ (?) ನದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆಕಳು ನೀರು ಕುಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾಯಿರಲಾಗಿ, ವಸಂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದುದಿನ ಹಾದಿವೊಳಗೆ ಮಗಲಿ (?) ಬೆಟ್ಟದ ಬದಿಲಿ ಗೊಲ್ಲನ ಮಗನ

ಹೊಟ್ಟೆ-ಹಾಲೆ ಉಪದ್ರವ ಆಗಿ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾಯಿರಲಾಗಿ ರಾತ್ರಿಲಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹದೇವರು ಬಂದು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯೊಳಗಿಂದ ನಾನು ಉದ್ಭವಿಸಿ [ಬೆಳೀಲೀನಿ] (ಬೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ.) ನನಗೆ ಗುಡಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿರಿ ಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ರು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸ್ವಪ್ನ(ದ)ನುಸಾರ ನಡದು ಕೊಂಡು ಯಿರಲಾಗಿ ಭೂಮಿಯೊಳಗಿಂದ ಶಿಲಾಸ್ತಂಭದ ಪ್ರಕಾರ ಬೆಳೆದಾಬಿಡ್ತು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಯಿರಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ 'ಬೊಮ್ಮಪಲ್ಲಿ' ಯೆಂಬೋ ಹೆ-ಸರಿಂದ ಗ್ರಾಮನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಗವಿಗಳು ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಆಗ್ನೇ-ಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕೆರೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರು.

ತರುವಾಯ ಬಂದಾನೊಂದು ದಿವಸ ಪೂಜಾರಿ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಪ-ಡ ತಿರುಮಲೈಯ್ಯಗೆ ಅಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಹೋಗೋ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾಯಿರಲಾಗಿ ದಾರಿಯೊಳಗೆ ಹಿರಿಹುಲಿ ಬಂದು ಮಲಗಿಯಿರಲಾಗಿ ಈ ಪೂಜಾರಿ ಅದರನ ಕಂಡು ಭಯಸ್ಥನಾಗಿ ಆ ದಿವಸ ಪೂಜೆ ಮುಗಿಸಲಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಪೂಜಾರಿ ಮೈಮೇಲೆ ಆವೇಶ ಬಂದು ದೇವರು ನಾನು ಅಲ್ಲಿಯಿರೋ-ದುಯಿಲ್ಲ; ಕೆಳಗೆ ಗುಂಡಿಗೆ ಒಡೆದು ಮಾಡುತೀನಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯವೇನು ಯೆಂದರೆ [ಪ್ಲಾ](ಸಾ)ಕರದವರ ಆಕ್ಕವರು ಬೆಟ್ಟದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಯೆಮ್ಮೆಮೇ-ಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೊಡಕೊಂಡು ಬಂದು ಯಿರುತಾನೆ ಅವನನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಆ ಯೆಮ್ಮೆ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗುಂಡು ಉರುಳಿಬಿದ್ದು ಅದು ಸಾಯುತದೆ. ಅದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಯಿದ್ದು, ಆ ಗುಂಡು ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹಿರಿ[ಬಂಡಿಗ] (ಬಂಡೆಗೆ) ಕೈಸುವರಿ [ಕೆಳ್ಳು] (ಕೆಳ್ಳು) ಬಂದರೆ ನಿನ್ನ ಕೈಗೆ ಕಾವು ಕಾಣಿಸುತ್ತ ಅದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಉದ್ಭವಿಸಿ ಯಿರುತೀನಿ. ಇದಲ್ಲದೆ # ಗವಿಬ್ಯಾಗಿಂದ ಬ್ಯಾಕೆಗೆ ಬಂದನಾದ

ಕಾರಣ ಈ ಗ್ರಾಮ 'ಬೆಳಗಲ್ಲು' ಯೆಂಬೋ ಹೆಸರು ನಡಸಿರಿ ಅಂತ ಹೇಳೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ, ಆ ಪ್ರಕಾರ ಪೂಜಾರಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಯಿರಲಾಗಿ ಗುಂಡು ಉರುಳು ಬಿದ್ದು ಯೆಮ್ಮೆ ಸಾವೋಣ ನಿಶ್ಚಯವೆಂತ ತಿಳಿದು ಪಾತರದವನು ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕವ ಬದುಕಿದ್ದು ಲಾಭವೆಂದು ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಗುಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ 'ಬೆಳಗಲ್ಲು' ಯೆಂಬೋ ಹೆಸರು ನಡಸಿದರು.

ಆ ತರುವಾಯ ಮುಂಮಿಡಿ ಉಪ್ಪಲಪಾಡು ಯಿಂದ ಬಂದ ಬೋಳು ಯೆರ್ರ ಕಾಟಣ್ಣ ಹನುಮಣ್ಣ ನೆಂಬೋ ಜನರು ಕುಟುಂಬ ಸಹಿತವಾಗಿ ಮಾರ್ಗಸ್ಥ ಬಂದು ಯಿಳುಕೊಂಡು ಯಿರಲಾಗಿ, ಈ ಗೊಲ್ಲರ ಸಂತತಿ ಅವರು ನಾಮ

9.6 ನಗೌಡ, ಯೆರ್ರಗೌಡನೆಂಬೊ ಅವರು ಅವರನ ನೀವು ದಾರು ಯೆಂದು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವರು ಮಾರ್ಗಸ್ಥರಿಂದ ನಾವು ಬಂದ ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರು ಹೇಳಲಾಗಿ ಯೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಯಿದ್ದೀರಿ ಅಂತ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವರು ಆಡಿದ್ದು -

'ನಾವು ಬೇಡರ ಅರಸುಗಳ ಬದಲಕ್ಕೆ [ನಾವು] ಚಾಕರಿ ಹೋಗುತ್ತಯಿದ್ದೇವೆ' ಯೆಂದು ಹೇಳೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈ ಗೊಲ್ಲರು ಚಾಕರಿ ಯೇನು ಕಾರಣ ಬೇಕು, ಈ ಸ್ಥಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅದೆ, ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಸ್ತಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾವು ನೀವು ಇಹೋ[ನು](ಣ) ಅಂತ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಉಭಯತ್ರರು ಕಲತು ದಾ॥ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸುಗಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಗೌಡಿಕೆ ಸ್ವಾಸ್ಥಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಲಕರ್ಣಿ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ, ಹಿರೇಕೋನರಸ ತಳವಾರ ಪೆದನಾಗಿ ನೀರ್ತಳವಾರ ಬುರ್ರ ಅಂಬೋ ಜನರು ಸ್ವಾಸ್ಥಿಯೇರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅರಸುಗಳ ಕೈಯಿಂದ ಕವುಲು

ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಅಪ್ಪಣೆ ಯಿಸಕೊಂಡು ಬಂದು ಗ್ರಾಮ ಚತುರ್ದಿಶ್ಯ
ಕ್ಕಿದಿ ಮಾಮೂರು ಮಾಡಿದು.—

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಮಾಧ[ವಾ](ವ)ರಕ್ಕೆ ನೈರುತ್ಯ ಮೂಲೆ ರತ್ತಮರಿ
ಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಬೊಮ್ಮ ಪಲ್ಲಿಗೆ ಪೂರ್ವ ಕಲ್ಲು ಗುಡೆ ಸರಹದ್ದು; ಅಲ್ಲಿಂದ ಪೂ-
ರ್ವ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಈಶಾನ್ಯ ಮಾಧ[ವಾ](ವ)ರಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ರತ್ತಮರಿ; ಅ
ಡವಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಗೌಡರ ಮಾನ್ಯದ ಹೊಲ ಮೂಲೆ ವಳಗೆ ಸರಹದ್ದು. ಅಲ್ಲಿಂ
ದಕ್ಷಿಣ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ಬೂದಾಳಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ರತ್ತಮರಿ ಅಡವಿಗೆ ದ-
ಕ್ಷಿಣ ಬೆಟ್ಟಗಲ್ಲಿಂದ ಬೂದಾಳಿಗೆ ಹೋಗೋ ಹಾದಿಗೆ ಉತ್ತರ ನರಸಿಂಹನ
ಹಳ್ಳದ ಆಚೆದದ ಹುತ್ತನ ಗಡ್ಡೆ ಮೇಲಿನ ಗುಂಡು ಪಾಲು ಕಲ್ಲು ಸರಹದ್ದು;
ಅಲ್ಲಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳದ ಆಚೆ ಈ ಕಲ್ಲು ವಳಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು, ದ
ಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಆಗ್ನೇಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮುಗುದೆ ಕೆರೆಯೇರಿ ಸೌಳು
a ಹಳ್ಳಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಪಾಡಿಗೆ *Folio No. 10. a* ಈಶಾನ್ಯ ಸರಹದ್ದು; ಅಲ್ಲಿಂ-
ದ ಪಶ್ಚಿಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಬಲಸಲದೊಡ್ಡಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬಲಸಲದೊಡ್ಡಿ
ಹಾದಿಗೆ ಪೂರ್ವ ಹಾದಿ ಬದಿಲಿ ಗಾಡುಗು ಪಾಲು ಕಲ್ಲು ಸರಹದ್ದು. ಅದಕ್ಕೆ
ಪಶ್ಚಿಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ನೈರುತ್ಯ ಆಂಕ ಸುಂಟಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊನೆಗೆ ಕೋಕಿಲ
ಗುಡ್ಡ ಸರಹದ್ದು. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮ ದೇವರ ಬೆಟ್ಟ
ಬೆಟ್ಟಗಡೆ ಕಲ್ಲು ಹೊಲಿ ಮೇರೆ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ ಕಲ್ಲು ಸರಹದ್ದು; ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತ-
ರ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ವಾಯುವ್ಯ ಬೊಮ್ಮ ಪಲ್ಲಿ ಅಡವಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕು ಪದಿರಾಳ್ಳ
ಸರಹದ್ದು- ಈ ಪ್ರಕಾರ ಚತುರ್ದಿಶ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬೆ
ಡ ಗೌಡರು ಚಂದ ಚೋಲು, ಯೆರ್ರ ಕಾಲಪ್ಪನು ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಕ್ಕೆ—

ಹೂಗುಳ್ಳ (?) ಮೇಲೆ ಗುಡಿ ಸಲಿಗಳು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂತ ಭೂಮಿ ಶಾಪು ಮಾಡಬೇಕೆಂತ [ಅಗಲ ತಾ] (ಅಗೆಯುತ್ತ) ಯಿರವಾಗ ಒಂದು ಹುತ್ತಿನ ಕಡೆಯಿಂದ ನಾಗರಹಾವು ಹೊರಡೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅದರನ್ನೆ ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಆಂಜನೇಯ ದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಿ 'ನಾಗಲಾಪುರ' ಯೆಂಬೋ ಹೆಸರು ನಡಿಸಿ [ಪ್ರವರ್ತತಾ] (ಪ್ರವೃತ್ತಿ) ಮಾಡುತ್ತ ಯಿರವಾಗ, ಆಂಜನೇಯ ದೇವರು ಮಹಾ ಜಾಗ್ರತನಾಗಿ ಬಹಳ ಕೊಡೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಳು ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ತಿರುಗಿ ಬೆಟ್ಟದ ಬದಿ ನಾಗಲಾಪುರ ಅನಿಸಿ ಯಿಲ್ಲೇ ಮನೆಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಯಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಡರ ಪ್ರಬಲದಿಂದ 'ಬೇಡರ ಬೆಳಗಲ್ಲು' ಅನಿಸಿ ಹೆಸರು ನಡೆಯಿತು.

ಚಿತ್ರಕಾಟಣ್ಣ ಹನುಮಣ್ಣ ಯೇಕ ಭೋಗದ ಗೌಡಿಕೆ ಅನುಭವ ಮಾಡುತ್ತ ಯಿರವಾಗ ಗೊಲ್ಲರು ನಷ್ಟ ವಾಗಿ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ-ವರುಷಗಳು ೧೪೭೦ ಕಾಲಯುಕ್ತಿ ಸಂ॥ರದಲ್ಲಿ ಐವತಿ (?) ಹಕ್ಕು ನಾಗಿರೆಡ್ಡಿ ಗಾಳಿರೆಡ್ಡಿ ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಧಪಾಲು ಗ್ರಾಮಿಗರ ವೀರಣ್ಣಗೌಡ ಭೋಗಿರೆಡ್ಡಿ ಗೌಡನವರಿಗೆ ಹಗ (ಹಾ) ಪಾಲು - ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಯಿರವಾಗ ಶಾ॥ ಸಕಲರಾಜ ಅರಸುಗಳ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಜಲ ಗುರು (ರು)! ದಿಂದ ಬಕ್ಕಿನರ ಗೌಡರು ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಗೌಡನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದು ತೆರಿಸಾರಕೆ (?) ನಿಮಿತ್ಯ ಅರ್ಧಪಾಲು ಮಿರಾಸಿವರಿಗೆ ಸುಪರ್ದ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಚಂದ ಚೋಳು ಚಿತ್ರಕಾಟಣ್ಣನ ಹೆಚ್ಚುಮಗಳನ್ನ 'ಹಬೊಳ್ಳಿ' ಮಾನಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಯಿರವಾಗ ಬಂದು ಯಿಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟದಿಂ-

ದೆ ದೊಡ್ಡಿ(ಡಿ), ಹಾಕಿ-ಕೊಂಡು ಗುತ್ತು ಲಿಂಗಣ್ಣನವರ್ರಿ ಇತ ಬಂದು ಇರಬಾಗಿ
ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ನಾಗಾಐವತ್ತು ವರಹ 'ಪಿರಣಿ' ಬೀಳ್ಹೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುತ್ತಾ(ತ್ತು)
ಲಿಂಗಣ್ಣಗೆ ಬಂದು ಪಾಲು ಕಟ್ಟಿ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಮಿರಾಸಿ ಬ್ಯಾಗೆ ಪಾಲು ಕೊಟ್ಟು
ಕಲದ ಬಂದ ಕಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕುದಾಮು ದತ್ತು ಆಗಿಯಿರಬೇಕೆಂದು
ನಿರ್ಣಯ ಆಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ನಡಿಯುತ್ತಾ ಬರುತಾಇರಬಾಗಿ ಈಸ್ತದೆ ಅಮಲು
ಮಾಡಿದವರು 'ಮಸೂದಖಾನ' ಇಲ್ದ್ಯು. ಇತರುವಾಯ 'ಆಸಖಾನ' ಇಲ್ದ್ಯು.
ಆ ಮೇಲೆ 'ಮುತಸಲ್ಲಾಖಾನ' ಇಲ್ದ್ಯು; ಅಲ್ಲಿಂದ 'ತಾಲೀಮುದಿಖಾನ' ಇಲ್-
ದ್ಯು; ಆಮೇಲೆ 'ಹಸಾನ ಮೋದಿಖಾನ' ಇಲ್ದ್ಯು; ಈತನ ತರುವಾಯ 'ಹ-
ಮಶೂರಖಾನ' ಇಲ್ದ್ಯು, ಆಮೇಲೆ 'ಟೀಪೂಸಾಹೇಬನ' ಅಮಲಿನ ಬ್ಯಾಗೆ
ಸಂ॥ ೧೧೮೫ ಫಸಲಿ ಬ್ಯಾಗೆ ನಾದಗೌಡ ಚನ್ನವೀರಪ್ಪನ ಮಗ ಬೊಮ್ಮ-
ಶೆಟ್ಟಿಗೌಡ- ಅದವಾನಿಲಿಂದ ತಾಲೂಕು ಗುತ್ತಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ತಮ್ಮ
ಬಸಪ್ಪಾ ಅಂಬೋಲ ಆತನ್ನ ಪ್ರಾಯ ಇಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮನೆತನ
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಂತರು. ತತ್ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಇವರ ಮನೆತನ ಆದವಾನಿತಾ-
ಲೂಕು ಯರಿಗೇರಿ ಪ್ಯಾಟಿಗೆ ಇತ್ತು. ಆತನು ಕೆಲವುದಿವಸಕ್ಕೆ ಸ್ವರ್ಗಸ್ತನಾದ
ನು. ಆ ತರುವಾಯ ಬಸಾಲತ್ ಜಂಗನವರ ಅಮಲಿನ ಗೌಡನವಿರ ಕ್ಕೆ(?)
೩ ನಾಗರೆಡ್ಡಿ(ಡಿ) ಗೌಡ ಕಾಪಿರುವಣ್ಣಯಿದೆ-(?) ಗೋಪಾಲರಾಪುರದ(ಂ)ದು ಬ-
ಡದು ಗ್ರಾಮ ಹಾಳು ಆಂತ್ಯು.

ಅಮಲು ಆಮೇಲೆ ಮರಹಬತ್ತು ಜಂಗನವರ ಅಮಲಿನ ಬ್ಯಾಗೆ
ಪಾ-...ಗೌಡ ಬೊಮ್ಮಿಶೆಟ್ಟಿಗೌಡನ ಮಗ ಸುಮತೇಂದ್ರರಾಯ ತಾಲೂಕು
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಗೌಡರು ಜನ್ನಾ ಕಾ-

ಮರಿನಾಗಪ್ಪ ಹೇಮಣ್ಣ. ಆಮೇಲೆ ರಾಜಾಂಗಳಕ್ಕೆ ಪಂಚಾಕನರ ಅ-
ಮಲು ಆ ಮಾಳಬಣ್ಣಂಗನ ಮಗ ಗುಲಾಮ ಹುಸೇನಪ್ಪಿನ ಅಮಲು.
ಆಮೇಲೆ ಆ ಮಾನಸೀ ಅರಬ ಜಮೇದಾರ ಅಮಲು.(?) ಆಮೇಲೆ
ಮಾನು ಸೂರದೌಲನ- ಅವರ ಅಮಲು ವ್ಯಾಪೆ ಕುಂಪಣಿ ಅಮಲು
ರೌದ್ರಿ ಸಂವತ್ಸರ ಲಾ. ॥ ಈ ಕಡೆ ಖುಮಶೇಂದ್ರಯ ಕಮ್ಮ ಅತೀ...
ಪರಾರಿ ಆಗಿ ಹೋದನು. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ್ಲಿ ದಸ್ತು ಐವರು ಯಿತ್ತಿರೋಳಕ್ಕೆ
ಕೆಳದ್ದು ಬರದು ತೈಪಯುಕ್ತ.

ವಪ್ಪಿತ ಮಾಡಿದ ಗೌಡರು. —

೧. ಹಿರೇನಾಗನ ಗೌಡ. ಶಾ।ಗು—
೧. ಚಿಕ್ಕನಾಗನ ಗೌಡ. ೧. ಚೂಡಪ್ಪ.
೧. ನಾಗವೇಡಿ ನರಸಪ್ಪ. ೧. ತಿಪ್ಪಣ್ಣ.
೧. ಚಿನ್ನ ಗೌಡ. ೧. ಆಂಜೂ...
೧. ರಾಮಪ್ಪ ಗೌಡ.

॥ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು. —

೧. ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ರಂಗ ಸ್ವಾಮಿ ಗುಡಿ. ಅರ್ಥ ಶಿಲಾ ಮಂಟಪ; ಅರ್ಥ (ಕೆ) ದಾರು ಮಂಟಪವು.

೧. ಶ್ರೀ ರಾಮಲಿಂಗದೇವಸ್ಥಾನ ಗುಡಿ ಶಿಲಾಮಂಟಪವು.

೧. ಶ್ರೀ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಅರ್ಥ ಶಿಲಾಮಂಟಪ, ಅರ್ಥ (ಕೆ) ದಾರು ಮಂಟಪ.

೧. ಈಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ; ಅರ್ಥ ಶಿಲಾ ಮಂಟಪ. ಅರ್ಥ ದಾರು ಮಂಟಪ;

೧. ವೀರ ಭದ್ರ ಗುಡಿ ಶಿಲಾ ಮಂಟಪ

೧. ಮಹಾಲ ವಿದಾರು ಮಂಟಪ.

೧. ರಳುನಾಗಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಆಂ(ಜ)ನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ಶಿಲಾ ಮಂಟಪ.

೫. ಧಾನ್ಯ ವ್ಯಂಜನಗಳು.

೧. ಅರಿಶಿನ ಜೋಳ. ೧. ಅಲಸಂದಿ. ೧. ತಂಬಾಕು.

೧. ಕೆಂಪು ಜೋಳ. ೧. ಮೆಂತೆ. (?) ೧. ಉಳ್ಳಗಡ್ಡೆ.

೧. ಪುಟ್ಟ ಜೋಳ. (?) ೧. ತೊಗರಿ. ೧. ಗೆಣಸು.

೧. ಸಜ್ಜೆ (ಕೆ) — ೧. ಹೆಸರು. ೧. ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ.

೧. ನವಣೆ — ೧. ರಾಗಿ.

೧. ಹಾರಕ. ೧. ಎಳ್ಳು. ಮರಗಳು —

೧. ಜೊಡ್ಡೆ. ೧. ಬಿಳಿ ಜೋಳ. ೧. ಹುಣಸೆ ಗಿಡ.

೧. ಹುರುಳಿ. ೧. ಪುಡಿ.

೧. ಅವರೆ ೧. ಹತ್ತಿ.

೬. ಜವಳಿ —

೧. ಕೊರಗ ಬಿಳಿ ಸೀರೆಗಳು.

೧. ಕೊರಗ ಕೆಂಪು ಸೀರೆಗಳು.

೧. ಚೌಕಾರ ಕಂಬಳಿಗಳು.

Fol. 13. a.

ಕೈಫಿಯತ್ತು ಹಿರೇ ಹೊಸೂರು ತಾಲೂಕ ಗುಳ್ಯಂ.

॥ ಶ್ರೀ ರಾಮ ॥

ಯಾದಾಸ್ತು ಕೈಫಿಯತ್ತು ಪಟ್ಟಿ ॥

ಸರಕಾರದ ಪಾರಪತ್ಯ ಹೊರಗು ॥ ..... ನಾರಾಯಣರಾಯರ ಕೆ ॥ ಹಿರೆ ಹೊಸೂರು ಗೌಡಕೆ ॥ ಗಳು ಗುಳ್ಯ ಸಂಸ್ಥ ೧೨೧೮ ನೆಯ ಶುಕ್ಲ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಬ. ೭ ಲು ಬರದು ಕೊಟ್ಟ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದರೆ—

ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಚೋಳರಾಯರ ಮನ್ವಂತರ ವಾಗಾಯ್ತು ಬಹುಕಾಲ ಅನಾದಿ ಗ್ರಾಮಗಳು ಬಯಲು ಬಂಡೆ, ... ತರಾಜನ ಗುಂಡು, ರಡಭಾವಿ ... ಯರರ ಹಾಳು ವೀರ್ಲ? ಹಾಳು, ಧರ್ಮಪುರ, ಸಂಗಮಾಪುರ ಈ ಗ್ರಾಮ ೫ ಕ್ಕೆ ಯೀಗ್ಳು ಬಹುಕಾಲ ಅನಾದಿ ಗ್ರಾಮಗಳು ಬಹುದಿವಸದವಾಗಾಯ್ತು ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದ ಜೋಯಿಸರು ಅ.. ಚಿಟ್ಟಿಪೆದ್ದಿ, ಬಿಟ್ಟರವಂಶಸ್ಥರಿಗೆ ಅಗ್ರಹಾರ ನಡಿಯುತ್ತಾಯಿದ್ದವಂತೆ.

ಅವರ ವಂಶಸ್ಥರು ವಾಸುದೇವ ಭಟ್ಟರ ಪ್ರಪೌತ್ರರಾದ ಶಿವಭಟ್ಟರ ಪೌತ್ರರಾದ ನಾಗದೇವ ಭಟ್ಟನ ಪುತ್ರನಾದ ಲಿಂಗಪ್ಪನು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರುಷಂಗಳು ೧೪೬೫ ಪ್ಲವಂಗ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶು. ೧೨ ನೆ
(ಜಿಲ)
ವಾರದಲ್ಲು ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ [ಶ್ರೀ]ವಾಲಯ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಆ ಗುಡಿಯುತ್ತರವನ್ನ ಶಾಸನ ಹಾಕಿ, ಪ್ರತಿ ಪರಿಮಿತವಾಗಾಯ್ತು ನಡದು ಬಂದಂಥಾ ಯೀಗ್ಳು ಗ್ರಾಮಗಳು ಕಲತು ಸಂಗಮಪಾದವೆಂಬ ಅಗ್ರಹಾರಗಳು ಅನುಭವಿ

ಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅಗ್ನಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಹುಮಂದಿ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ
ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಹೇಳುತ್ತ ವಿದ್ಯೆ ಹೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಯಿದ್ದು, ತಾನು ಉದ್ಧಾರ
ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದಂಥಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಉತ್ಸಹದ ನಿತ್ಯ ನೈ-
ವೇದ್ಯ ನಂದಾದೀವಿಗೆ ಮಾನ್ಯದ ಹೊಲ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಆಗ್ನೇಯ ಮಾಗತಿ
ಪಿಂ, ಬೀಜವರಿ ತಗಡಿ ಅರ್ತಕಗೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಪ-
ಗರುಬು ಬಾಗ್ರಾಯ್ಯ ೧೯ ವಶ್ಯ(ರಾ)ಧಾ ದಹೊಲ. ಆಶ್ವೀಜ ಶು. ೧೦
ಮ್ಲಾ ರಥೋತ್ಸಹದ ಶ್ರೀಪಾದ ನಿಮಗೂ ಪಾ--ಕೆ ಕಾರಯರು ॥ ಕ್ಕೆ ಸಂ ೫ ವ
ದಕ್ಕೆ ಐನೂರು ರೂಪಾಯ್ಯ ಧರ್ಮ ಕ್ರಯ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಜಹಗೀರು
Fol. 14 ಅನುಭವ ಮಾಡುತ್ತಯಿದ್ದಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ವರುಷಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮದಿ-
ಕ್ಕಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆರೆ ಬಹುಕಾಲ ಅನಾದಿಯಿದ್ದದ್ದು, ಪುನಃ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿಸಿ ಸ್ಥಿರ
ವಾಗಿ ಕೆರೆಯಿಂದ ಶಿವಾಲಯ ಗ್ರಾಮದ ಒಳಗೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣದೇವರ ಗುಡಿ
ಕಟ್ಟಿಸಿ ಬಳಿಯ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಖ ೧೯ ಖಂಡಗ ಮಾನ್ಯ
.. ಗದ್ದೆ ನಿರ್ದೇಶ ಮಾಡಿ, ಸಂವತ್ಸರ ಒಂದಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯ ಸೇವೆ ನೈವೇದ್ಯ
ನಂದಾದೀವಿಗೆ .... ಮತ್ತ್ವ ವೆಂಬಾವತ್ತು ಉತ್ಸಹಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ
ಸುಮಾರು ಖರ್ಚು ನಡಿಸುತ್ತ, ಬಹುಮಂದಿಗೆ ಶಿಷ್ಯರ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಿ
ಕೊಳ್ಳುತ್ತಯಿದ್ದು ಪ್ರೌಢದೇವರಾಯರಯ್ಯನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವರು ಕಾಲವಾದರು

ತರುವಾಯ ಅವರ ವಂಶಸ್ಥರು ಶೃಂಗೇರಿ ಪದ್ದಿ ಭಟ್ಟ, ಉರತ
ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಭಟ್ಟ, ಆದಿಶಬಾಕದ ವೆಂಕಟ ಭಟ್ಟ, ಹುಳ್ಳಿ ನಗರದ ---ಕೇನಾ
ಯ್ಯರು ಅದೇ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಭವ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಯಿದ್ದು ಪ್ರೌಢ
ದೇವರಾಯರು ಅಚ್ಯುತರಾಯರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಜಾಧಿರಾಜರು ಚೆಲ ಕೆಗ

ದು ಕೊಂಡು ಕಮಗೆ ಅಗ್ರಹಾರ ನಡೆವ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ಯಾವತ್ತು ಹೇಳಿಕೊಂ-
ಡಲ್ಲಿ ಅವರು ಅತಿ ಸಂತೋಷಬಟ್ಟು ರಾಜಾಧಿರಾಜ (ರಾಜ) ಪ್ರೌಢದೇ-
ವರಾಯ ಅಚ್ಯುತರಾಯರು ಮೊದಲು ಅಗ್ರಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮಳಗ್ರಾ
ಮ ಸಮೀಪವಾಗಿ ಸಂ(ಗ) ಮಾಪುರವೆಂಬ ಗ್ರಾಮ ಕಮ್ಮ ಹೆಸರಿಲಿ ನಾಡ
ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ತಾಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ ತಾ॥ ನಾರಾಯಣಪ್ಪನವರ ಸ್ವಸ್ತಿಯಿಂದ
ಅಗ್ರಹಾರಸ್ಥರಿಗೆ ೧೫೦೨ನೆಯ ಶಕೆಯಲ್ಲಿ ದಾನಪತ್ರ ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟು
ಭೂಮಿ ಚತುರ್ದಿಕ್ಕು ನಿರ್ದೇಶ[ನ] ಮಾಡಿ, ಸಂಗ ಜೋಯಿಸನ ಕಲ್ಲೆಮ್ಯಾಲೆ
ಕ್ಷೇತ್ರ ಖಾಂಡ ಹೊರಿಸಿ ಚತುರ್ದಿಕ್ಕು ಸಹಿತವಾಗಿ ೬೪೦॥೭೧. ತೊಂಬತ್ತ-
ನಾಲ್ಕು ಖಂಡುಗ ಅರವನದ ಅರ್ಧನ ದತ್ತ ಯ್ಯೋಳಿ ಬೀಜವರಿ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ
ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು, ಚತುರ್ದಿಕ್ಕು ಭೂಮಿಗೆ ಶೃಂಗೇರಿ ಪಡ್ಡ ಚಟ್ಟರ ಹೆಸರಿನಿಂ-
ದ ಹೊಲಮ್ಯಾಲೆ ಕಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಶಾಸನ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಅಗ್ನಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ
ಮಾಡಿ ನಿಯಮವಾಗಿ ಅಗ್ರಹಾರ ನಡೆಸುತ್ತ ಬಂದರು.

ಅದೇ ಮೇರೆಗೆ ಅಗ್ನಿಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವಂಥ
ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಅನ್ನೋದಕಗಳು ಕೊಟ್ಟು ವಿದ್ಯ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಯಿದ್ದ ಆ
ದಿವ್ಯದ ಆಗಾಯ್ತು ೧೦೭೦ ನೆ ।। ಮೊಗಲಾಯ ಶಿದ್ದಿ ಮಸೂದ . . . . ನ
ಅಮಲು (ನಡಿತು) [ಕೊಟ್ಟು] ಅನುಭವ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಶ॥ ೧೫೭೭
ನೆ ಶಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಂತ ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯಗೆ ಅಗ್ರಹಾರ ಗೋತ್ರರ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ
ದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ೩ ೨೦ ಮೂವತ್ತು ಖಂಡಗ ಬೀಜವರಿ ಭೂಮಿ ಮುದ್ದು
ಮತೋದ್ಧಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾಚಾರ್ಯ 'ವಿಠಲವಿಜಯ' ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳ-
ವರು ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದ ಅಗ್ರಹಾರೀಕರ ವಂಶಸ್ಥರು ಹೊರುವರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ-

ಚಿಟ್ಟ ಶೃಂಗೇರಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಚಿಟ್ಟರ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ನಾಡಗೌಡ ಮಂದೋಡಿ ಕೆಂ। ಮಲ್ಲರಸಯ್ಯ, ಕರುಬ ಸಂಗಯ್ಯನವರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಮರ ಅಗ್ರಹಾರ(ಕರಿಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪಂತರಿಗೂ ಭೂಮಿ ವಿಭಾಗಮಾಡಿ, ಕೆಂಕರ ಪಂತನ ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಎ. ೩೦. ಮೂವತ್ತು ಖಂಡುಗ ಹೊಲಗಳಾಗಿ ಬಾಕಿ ಎಂ. ೬೪ ೧।।೭೧. ಅರುವತ್ತನಾಲ್ಕು ಖಂಡುಗದ ಅದವಳದ ಅ..ದ್ದ ಕಲ್ಲು ಯಳ (?) ಬೀಜವರಿ ಭೂಮಿ ವಳು ಗ್ರಾಮಸಮ್ಮೆಳವಾಗಿ ಸಂಗಮಾಪುರಕ್ಕೆ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ವಿಭಾಗ ಪತ್ರ ಬರೆಸಿ ಕಟ್ಟ...ಶ್ರೀಜರಾಮನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ವಪ್ಪಕಗಳು ಸಂಗಮವು ಲಿಖಯತ್ರಿ(ಗೆ) [ಗಾ] ಕಾಗದ ಬರೆಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಯಿದ್ದರು.

ಆಗಾಗಾಯ್ತು ೧೭೦೭ ನೆಯ ಶಕೆ ದುರ್ಮುಖಿ ಸಂವತ್ಸರದ ವರೆಗೆ ಅಗ್ರಹಾರದವರು [ರಿಕರು] ಅನುಭವ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದರು. ಈಚೆಗೆ ಮೊಗಲಾಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ದಾಖಲು ಆಗಿ ಕೆರಿಗೆ ಕೈಗೆ ಬಂತು.

ಆಗಾಗಾಯ್ತು ಅಮಲುದಾರ ಕಮಸಿಲು ಕದ್ದಿ ಅಂಬರಸಾ॥ ಅ.. ..ಲು ಸನ್ನ ೧೧೦೨ ನೆ(ವೆ. ॥ ಆಗಾಗಾಯ್ತು ಶಾಲಿ ಮಲ್ಲಿಖಾನನ ಅಮಲು ೧೧೩೫ ನೆ ವರೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂತು. ಆಮ್ಯಾಳಗೆ ನಾಡಗೌಡ ಅಸಣ್ಣ, ಕುಂಟಿ ನಾಗನ ಗೌಡ ಕಾ। ರಾಮದಾಸಯ್ಯನು ಆದಿಪ್ಪಕ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ಸಂಗಮಾಪುರ ವೆನಿಸಿ ಕೊಂಡ ಗ್ರಾಮ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ ಯಿಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಹೋತ್ರಿ, ಹೋತ್ರಿ ವೆಂದು 'ಹೋತೂರು' ಯೆಂಬದಾಗಿ ವಾಡಿಕೆಯಿಂದ ನಡೆದು ಬಂತು.

ಆಗಾಗಾಯ್ತು ಸನ್ನ ೧೨೫೫ ನೆ ಹಿಂ। ವಿಗೆ ಬಸಲಜಂಗನ

ಅಮಲು ಆದಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಾರ ದುಬ್ಬ ವೀರಪ್ಪನೆಂಬೋನು ಮಹಾತ್ಮನಾದದರಿಂದ ಗ್ರಾಮದವರು ಸರ್ವೇಜನರು ಕಲಶ ಮಠಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಮಠಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ೩ ೧೦ ವಕ್ಕಲದ ಮಾನ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿಯಿದ್ದರು. ಸನ್ನ ೧೧೯೧ನೆ ಫಸಲಿ ಶೋಭನ-ಕೃತ್ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಸುಆಮಾನಮುಲಕಿ ? ಕಾಲವಾದನು.

ಆವಾಗಾಯ್ತು ೧೨೦೧ನೆಯ ಫಸಲಿ ಪ್ರಮಾದೀಚ ಸಂವತ್ಸರದ ವರಿಗು ಮುದಬಜ್ಜಂಗನ ಅಮಲು ಮಾಚವೀಡಿ ಲಿಂಗಣ್ಣ ಕಾ। ರಂಗಪ್ಪನಾಡಗೌಡ ರುದ್ರಪ್ಪನು; ಆವಾಗಾಯ್ತು ರಾ॥ ವೆಂಕಟರಾಯನ ಅಮಲು ಸನ್ನ ೧೨೦೭ ನೆಫ। ಆನಂದ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಕಾ। ಸೋಮಪ್ಪಲಿಂಗನ ಗೌಡನು ಸನ್ನ ೧೨೦೭ನೆ ಫ। ರಾಕ್ಷಸ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಬೇಗಂ ಸಾಹೇಬಳು ಈ ಸವಾಲ ಖಾನನ ಅಮಲು ಸನ್ನ ೧೨೦೪ನೆ ಫ॥

ನಳಸಂವತ್ಸರಕ್ಕೆ ಅಮಾನಸಾ ಅರಬರ ಅಮಲಿಗೆ ಗೌಡ ಚಿಕ್ಕರೆಡ್ಡಿ (ಡ) ಕಾ। ವೀರಪ್ಪನು. ಆವಾಗಾಯ್ತು ಕುಂಪಣಿ ಸರಕಾರ ಬಹೋದರಿಯಂತೆ ಸ್ನ ಸನ್ನ ೧೨೧೭ನೆ ಫ। ರೌದ್ರಿ ಸಂವತ್ಸರ ಬಿದ್ದುಮಸರ (ಬರಗು) ಮಗುನವಾ ... ಆಮಲ್ದಾರನ ಅಮಲು.

ಆವಾಗಾಯ್ತು ಸನ್ನ ೧೨೧೮ನೆ ಫ। ಶುಕ್ಲನಾಮ ಸಂವತ್ಸರವರಿಗು. ಕುಂಪಣಿ ಅಮಲು ವೃತ್ತಿಯಾವತ್ತು (ಸಲ್ಲುವುದು) [ಸಾಲುವಾ]। ಆ ಸರಕಾರದವರು ಬವೆ ಚಿಕ್ಕರೆಡ್ಡಿ ಕಾ। . ಅಣ್ಣಪ್ಪನು ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜೈನ ... ಸಾಧಾರಣ ಸಂ॥ ರದಲ್ಲಿ ನಾಡಗೌಡ ಶೀನಪ್ಪನು ದಂ। ಶಯಮ್ಮನು ?, ... ಗ್ರಾಮದ ಜಮೀನಿಗೆ ಬೆಳೋ ಬ್ಯಾಸು ಕನ್ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅರಸಿನ ಜೊಳ

ಸೃಷ್ಟಿ. ಅವರೆ, ಜೋಳ, ಹೆಸರು, ತೊಗರಿ, ಅಲಸಂದಿ, ಎಳ್ಳು, ಹತ್ತಿ, ಬದ್ನೆ

ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಕಡ್ಡಿ ಅರಿಸಿನ ಜೊಳ್ಳು ತೊಗರಿ. ಕರೆಯಲ್ಲಿ

ಜೊಳ್ಳು ಗೋಧಿ ಕಡ್ಡಿ ಕಬ್ಬು ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಆಯಿತು ಯೆಂದು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟ

ಕ್ರಯಪತ್ರ ನಾವು.

ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇರೋ ಶಾಸನಗಳು.

೧. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವರಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗರದಲ್ಲಿ

16.a ಮೇಲಪ್ಪನ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ —

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರುಷಂಗಳು ೧೬-

೪೮ ನೆಯ ಪರಾಭವನಾಮಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಶು. ೫ಲ್ಲು ಶ್ರೀವೆಂಕ-

ಟರಮಣನ ಕೋನೇರಿ ದಾಸಪ್ಪದಾಸರ ದಾಸನು ಕುಂಕದ ಮಲ್ಲಸರ ತಿಮ್ಮ

ರು ಬರೆ ದೋಣೂರು ಸ್ಥಳವು.

ಬ ಶಾಲಿಬು — ೨ ಜೂನು ೧೮೦೯ ಸಂ॥

ತ್ರೈಭುಯತ್ತ ಕೆರೆಬೆಳ್ಳಗಲ್ಲು ಗ್ರಾ॥ ಪಂಚಪಾಳ್ಯಂ

17. a. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿತ ಮಹಾರಾಯನು ರಾಜ್ಯ ಆಳುತ್ತಾಯಿರಲಾಗಿ, ಈ ಸ್ಥಳ ವಿಶೇಷ ತಿಳಿಕೊಂಡು ಮಂಗಕ್ಷೇತ್ರ ಮೆಂದು ಗ್ರಾಮ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿ ಕೆರೆ ಹಾಕಿಸಿದನು. ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗುಡ್ಡ, ಮಲದವ ಕ್ರಮಕ ಮಲೆ ಸೋಮಪನ ಗುಡ ಕೆರೆ ಮೇಗೆ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ವಡನಾಲ್ಡಿ ಬೆಳ್ಳೇಗಲೆ ಯಿದ್ದ ಕಾರಣ ಕಲೆ ಕಾಯಿದದರಿಂದ 'ಕೆರೆಬೆಳ್ಳಗಲ್ಲು' ಅಂತ ನಾಮಧೇಯ ನಡಿತ್ತಾಯಿದ್ದಿತು. ಇವರು ಕೆಲವು ಕಾಲ ವರೆಗೆ ಆಳುತ್ತ ಬಂದರು.

ಆತರುವಾಯ ಈತನ ಮಗ ಜನಮೇಜಯ ರಾಜನು ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೆರೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ರಂಗನಾಥದೇವರ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಈತನು ಕೆಲವು ದಿವಸ ರಾಜ್ಯ ಆಳಿದನು. ಆತರುವಾಯ ಈತನ ಮಗ ರಾಜನರೇಂದ್ರನು ಕೆರೆ ಕಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಈಶ್ವರನ ಗುಡಿ, ವೀರಭದ್ರನ ಗುಡಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ [ಯಾ] (ವೀ) ರಣ್ಣನ ಕೋಟೆಯೆಂತ ನಾಮಧೇಯ ಯಿದ್ದಿತು. ಈತನು ಕೆಲವು ದಿವಸ ರಾಜ್ಯ ಆಳಿದನು.

ಈತನ ಮಗ ಸಾರಂಗಧರನು ಮಲತಾಯಿಯಿಂದ ಅಪವಾದ ಬಂದ ಕಾರಣ ಈತನ ತಂದೆ ಅಪ್ಪಣೆ - ಕೈಕಾಲು ಕತ್ತರಿಸಿ ಅಂತ ಅಪ್ಪಣೆ ಆದ- ಕಾರಣ ಕೈಕಾಲು ಕತ್ತರಿಸಿದರು. ಸುಳ್ಳು ಅಪವಾದ ಆದಕಾರಣ ಕಾಲು ತಿರಿಗಿಬಂದ-
17. b. ವು. ಬಂದ ಬಳಿಕ ಮನೆಗೆ ಬಾರದೆ ಸನ್ನ ಕರ - - - ಲತ್ತ ಹೋದ ಕಾರಣ ರಾಜ್ಯ ಆಳಲಿಲ್ಲ. ಈ ನರಪತಿ ಯಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತಿತು.

ಆ ತರುವಾಯ ಕೆಲವು ದಿವಸದ ಮೇಲೆ ಜೈನರು ಆಳುತ್ತಿಯಿರಲಾಗಿ ಅವರ ಗುರುಗಳ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಯಿದ್ದುವು. ಇವರು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಆಳಿದರು. ಆ ತರುವಾಯ ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ವರುಗಳು ಹರಿಹರ ರಾಯರು ಬಂದು ಕೆಲವು ದಿವಸ ರಾಜ್ಯ ಆಳಿದರು. ಆ ತರುವಾಯ ಪ್ರೌಢದೇವರಾಯರು ಕೆಲವು ದಿವಸ ಆಳಿದರು. ಆ ತರುವಾಯ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹಾ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದ ಕಾರಣ ಮಾನವ ಮಾರ್ಗ ರಾಜ್ಯ ದೇಶಲುಮಗ..ಯಿಲ್ಲದ ರಾಜ್ಯ ಬಿದ್ದುಯಿತ್ತು.

ಕೆಲವು ದಿವಸ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಯಿರಲಾಗಿ ರಾಜ್ಯದವೊಳಗೆ ಮನುಷ್ಯರ ಸಂಚಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಆನೆಗೊಂದಿವೊಳಗೆ ಮಹಾರಾಜರಾಜ ಶಿರೋಮಣಿ ಆದಂತೆ ಸಾಳುವ ನರಸಿಂಗ(ರಾಯರು) [ರಾವುತ್ತ] ರಾಜ್ಯ ಪಾಪರೀತ ಆಗಾದು ಅಧೀಶಮೆಂದು ಅವರ ಪ್ರಧಾನಿಗಳನ ಕರೆಸಿ (ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರನ) [ವಿದ್ಯಾಂಸರನ] ಕರೆಸಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಯಿ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿ ಬೇಕು ಯೆಂದು ಪಾಪವಾದ ಸ್ಥಳಗಳು ಪಾಳು ಆಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾಯಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಗ್ರಾಮಗಳ ಬಿಟ್ಟಿತ ಸ್ವಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾಯಿದ್ದೇವೆಂದು ಪ್ರಧಾನಿಗಳು ವಿಜ್ಞಾಪನೆ ಮಾಡಿದದರಿಂದ ಮಹಾಜನಗಳು ಕೌಲು ಬರದು ಕೊಟ್ಟದ್ದು. ಕೌಲಿನ ಕಾಗದ ಸಾರಾಂಶ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದು ಇದ್ದೇವು—

18.೧ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಜಯಾಭ್ಯುದಯ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರುಷಂಗಳು - - - - ೮೯ ಪಾರ್ಥಿವ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಶು. ೫ನೇ ಸೋಮವಾರ - - - - ರಲ್ಲಿ ಬಾಬಾಜಿ ಪಾಂಡುಕ ಅಂಚೋಲೆ ಆತನ ಹೊಡಿಸಿದರೆ ಆತನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ಕೆರೆಬೆಳ್ಳಗಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದನು. ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗೌಡರುಗಳು

హోసూర్ యీ పుదికట్టనవారి యిద్దు యిన్నా.

ముస్తె మోరే చోళ్ళుని తిమ్మారెడ్డి కరణం బండారం బసవరా
జు యిద్దరిని (డ) ఆ నాయకులు విచారించితే క్షామ వచ్చిన నిమిత్య
ర్ధం రాజ్యం నిపాతమ్మై అరాపము అయి లేది పోయి[వు](వ)ను
అని చెప్పిరి గనుక చింతమోయి వున్నది అని మహారాజులువారు
కౌలుమ్నాని వప్పించినారు. ఈ కౌలు మీరు శిరసావహించుక; మీరు
మేము సకుటుంబాను శ్రీ ప్లా ఆపవితే(మా, ఈ మన్నా తిరుగవేపోయి
రకులువున్నంత చెంబ యూరికే రకులు వున్న గ్రామాలు పేయగ
దట్టి బిల్లకట్టు బాగూలు అమరవాయి పోయి తావకోటే, చిన్న
హోసూరు పెద్ద (డ) హోసూరు, నిట మన్నూరుకు చెరిగట్టూలు (అవుకు)
కూరు బంత్రి గుడ్డం (డ) మృగకల నంది వచ్చి, ఈ గ్రామాల వుండినవాం
డ్లను ఠిద్దు కరణాలు నేశేగొళ్ళు శెట్టి సవుదరి ఆయగొళ్ళు మొట్ట
గొళ్లలు చోళ్ళు నాయక - ఈ సమస్తమ్మైన వారు ఆ కౌలు శిరసా
వహించి చదివించు మహా సంతోష మావును అని సకుటుంబ సకు-
టంగా తెళ్చివచ్చి చెప్పుకు చెళ్ళగల్లు స్థాయి తేసి ఆనగుంది [క]వర-
18·6 సింగరావుని వారిని ముఖాన కర్ణే ---- వారు యీ ప్రాంతముయో
బన్న ముస్తిమా ----- యీని తిమ్మని గౌడ్రు కరణం బండారు...
చు మల్లక బిమనన్న వారిన జనుల వివ ---- కరి వెడ్డినాయకు
డు, కామిరెడ్డినాయకుడు, విఠలనాయకుడు, తాంత్ర వారు శంగిరె-
(ట) డ్డి, వాక్బంయరెడ్డి, గుండగౌని బంహారెడ్డి, నల్ల అంగి మల్లనిగౌడ,

బొబ్బిలి నాగిరెడ్డి, నల్ల బొమ్మరెడ్డి, కొండదోలి రెడ్డి, ఒరెడ కోన
మ్మ చెమ్మకల కాటన్న, మారు కోరు నేమిరెడ్డి, బండి కొండప్ప
చిన్నపల్లి కోటి రెడ్డి, బసాని కోంటిరెడ్డి, వెసాని తిమ్మరెడ్డి, కొం
బదామా రెడ్డి, ఆరిపల్లి జక్కిరెడ్డి, అల్ల తిమ్మరెడ్డి, కో(ట) జంగమ
రెడ్డి, — ఆ సోమిరెడ్డి, పిడి రెడ్డి, గడం దేవిరెడ్డి, నల్లపల్లి నేరుణాం
తి గొంద, నల్లనాగన బసవని గౌడ, పద్దన గౌడ, చోరుజవ రెడ్డి,
ఆ కొండి రెడ్డి, చింత జరె రెడ్డి, చలం తిమ్మరెడ్డి, వంగి మల్లరెడ్డి,
చిన్నపల్లి కాచరెడ్డి, అంబారప్ప తిమ్మరెడ్డి, కొండిరెడ్డి, న.. స్వామి
రెడ్డి, కొప్పుల పాదిరెడ్డి, మల్లూర నేమిరెడ్డి, చిమ్మకల కొండయ గరిగె
పోమిరెడ్డి, జంగమ రెడ్డి, ఒరగుండి సోమిరెడ్డి. మిగిరెడ్డి, కో(ట)
మల్లిరెడ్డి, ఒంగపల్లి ఒర ... నంపటి బద(్రి) రెడ్డి, ఇమాపని బంగని
రెడ్డి, కొంద ... కానార [కాక] (కోట) రెడ్డి, రగా హోటి హొన్న సెట్టి,
పాన్ .... రెడ్డి, అప్పలి రెడ్డి, యూకి రెడ్డి, ఒప్పల గంగని - - - -
మృటిగేల్లలు మోటమాలి ఇమామాని ... గలి తిప్పాపాన, ముల్
మల్లె బోయుడు, రెడ్డి బోయుడు కదకన పల్లి కామాబత్తుడు,
ముర బోయుడు, సోమి బోయుడు, కుంద బోయుడు, లాడి
గొంద సోలబము వీరనాగి సెట్టి, మాచగ సింగి సెట్టి, ధూపం పరిశ-
సెట్టి, కరణాలు మాయరాజు మంగిరాజు సెట్టి, ముమ్మడి దంతి సెట్టి,
[ఐదో]
సమద(విద్యా)వర సెట్టి మ్మగోలె మాచోలనాయకయువులన్నెయని
కామాయుడు కృష్ణన్నయుడు సూరనాయుడు, చోర్తన్నకోమా.

రుడు కాంబాల పాడి మాదినేడు గోని మల్లయాగినేని కోమా-
రుడు మారాబత్తుడు, అనుదుల రెడ్డి వెంకటయ్య, ఆయగార్లు
కమ్మర వీరోజు, నాగోజు, వడ్ల బొమ్మోజు వీరోజు, అగసాల
సంగోజు, లింగోజు, కుమ్మర కాటన పోతన న... విరమప
కువ్వల బరు కుకంబళ్ళ సోమాలయ్య మంగల కొండయ్య నాగస
రాల కొండయ్య తల కొండన్న పెంకన్న తలారి పాలినేడు, మల్లినే
డు, బోయగారి నాగయ్య మగ... తల కొండన్న, పాలగురువయ్య, వెలి
19.6. నాడు లింగమాబత్తుడు కొండాబత్తుడు నాగాబత్తుడు ------ స-
మస్తమయిన వారు విద్యానగర --- రాయరాయలు వారు సింహా-
సన మం----గారు సమస్తమయిన వారు ----- అప్పించిన
కాలు చదివింపుక కరణాలయింపుడు కుటుంబసహితంగాను వచ్చి
బేగల్లు స్థాయి ... ముక్కళి రుస్తుమ్ విన్నపము చేసుకొనగా
పెట్టయిచ్చిన వివరము:-

బేగల్లు గ్రామానికి రెడ్డి కరిరెడ్డి నాయకునికి కామిరె
డ్డి నాయకునికి పరిపాలు; మోగాటిప్ప సగం పాలు, మావిన్నయ్య వన్న
ముస్తె మారాబోయని, తిమ్మని గౌడకి [వఘుటి] (బకటి) పాలు,
కాంతె పాటి సంగిరెడ్డికి [వఘు] (బక) పాలు, కొంటిదేవిరెడ్డి పా-
లు (బకటి) [వఘుటి] నల్ల బొమ్మిరెడ్డి పాలు వఘుటి, కాంచె పాడు
సంగిరెడ్డి, బాంబుల నాగిరెడ్డి పాలు వఘుటి, నల్ల లింగి మల్లని గౌ(డ)ని
పాలు వఘుటి, గుడెం గౌడి పాలు వఘుటి, కరణాలు, భండారం బసవ-

రాజు పాలు వక్కటి, మాయి రాజు పాలు వక్కటి;

ఈ గ్రామక్క ప్యాటెగళ వివరవు — కోంటిదేవి చెట్టి ప్యాటె,
ద బంగారు శెట్టి ప్యాటె వక్కటి, వీరా నాగి శెట్టి ప్యాటె వక్కటి, శబ్బాపు-
రం ప్యాటె వక్కటి, పరవతి ఛక్కనమ్మ(?) ప్యాటె వక్కటి, పూదకంచె-
ట్టు దేవ ... ప్యాటె వక్కటి, యెనుగండ్ల ప్యాటె వక్కటి, కసబా
టేగల్లు ప్యాటె వక్కటి, ఈ ప్యాటెలకు నెశె గౌళ్ళు కట్టించిరది
వు ... ముగళు గటి, గోలకోవ్రు బడగు పెద కోంతప్ప ము
20.9 చిన్న కోంతవ్వు సంగి శెట్టి, ధూపాలింగి శెట్టి, వీరా నాగి శెట్టి, ఈ
వనిశె గౌళ్ళు, ఈ ప్యోటెం - - - - - ముదిదంది శెట్టి, వీరశెట్టి
సవుదరము గోటి ... గురుతోరికులు, యజుర వేదం బ
సవ బట్లు, అన్నం భట్లు, అకాంబట్లు, రాజ పురోహితులు,
వగ్గెర లింగా భట్లు ఈ సమస్తమయిన వారిని పిలుపించి గ్రామం
పురాశ్రి నిమిత్తం చేసి యిచ్చె సుభాశ్రీ రాయలు వారు వేయిస్తున
చెరువు. పూర్వానికి- పశ్చిమానికి వెళివుంతగాను యెవరు వే
యమంటారు అన్నాలో అని బండారి వెనిశె గౌళ్ళు రాయలకు ము
కళ్ళ చెప్పుకుని వ్యనేశి గౌళ్ళు తో మల్లి సంగి శెట్టి, బరుగ కోంత
య్య తను యిరు యిద్దరూ మేము చేరువు చేయిస్తు మన్నాము
పునకు యేమి స్వాస్తి యిస్తున్నారు అని వ్యంచవింతగాను పీదు
ముళ్ళను మేము వదివుడి చేటిలు ఈ (వి)యిధముఅు ఈ క్షే
త్రం విరూపాక్ష దేవుని సాక్షిగా మాకు నడువగల వారము-

పూర్వం దిక్కు, ఒడుగు కొండతోట పశ్చిమానకు సంగకట్టి
యిద్దరు తీగినంతే ఆరువుకట్టి పేయ. వీరెడ్లు కుమాన్యంబ్ర
ధ్యాన్యోకా॥ (పద్యూ)-ములు ద్యాగది . ది వాది వెడుకోములు కొల
డలు, నల్లుము కరణాలుకు పద్దెల్లు, కామును, ర్యాగది[వ్రాలుడు] మా
(వరవది)?
ములు [పరివుడి] కొలటినల్లులు కట్టి -- గడి యిదుము వరి
(మ)
వృదింయి - - - - - - కోలట కోలవేందు సవుదరికి- యిదము
ర్యాగది యిదుము వరివుడి కోలట తోములు ... గ్రామ పురోహితు
లకు ర్యాగది కోలట [మేడు] (పడు) వరివుడికా వారు కలారికి-
ద్యాగది - - - ముదరి (మ) వృది వుత్తము తోలటలు ౘ మావారు సరికి
నవికి- ర్యాగది!, యిదుము వరి(మ)వృది యిద్దు(ద)ము (?) ఇది గాక-
మానక్రంద్ర వా౹దాయిల మాన్యలు రంగనాథస్వామికి- పొలం
బిదామును వరి(మ)వృది అయిదాములు నిత్యనైవిద్య దీపా
రాధనక్ష శ(దశమి)[వు]నే(వా వృత్తి లెక్కి పండ్రెండు నెలలకు పూజకు మాన్యం
నడస్తు ఉంటినది.

రాజరాజేశ్వరునకు [యి] (వి) రవద్రుదికి- ర్యాగది యిద్దు,
ము (ప) [వ] రివుడి యిద్దుము. రంగనాథ సేవవరుయికు నా
గ్యచెవగది యిద్దుము. ఒక్కొల చూపితే మాంత్లు, పెల్లకి- చోల
యులు చెజంత్రివారు చోలగం మాండ్లు, పూజారికి- దేవలు నడ-
స్తు వచ్చునది. శరవుత్వక్క న(మ)హ్మాణోతో లేవరు ?. ధామునికి-
మాన్యం ఆరు మానకలుచేను. ఆరుమానకలు వృది లింగప్ప-

ంత్యకు నాల్గు మానెడు చేను పంచుకుం టిరిది. దేవారాయల
మాన్యాలు కుటిక- స్థలిక- రాయలు వారు బిరుదులు యిచ్చి పల్లకి- యిచ్చి,
(బిరుదుగండె)
బిరుదరయు యిచ్చి వేపారికు చేసినది ...... మా ంవాదవదామగం
1. ౧ కామి దేశ ..... బ్బలు కామి, ... వని నల్ల బొమ్మలు తారవినికు
మేపా - - - - - వ్రాసిన వివరము —

మూరు వరహాలకు ఐదు వరహాయి వెళ్లను మాన్యాయి కకైన అ-
నుభవం చేసుకొని గ్రామాలు కాపాడుకొని వుండేది చెంగంటి-
వచ్చిన అరువై మెట్టలు కాపుయత్తు నమరువచ్చునిక- కుంటేడు
మాన్యం యిచ్చి, ఉడుగరలు యిచ్చి, పరీక్షిత రాంయుడు వేయించిన
శటాకం మీద కోటలు కట్టి [వు](మ)నిశలు నా యిచ్చెరి గనుక వప్పు-
కొనిరి. కాపులకు కొలు యిచ్చిన వివరము —

కామకు ఐదు వరహాలు ప్రకారం హాగానిక- ఐదు వరహాలు
మెట్టగోల్లులకు ఉడుగరలు యిచ్చి మోరివరి కామానిని, మాగ
రి కిప్పాని (ప) కామధేనువుయిత్తు(?) మూటిక- గం ౹౹ం ప్రకారం కన్న
జనాలకు మూటిక- మూడు-మేనుములకు మూటిక- ధరణాం - ఈ ప్ర
కారం కొలు యిచ్చినా [రం](రు) కొలు నమ్మి కారామాగకం పోయె
జీనసుకు మిలింయాలు నగవఘుటిక ధరణాం బడ్డిలు (బ), నగవఘు-
టిక- ధరణాం వకలు (ర), నగవఘుటిక- ం౧౹౹ రూ కొనదగవునాదులత్తు
హారక- నిర్ణయం చేసినది. అవుగుళ్ల[త్తు](ట) న్యాంత అంయుదు
6. కామలు మాన్యం (లూ) మాంటి- మాధ్యన కాగానదికున వరువునయిన

ಗಂಡ್ಲ ಗೌಡಿಕೆಗ ಛೇಟಿ ಬ್ಯಾಡರೆಡ್ಡಿಕೆ ಮಾನ್ಯಂ ಮ(ಉ)ಠ್ಠಿಕೆ ಪ್ರಾಮಾನ - - -
ದೊಡ್ಡಿಗೌ(ಡ)ನಿಕೆ ಮಾನ್ಯಂ ಕೃಷ್ಣಪನೇನಿಕೆ ಅ - - - - - ಪಾಕಾಮುಲು
ಕರಣಂ ವಂಗಿರಾಜ್ಯ - - ~~ಮಾಡಿಕೆ~~ (ಊರಿ) ದಕ್ಷಿಣಾನ ಅಯಿರಾಳು ಬಾಡ ಸಮ್ಮ
ತು ಮಾನ್ಯಂ — ಈ ಪ್ರಕಾರಂ ಸಮಸ್ತಮೈನ ಮಾಂಡ್ಲಕು ವಿರೂಪಾಕ್ಷ
ದೇವುನಿ ಸಾಕ್ಷಿಗಾನು ಕೌಲು ವ್ರಾಸಿಯುಚ್ಚಿನಾಮು. ಕೌಲುತಪ್ಪಿತೆ ಕಾಶಿಲೋ
ಗೋಹತ್ಯ ಚೇಸಿನ ಪಾಪಾನ [ವೆಗ] (ಪೋಂ) ಯರು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವು ದಿವಸ ಸಾಳುವ ನರಸಿಂಗರಾಯರು ಆಳಿದರು.
ಆ ತರುವಾಯ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ಅಚ್ಯುತರಾಯರು ಕೈಗೆ ಪ್ರಧಾನಿ ಸಣ್ಣ
ಅಪ್ಪಾಜಿ ಸಹಿತವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಆಳುತ್ತ ಯಿರಲಾಗಿ ಅಚ್ಯುತರಾಯರು ಕಾಲವಾದರು.
ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಕೆಲವು ದಿವಸ ಆಳುತ್ತಯಿರಲಾಗಿ ಯಿವರು ಕಾಲವಾದರು. ಆ
ತರುವಾಯ ಸಲ್ಕಾಂ ತಿಮ್ಮಣ್ಣರಾಜು ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಕೈಗೆ ಪ್ರಧಾನಿಕೆ ಮಾಡಿ
ದಾತನು. ಈತನು ಕೆಲವು ದಿವಸ ಆಳಿದನು. ಆ ತರುವಾಯ ಅಳಿಯ
ರಾಮರಾಯನು ಬಂದು ಕೆಲವು ದಿವಸ ರಾಜ್ಯ ಆಳುತ್ತಯಿರಲಾಗಿ ಢಿಲ್ಲಿನಿಂದ
ಮೊಗಲಾಯ ಅವರು ಬಂದು ನಮ್ಮದಾಯಿತೆಗೆ ಬಂದರು. ಈ ವರ್ತ
ಮಾನ ಕೇಳಿ ಅಳಿಯ ರಾಮರಾಯನವರು ಪ್ರಮಾಳು ಆಗಿ ಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ
೭೭೧ ಮೊಗಲರಿಗೆ ?, ಎದುರಿಸಿ ನಿಂತನು. ಅವರಿಗೆ ಇವರಿಗೆ ಯುದ್ಧವಾಗಿ
ಇವರ ಫೌಜು ಮುರಿಗಿ ಹೋಗಿ, ಅಳಿಯ ರಾಮರಾಯ ಮೊಗಲರಿಗೆ ಕೈದ-
ಸ್ತ ಆದನು; ಆತನ ಶಿರಚ್ಛೇದನ ಮಾಡಿದರು. ಆ ತರುವಾಯ ಮೊಗ
ಲರು ಅವರಂಗಜೇಬು [ಪಾದಶಾಹ] (ಬಾದಶಾಹ) ಅಂಬೋ ಆತನು ರಾಜ್ಯ

ಆಳಿದನು. ಆತರುವಾಯ ಗಾಜದಿ ಖಾನನವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಆಯಿತು. ಇವ-
ರು ಕೆಲವುದಿವಸ ಆಳಿದರು. ಇವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಶಿದ್ದಿಮುಸಾಕ ಸಾಹೇಬಗೆ
ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಆಯಿತು.

ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೆ ೧೬೭೧ನೇ ಶುಕ್ಲ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಬಂದನು.
ಇವರು ಕೆಲವು ದಿವಸ ರಾಜ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಯಿರಲಾಗಿ, ಇವರು ಅಮಲು ಒಳಗೆ
ಮಾರಿ... ಮಕ್ರಕ್ಕೆ ಕು॥ ಅಣ್ಣಾಜಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನು ಚಂಕಮಾನಹಳ್ಳಿ ನಿರ್ಮಾಣ
ಮಾಜರಿ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಗ್ಯಾಚದ್ರಿಕಾಗಳತಿ ಯಿತ್ತು.(?) ನಮ್ಮ
ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಮಲ್ಲುದೊಡ್ಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 'ಬಡೆಖಾನ' ಅಂಬೋ(ಆತನು
[ಕೆರಿ] (ಕೆರೆ = ಕೇರಿ) ಹಾಕಿಸಿದನು. ಈ ಅಣ್ಣಾಜಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನು ಮಾಡಿದ ಅಮ-
ಲು ಒಳಗೆ ಬೆಳಗಲ್ಲು ಸಮ್ಮತು ನಿರ್ಮಾಣ ಆಯಿತು. ಹಾಗೆ ತಪಸೀಲು—

ಮಾರಿಗೆ ಉತ್ತರ ತಿಮ್ಮನದೊಡ್ಡಿ ಎರಡು ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಉತ್ತರ
ಕ್ಕೆ ಮಲ್ಲುದೊಡ್ಡಿ; ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಈಶಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಯಿನಗಂಡ್ಲಿ.
ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣದೊಡ್ಡಿ ಕಾಗಳತಿ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಆಗ್ನೇಯ (ಮು) ಮ್ಯಾಲೆ ಹರ
ದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಯಿತ್ತೇರಿ; ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಹಿರೆನ್ಯಾಲಕೋರು. ದಕ್ಷಿ-
ಣಕ್ಕೆ ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಯಿರಂದೊಡ್ಡಿ; ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಗೊಲ್ಲದೊಡ್ಡಿ (ಯಿದಕ್ಕು]
1.6. ನೈರುತ್ಯಮೂಲೆ ಹರದಾರಿ ಮೇಲೆ ಅಲವಾಲ ಯಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಎರಡು ಹರ
ದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಚಿಕ್ಕನದಿಬ್ಬೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಎರಡು ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಕಿಲದಹಾ
ಳು ---- ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಮೂರು ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಪಾಲ ...... ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ
ಗಾವುದ ಮ್ಯಾಲೆ ನಾರಾಯಣಪುರ. ನೈರುತ್ಯಮೂಲೆ ಮೂರು ~~ಗಾ~~ ಗಾವುದ
ಮ್ಯಾಲೆ ಯಲ್ಲಾನೂರು ಮಾಜರ ಸಿಂಗಾಪುರಸ...... ಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಮೂರು

ಗಾವುದ ಮ್ಯಾಲೆ ಹಲಗೊಂಡಿ ಊರಿಗೆ ಎರಡು ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಸೋಮಪು-ರ-ಆಗ್ರುತ್ತ ಗಟ್ಟ್ಯರ (?) ಗಿರಿ ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ಮಾಣ ಆದ್ದು, ಇವರು ಕೆಲವು ದಿವಸ ರಾಜ್ಯ ಆಳಿದರು.

ಆ ತರುವಾಯ ಶಾವೇ ಮೋದಿ ಖಾನಗೆ ರಾಜ್ಯ ಆಯಿತು. ಕೆಲವು ದಿವಸ ರಾಜ್ಯ ಆಳಿದನು. ಆತನು ಹೋದ ತರುವಾಯ ಇಮ್ಮಡಿ ಮೋದಿ ಖಾನಗೆ ಆಯಿತು. ಆತನು ಕೆಲವು ದಿವಸ ರಾಜ್ಯ ಆಳಿದನು. ಈತನು ಹೋದ ತರುವಾಯ ಇದ್ದಾಂಚಿತ(?) ಮೋದಿ ಖಾನಗೆ ರಾಜ್ಯ ಆಯಿತು. ಈ-ತನು ಕೆಲವು ದಿವಸ ರಾಜ್ಯ ಆಳ ತನ್ನಲು ತದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಲಡಾಯಿದವ್ವೊಳಗೆ ಸತ್ತನು.

ಆ ತರುವಾಯ ಬಸಾಲತ ಜಂಗಗೆ ಅಮಲು ಆಯಿತು. ಯುವ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರಕ್ಕೆ ಅಮಲು ಬಂತು. ಅಂದಿನ ಲಾಗಾಯ್ತು ಶಾರ್ವರಿ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಪರಿಯಂತ್ರ ರಾಜ್ಯ ಮಾಡಿದನು. ಈತನ ಕೈಗೆ ಜಮೇದಾರ ಸರದ(ಗ್ಯಾ)-ಮುತಾಲಕ- ಕೇಶವರಾಯರು ಮಾಡಿದನು. ಆತರು-
೧ ವಾಯ ಮೊಹಬತ್ತು ಜಂಗಗೆ ರಾಜ್ಯ ಆಯಿತು. ಪ್ಲವನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ಲಾಗಾಯ್ತು ಯಿವರ ಅಮಲು ಮ್ಯಾಗೆ ಕೆಲವು ದಿವಸ ಪಾರಪತ್ಯ ಅಪ್ಪಾಡಿ ಜನ(ಮಾಡಿ). ದನು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಾಭವ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ವೈಶಾಖ ಬ ॥೯ ದಿವಸ ಆದವಾನಿಗೆ ತಿಮ್ಮಾನ ಸೈನ್ಯ ಬಂದು ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದನು. ಮೊಹಬತ್ತು ಜಂಗ ಇಪ್ಪತ್ತು ದಿವಸ ಲಡಾಯಿ ಮಾಡಿದನು. ಭಾಗಾನಗರದಿಂ-ದ ಸೈನ್ಯ ಬಂದು ಮುರಾಬತ್ತು ಜಂಗನ ಕುಂಮುಕು ಮಾಡಿ ನಿಜಾಮಲ್ಲಿಖಾನ-ನವರು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಸೈನ್ಯ ಬಂದು ತುಂಬ್ಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಯಿಳಿದು

ಕೇಳಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ (ಪ್ಪ) ದಂಡು ಆರು ಹರದಾರಿ ಮೇಲೆ ದೇವರ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಯಿಳ್ಳ(ಯಿ)ತು. ಬಂದ ಸೈನ್ಯ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಆಗಿ ಮೊಹಬತು ಜಂಗನ ಹೊರಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕಿಲ್ಲೆ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿ ರಾಯಚೂರಿಗೆ ಹೋದರು.

ತಿರುಗಿ ತಿಮ್ಮನ ಕಡೆಯಿಂದ [ಕುತಬದಿ] (ಕುತುಬುದ್ದೀನ್) ಖಾನನು. ಒಂದು ವರುಷ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯ ಆಳಿದನು. ಆ ತರುವಾಯ ರಾಯಚೂರಿನಿಂದ ಮೊಹಬತ್ತು ಜಂಗನ ಕಡೆಯಿಂದ ಅನೂಕರಾಯಗ ?, ರಾಜ್ಯ ಆಯಿತು. ಈ ಅಮಲು ಬಳಗೆ ನಾಗಲದಿನ್ನೆ (ದೇಶ ಈ) [ದೇಶಾಯಿ] ಪರಾಭವನಾಮಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಬ.೧೪ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ವಾತು ಅಮಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡನು.

ಮೊಹಬತು ಜಂಗನು ಕಾಲವಾದ ಮ್ಯಾಲೆ ಈತನ ಮಗ [ಗುಲಾಮುರುಕೆನಿ ಖಾನನು] (ಗುಲಾಮುಲ್ಲಾ)? ಮಾಡಿದನು. ಈತನ ಕೈಗೆ ದೇಶಾಯಿ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ಮಾಡಿದನು, ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದನು.

3.6 ಆ ತರುವಾಯ ರಾಜ್ಯ ಗಣೇಶರಾಯಗೆ ಅಮಲು ಆಯಿತು. ಇವರ ಅಮಲು ಯಾ . . . ದೇಶಾಯಿ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ಆಳಿದನು. ಯಾ ಅಮಲು ಹೋದ ಮ್ಯಾಲೆ ಅಮಿನ ಸಾಹೇಬ ಅಮಲಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಆಯಿತು. ಈತನ ಕೈಗೆ ನಮ್ಮ ಅಮಲು ನಾಗಲದಿನ್ನೆ ದೇಸಾಯಿ ಮಾಡಿದನು. ಈ ಅಮಲು ಹೋದ ತರುವಾಯ ಬನಗಾನಪಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮಲ್ಲಿ ಖಾನಗೆ ರಾಜ್ಯ ಆಯಿತು. ಇವರ ಕೈಗೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ದೇಸಾಯಿ ಮಾಡಿದನು.

ಈ ಅಮಲು ಹೋದ ತರುವಾಯ ಕುಂಪಿಣಿ ಅಮಲು ರೌದ್ರನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಶು.೧ ದಿವಸ ಬಂತು. ಈ ಅಮಲು ಬರೋ ಪರಿಯಂತ ನಾಗಲದಿನ್ನೆ ದೇಸಾಯಿ ಅಮಲು ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದನು.

ಹಂಪಣ್ಣ ಅಮಲು ರೌದ್ರಿನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಶು॥ ೧. ಹಂಪಣ್ಣ ಅಮಲು ಬಂತು. ಈಗ ಹಂಪಣ್ಣ ಅಮಲು ನಡಿಸದೆ ಹೀಗೆಂದು ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದ ತೃಪ್ತಿಯತ್ತಬರದು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಗದ ಸಹಿ. —

ದುರ್ಮತಿ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಾಕಲ್ಲು ಅಪಾಂತ್ರ ಆದಬ್ಳಿಕ- ಈ ಹಂಪಣ್ಣ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಹಂಪಣ್ಣ ಸ್ವಂತ ಬಂದು ಯಿಲ್ಲಿದ್ದ ಕೋಟೆ ಕಡಿಸಿದೆ ಹೋದರು.

ಪಟೀಲಗಳು - ೧. ಅಪ್ಪಾಜಿಕು ತಿಮ್ಮಯಪ್ಪ, ೧. ಶ್ರೀ॥ ಧರ್ಮಣ್ಣ.

ಗೌಡರ ಪಟಿಕವು — ೧. ಹಂಪರೆಡ್ಡಿ. ೧. ಸೋಮಿರೆಡ್ಡಿ. ಮೋಯಕಲ್ಲುರೆಡ್ಡಿ.

ಮಿತಿ ಶುಕ್ಲ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ನಿಜ ಆಷಾಢ ಶು. ೮ — ಬ॥ ತು, ಧರ್ಮಣ್ಣನು —

ದೇವರ ಗುಡಿಗಳು ತಪಶೀಲು:— ೧. ರಂಗನಾಥದೇವರ ಗುಡಿ-ಶಿಲಾಮಂಟಪ. ೧. ಕೇಶವದೇವರ ಗುಡಿ ಶಿಲಾಮಂಟಪ - ಕೋಟೆಬ್ಯಾಗಿ. ೨. ಹನುಮಂತದೇವರ ಗುಡಿಗಳು. ೧. ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಮಂದು. ೧. ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಮಂದು ದ್ವಾರ ಮಂಟಪ.

೧. ಈರಣ್ಣನ ಕೋಟೆ ಮ್ಯಾಗೆ ಈಶ್ವರನ ಗುಡಿ ಶಿಲಾಮಂಟಪದ ಗುಡಿ. ೧. [ಯಿ] (ವೀ) ರಭದ್ರ ದೇವರ ಮಂಟಪ. ೧. ಈಶ್ವರನ ಗುಡಿರಾಜರಾಜು. ೧. ... ಸಪಂಗಾನ ಗುಡಿ, ಯಿರಭದ್ರನ ಗುಡಿ ಪ್ಯಾಟೆಮ್ಯಾಗೆ ಶಿಲಾಮಂಟಪ. ---- ಟಿ ಸೋಮೇಶನ ಗುಡಿ ಪ್ಯಾಟೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಶಿಲಾಮಂಟಪ. ಬೆಟ್ಟದ ಮ್ಯಾಲೆ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ಲಪನು ಬಂಡಿ ಗೋತಿಮ್ಯಾಗೆ ಈಶ್ವರಯಿದ್ದಾನು. ೧. ಬೆಟ್ಟದ ಮ್ಯಾಲೆ ಕೋನರಾಯನ ಗುಡಿ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಪೂರ್ವ ಶಿಲಾಮಂಟಪವು.

ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ? ೧. ಜಯನಗರದ ದೇವರು ಬಂದುದು ವಳಗೆ ಯಿದ್ದಿತು.

ಚಿತ್ರ ನಮ್ಮ ಅರವಿ ಬೆಳೆ ಜಿನಸು:—

೧. ಅರಿಸಿನ ಜೋಳ. ೧ ನವಣೆ. ೧ ಸಜ್ಜೆ. ೧. ಬಿಳಿಜೋಳ. ೧ ಹತ್ತಿ.
೧ ಕಡ್ಲೆ. ೧ ತೊಗರಿ. ೧. ಹೆಸರು. ೧. ಹುರುಳಿ. ೧. ಎಳ್ಳು. ೧. ಅಲಸಂದಿ.
೧. ನೆಲ್ಲು ಕೆಂಪು. ೧. ಬಿಳಿದು ನೆಲ್ಲು. ೧. ಬಿಳಿ ನೆಲ್ಲು. ೧. ಅವರೆ.
೧. ಹಾರಕ. ೧ ಅವರೆ. ೧ [ಜೀರಿಗೆ] (ಮೆಣಸು)?

24.6. ಬ. ಕಾರ್ತಿಕ ೧೯ ಜುಲಾಯಿ ೧೮೦೯ ಸಂ॥ ನಾರಾಯಣರಾವು ಮ.... ಸದಿ ಮುತ್ಸದ್ದಿ ಮೇಸ್ತ್ರಿರವಾದ ಸಾಹೇಬ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಯ.... ಕೆ ಮೇಜರ್ ಕಾಲನ್ ಮೆಕೆಂಜಿ ಸಾಹೇಬರು.

ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜವಳಿ ಆಗೋ ವಿವರ:—

೧. ಕುರಿಲು ೧॥೦ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ.

೧. ಯೆತ್ತಿನ ಮಾಲು ವಳ್ಳಿ ಹಿಮಾರಕು ೭ ರೂಪಾಯಿ. ವಳ್ಳಿರ ಮಾಲು ೦॥೦ ರುಪಾಯಿ ೦॥।೦ ರುಪಾಯಿಗೆ ಅಪ್ಪುತ್ತದೆ. ೧. ಪಾದಲು ೧।೦ ರೂಪಾಯಿಗೆ. ೧. ಕಂಬಳಿ ೭ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೇಲು ಕಸಿ ೭ ರುಪಾಯಿ ವರೆಗೆ ಅಪ್ಪುತ್ತದೆ.

~~~ ✳ ~~~
~~~

ಕೃಷ್ಣರಾಜು ತ್ತು (ಹೊಸೂರು) [ಮೈಸೂರು] ಮುರುವಣದು.

30.6 ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಏಳು ಗುಡಿ [ಅಂಚ್ಯ] (ಅಂಕೆ) ಗ್ರಾಮ; ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಏಳು ಗುಡಿಗಳು ದೇವಸ್ಥಾನ-ಗಳು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೆಸರು 'ಏಳುಗುಡಿ'ಯೆಂದು ಹೆಸರು ಇತ್ತು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರಸುಗಳು ಶಿಲಾಶಾಸನ ಹಳೆಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಇದ್ದರು. ಆ ಶಾಸನ ಓದಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಕ್ಷರಗಳು ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯೋಲ್ಲ ಯಿಲ್ಲ. ಈ ದೇವಾಲಯ ಬಹು ಕಾಲದ ಬಹು ಅನಾದಿ; ಕೆಲವು ದಿನದ ಮ್ಯಾಲೆ ಆ ಸ್ಥಳ ಹಾಳಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ದೇವಾಲಯಗಳು ಸಹವಾಗಿ ಹಾಳು ಬಿತ್ತು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಮೋರಿ ಅವರು ಇದ್ದ ಸ್ಥಳವು; ಆ ಮನುಷ್ಯರು ಹ್ಯಾಗೆ ಇದ್ದರೆಂದರೆ — ಕೇವಲ ಸಣ್ಣವರು, ಸಣ್ಣ ಮನೆಗಳು ಹಾಕಿ-ಕೊಂಡು ಸಂಸಾರಗಳು ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದರಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಜನರು ಹೇಳೋ ಮಾತು -'ಮೋರಿ ಅವರು ಇದ್ದರಂತೆ' ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾಯಿದ್ದಾರು. ಮೋರಿಲ ಗುಟ್ಟ ಅಂತ ಅಂತಾರೆ. ಆ ಜನಗಳು ಇದ್ದ ಮನೆಗಳು ಗೋಡೆಗಳು ಬಿದ್ದಂಥಾವು ಬರೆಗೋಡೆಗಳು ಇದ್ದವಂತೆ. ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಮೋರಿಲ ಹೊಲ ಅಂತ ಅಂತಾರೆ. ಸದ್ರಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸುತ್ತ ಬೋಕಿ- ಹಂತುಗಳು ಬಿದ್ದು ಇದ್ದಾವು. ಈ ಗ್ರಾಮ ಹಾಳುಬಿದ್ದ ತರುವಾಯ ಇದಕ್ಕೆ 'ಏಳುಗುಡಿ ಹಾಳು' ಅಂತ ಹೆಸರು ಆಯಿತು.

ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಗೊಲ್ಲರ ಹಟ್ಟಿಗಳು ಹಾಕಿಕೊಂಡು

ಆಕಳುಗಳು ಕರುಬಿಕೊಂಡು ಯಿದ್ದರು. ಇದಕೆ ಆಗ್ನೇಯ ಭಾಗಕೆ ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಮುರುವಳ್ಳಿ ಅಂತ ಗುಡ್ಡಕೆ (ಡ) ಗ್ರಾಮ ಯಿತ್ತು. ಗ್ರಾಮ ಬಹು ಕಾಲ ಬಸ್ತಿ ಯಿತ್ತು. ಅದಕೆ ದೂರದಲ್ಲಿ 'ಊನಲ ಹಾಳು' ಅಂಬೋ ಪ್ಯಾಟೆಯಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ವಳಗೆ ನೀರು ತಂದು ಕೊಂಡು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಯಿದ್ದರು. ಬಹು ಕಾಲ ಬಸ್ತಿ ಆಗಿ ಯಿತ್ತು. ಆ ಕಾಲಕೆ ವರುಷಾ ಕಾಲ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾದ ಕಾರಣ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಯಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿ(ಗೆ) ದೂರದಿಂದ ನೀರು ಹೋಗಿ ತಂದು ಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಸಮಸ್ತ ಜನರು ಆ ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಂದ ಈಶಾನ್ಯ ಭಾಗಕೆ [ಪಾವುಕೋಸಿನ] (ಪಾವು ಕ್ರೋಶದ) ಮ್ಯಾಲೆ ವಂಟಿ ಗುಡ್ಡ ನೋಡಿ ನೀರಿಗೆ ವಸತಿ ಸ್ಥಳ ಕಂಡು ಗ್ರಾಮ ನಿರ್ಮಿತ ಮಾಡಿ ಹುಗಿ ಹಾಕಿ ಗುಡ್ಡಕೆ ಊರು ಕಟ್ಟಿದರು. ಹೆಸರು ಮುರುವಳ್ಳಿ ಅಂತ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಸರೆ ಯಿಟ್ಟರು. ಈ ಗ್ರಾಮ ಕಟ್ಟಿದ ತರುವಾಯ ಆ ಗ್ರಾಮ ಹಾಳಾಯಿತ್ತು. ಹಾಳು ಆದದರಿಂದ 'ಹಳೆ ಮುರುವಳ್ಳಿ' ಅಂತ ಹೆಸರು ಅಂತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಾಮಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಮಸ್ತ ಜನರು ಬಂದು ಯಿಲ್ಲಿ ನಿಂತರು. ಈಗ ನಡೋ ನಾವು ಮುರುವಳ್ಳಿ ಅಂತ ಜನರು ಬಳಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಸ್ತಿ ಆಗುವಾಗ್ಲೆ ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತ ಮಳೆ ಮಂಜರಗಳು ಬೆಳೆದು ಯಿದ್ದವು. ಮುರುವಳ್ಳಿಗೆ ಈಶಾನ್ಯ ಭಾಗಕೆ ಸಂಣ ಹರವಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಸುತ್ತು ಗಿಡಗಳು ಬೆಳೆದು ಅರಣ್ಯವಾಗಿಯಿರಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೊಲ್ಲರು ಆಕಳ ಹಿಂಡಿಗೆ ದೊಡ್ಡಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಯಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಜನರು ಬಂದು ಸೇರಿದರು. ಸುಮ್ಮನೆ ದೊಡ್ಡಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಯಿದ್ದರೆ ಹ್ಯಾಗಾಯಿತ್ತು ಅಂತ, ಹುಗ್ಗಿ ಹಾಕಿ ಗ್ರಾಮ ಆಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಂತ ಗೌಡ ಕರಣಿಕರು ಬಳಗೆ

ಒಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕೌಲು ಕರಾರು ಕೊಡಿಸಿದರೆ ಮನೆಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಕೆಲ-
ದರೆ ಆ ಜಾಗೆಗೆ ಗೌಡ ಕುಲಕರ್ಣಿಗಳು ದಿವಾನದವರ ಬಳಿಗೆ ಕರೆಕೊಂ-
ಡು ಹೋಗಿ ಕೌಲು ಕೊಡಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹುಗ್ಗಿ ಹಾಕಿಸಿ ಗ್ರಾಮ ಬಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.
ಗೊಲ್ಲರು ದೊಡ್ಡಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಗೊಲ್ಲರದೊಡ್ಡಿ
ಅಂತ ಬಳಕೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಬಹುದಿವಸ ಈ ಬಳಕೆ ಗ್ರಾಮ ಬಹಳ ಅನಾಹುತವಾಗಿಯುಳಿದಿತ್ತು. ಸುಮಾರು
25.6 ಮುದಕರಡ್ಡಿ [illegible] ನಾಮನಾಯಕ ನೆಂಬುವ ಹೆಸರಿನವನು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ
ನಿಂತು ಗ್ರಾಮಸ್ಥಳ ಗೌಡ ಕುಲಕರ್ಣಿಗಳನ್ನ ಕಂಡು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇದ್ದು
ಗ್ರಾಮ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಇರ್ತೇನೆಂತ ಅಂಬುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ
ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಅವನಿಗೆ ಚಾಕರಿ ಮೊಕರಾರು ಮಾಡಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ಚಾಕರಿ-
ಗೆ ಭೂಮಿ ಕೇಳಿಸಿ ಸರಕಾರದ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆಗೆ ಇದ್ದು ಗ್ರಾಮ ಕಾಪಾಡಿ
ಕೊಂಡು ಇದ್ದಾನೆ ಇರುತ್ತಾನೆ ಇತ್ತರು.

ಹಾಲುಮತದವರಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲರು ಕೆಲ
ದೊಡ್ಡಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇದ್ದರು. ಸುತ್ತ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳು ಗಂಟಿ-
ಗಳು ಇದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಾನದಿ ಆಚೆಯಿಂದ ತೆಲುಗರವನು ಮಲ್ಲ
ಪ್ರಿಯನೆಂಬುವ ಅವನು ಬಂದು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಬಸ್ತಿ-
ಮಾಡಬೇಕೆಂತ ಮನಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮದ ಗೌಡಕುಲಕರ್ಣಿಗೆ
ಒಂದು ಸ್ಥಳ ಕೇಳಿದಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಸರಕಾರ
ದವರ ಕೌಲು ಕೊಡಿಸಿ ಹುಗ್ಗಿ ಹಾಕಿ ಮನೆಗಳು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಗ್ರಾಮ ಬಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ-
ನು. ಗೊಲ್ಲರು ದೊಡ್ಡಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇದ್ದಕಾರಣ ದೊಡ್ಡಿಪುರ ಅಂತ ನಾಮ.

ಧೇಯ ನಡಿತ್ತಾಯಿತ್ತು. ಕೆಲವು ದಿವಸ ಬಸ್ತಿ ಆಗಿ ಬರುದಿವಸ ಯಿತ್ತು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದಂಡುದಳ ಅವಾಂತರಕ್ಕೆ ಹ್ಯಾಗಾಗಿ ಅರಾಪವಾಗಿ ನಿಪಾತಕ-ವಾಗಿ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ವರುಷ ಹಾಳುಬಿದ್ದು ಯಿತ್ತು.

ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಲಿಂದ ಕಡಿಮೆಲ್ಲಿ ಳವಾರು ನರ್ಸಯನೆಂಬೋ ಅವನು ಬಂದು ಮುರುವಳುವಿ ಎರಡುವರುಷ ಯಿದ್ದನು. ಯಿಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದರೆ ಹ್ಯಾ-ಗಾಯಿತ್ತು; ಸ್ಥಳ ಅರಾಪವಾಗಿ ಅದೆ. ನಾನು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಆಸ್ತೆ-ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಿದ್ದೇನೆಂತ ಬಂದು ಗೌಡಕು...ಗಳನ ಕೈಲೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕೌಲುಕೊಡಿಸಿ ಹುಗ್ಗಿ ಹಾಕಿ ಮ-ನೆಗಳು ಕಟ್ಟಿ ಬಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ಬಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಿರೋದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ
26. ಕೊಟ್ಟು ಚಾಕರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟು ಯಿಟ್ಟರು. ತದಾರಭ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಬಸ್ತಿ ಆಗಿ ನಡಿಯುತ್ತಾ ಯಿದ್ದಿತು.

ಮುರುವಳುಗೆ ನೈರುತ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಗು.. ಮತೆ ಮುಂಜರವಾಗಿ ಮತೆ ಬೆಳೆದು ಯಿತ್ತು. ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ರಾಮದುರ್ಗದ ಕಡೆಯಿಂದ ಕುರುಕರ ಚಿಕಾಂಸಾ॥ ನೆಂಬೋ ಅವನು ಬಂದು ಬಿಕ್ಕುಬಿನುಗು ಸಹಿತವಾಗಿ ಆ ಮತವಳಗೆ ಯಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಯಿದ್ದರೆ [ಹ್ಯಾಗಾಯಿತ್ತು] (ಹೇಗಾದೀತು) ಯೆಂತ ಗ್ರಾಮದ ಗೌಡಕುಲಕರ್ಣಿಗ-ಳವರಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ಅಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ನಿರ್ಮಿತ ಮಾಡೇವು; ಕೌಲು ಬರ್ಸಿಕೊಡಿ. ತ ಕೇಳುವಾಗ್ಗೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಈ ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳಿಸಿ, ಕೌಲು ಕೊಡಿಸಿ ಧಿಪಾರಿ ಸಾ॥ ಗೆ ಯಿನಾಮು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ಚಾಕರಿಗೆ ಭೂಮಿ ತೋರಿಸಿ ಬಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಿರೆಂತ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದರು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ಹುಗ್ಗಿಹಾಕಿ ಗ್ರಾಮ ಬಸ್ತಿಮಾಡಿ ಮನೆಗಳು ಕಟ್ಟಿನಿಂತ-
ರು. ಆದಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಕೆ ಗಂಗಮ್ಮನ್ನು ಕೂಡ್ಸಿ ಕುರಿಮ್ಯಾಕೆಗಳವರು
ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಯಿದ್ದರೆ ಆ ಸ್ಥಳದ ಹೆಸರು ಗಂಗಮ್ಮನ ಹೆಸರು ಯಿಟ್ಟು ಗಂಗ
ನ[ಹಾಳು] (ಹಳ್ಳ) ಅಂತ ಜನವಾಡಿಕೆ ನಡಿತ್ತಾಯಿದ್ದಿತು.

ಮುರುವಳಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹರದಾರಿಮ್ಯಾಲೆ ಬೈಲುಬಿದ್ದು
ಬಹಳ ಮಾವಿ ಮಂಜರ ಬೆಳದು ಯಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅರಳಿಗಿಡ ದೊಡ್ಡ
ವೃಕ್ಷ ಯಿತ್ತು. ಅರಳಿಗಿಡಕೆ ದೊಡ್ಡಿಹಾಕಿ ಕೊಂಡು ಆಕಳುಗಳು ಹಿಂಡು
ಕರಿಟಿಕೊಂಡು ಗೊಲ್ಲರು ಯಿದ್ದರು. ಗಿಡಗಳ ಬ್ಯಾಗೆ ಹೀಗೆಯಿದ್ದರೆ ಹ್ಯಾ
ಗಾಯಿತೆಂತ ಗ್ರಾಮದ ಗೌಡ ಕುಲಕರ್ಣಿಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನಾವು ಗ್ರಾಮ ಬಸ್ತಿ
ಮಾಡೇವಂತ ಕೇಳಿ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಕೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಕೌಲು ಕೊಡಿಸಿ ಗ್ರಾ-
ಮಬಸ್ತಿ ಮಾಡೆಂತ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು
26.6 ಹುಗ್ಗಿಹಾಕಿ ಮನೆಗಳು ಕಟ್ಟಿ ಬಸ್ತಿಮಾಡಿದರು. ಅದಕೆ ಹೆಸರು ಅರಳಗಿ-
ಡಕೆ ದೊಡ್ಡಿಯಿದ್ದಕಾರಣ ಕೆಲುಗುಮಾಶಲಿ ರಾಗಿಮನಿದೊಡ್ಡಿ ಅಂತ ಹೆಸರು
ಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಡಿತ್ತಾ ಬಂತು. ಬಹುದಿವಸ ಬಸ್ತಿ ಆಯಿತು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅ-
ವಾಂತರಕ್ಕೆ ಹಾಳಾಗಿಯಿರಲಿಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಜನ ಬಂದು ಅರೆಕಾದುಕೊಂಡು ಯಿರಲಾಗಿ
ಬೇಡರವನು ಮುಕ್ತಡಯ್ಯನೆಂಬೊ ಅವನು ಗ್ರಾಮಸ್ತರಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಗ್ರಾಮ ಕಾಪಾ-
ಡಿಕೊಂಡು ಆಕ್ರಾತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಿದ್ದೇನೆಂತ ಬಂದು ಕೇಳಿ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ
ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಪ್ರಕಾರ ಪಾತಕಾರ ಚಾಕರಿಗೆ
ಭೂಮಿ ಕೇಳ್ಸಿ ಸ್ಥಳ ಬಸ್ತಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಿರಂತ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದೇ
ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮಕೆ ಬಡಬಗ್ಗರು ಬಹಳ ಅಂಥವರ ಕರದು ಬಸ್ತಿಮಾ-

ಕೊಂಡು ಇದ್ದರು. ತದಾರಭ್ಯವಾಗಿ ಬಸ್ತಿ ಆಗಿ ಇತ್ತು.

ಮುರುವಳ್ಳಿಗೆ ಆಗ್ನೇಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೊಲಮೇರೆ ಹರದಾರಿಮ್ಯಾಲೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಮಳೆ ಮಂಜರ ಬೆಳೆದು ಇರಲಾಗಿ ಕನೇಗೊಲ್ಲರು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಗ್ರಾಮ ಹಾಕೋದಕೆ ಸ್ಥಳ ಖರೆ ಆಗಿ ಅದೆ ಅಂತ ನೋಡಿ ಗ್ರಾಮಕ-ಬಂದು ಗೌಡ ಕುಲಕರ್ಣಿಗಳನ ಕೇಳಿದರೆ ಸರಕಾರದವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೌಲು ಕೊಡಿಸಿ ಗ್ರಾಮ ಬಸ್ತಿಮಾಡೆಂತ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂ-ದ ಬಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹುಗ್ಗಿ ಹಾಕಿ ಗ್ರಾಮ ಬಸ್ತಿ ಮಾಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಂಣ ಗ್ರಾಮ ಬಸ್ತಿ ಮಾಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಗುಂಡಿಗೆ ಹನುಮಂತದೇವರ ಆಕಾರ ಇರಲಿಕೆ (ಹನುಮಪ್ಪ) ಊರಂತೆ ನಾಮಧೇಯ ಇತ್ತು. ದೇವರ ಹೆಸರು . . . [illegible]ಮಾಡಿಕೆ- [illegible] ಬಳ . . ಇತ್ತು. ಕೆಲವು ದಿವಸ ಬಸ್ತಿ ಆಗಿ ಬರುದಿವ್ವ ಇತ್ತು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಪಾಂತರಕ್ಕೆ ಹಾಳಾಗಿ ನಿಖಾತಕವಾಗಿ ಹಾಳು ಬಿದ್ದು ಇತ್ತು. ಕೆಲ-ವು ದಿವಸ ಹಾಳು ಬಿದ್ದು ಇರಲಕ್ಕೆ ಅದವಿಪ್ಪಳಗ ಬಂದು ಗೊಲ್ಲರು ಮಾಹನ ಮಣ್ಣ ನಂಬೋ ಅವನು ಬಕು ಬನಗು ಸಹಿತ ಇರಲಾಗಿ ಅಕಳು-ಮಯನಲ್ಲಿ[ಕೆ](ಗೆ) ಬಂದು ಹಾಳು ಬಿದ್ದ ಗ್ರಾಮ ನೋಡಿ ಸುತ್ತ ಮಕ್ಕಳೆ ಬೆಳೆದದ್ದು ನೋಡಿ ಗ್ರಾಮ ಬಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆದಾಗಿ ಅದೆಯೆಂತ ನೋಡಿ ಗ್ರಾಮ-ದ ಗೌಡ ಕುಲಕರ್ಣಿಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕೌಲು ಕೊಡೆಂತ ಕೇಳಿದರೆ, ಇವರು ಹೋಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಕೌಲು ಬರ್ಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಗ್ರಾಮ ಬಸ್ತಿ ಮಾಡೆಂತ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ಹುಗ್ಗಿ ಹಾಕಿ ಗ್ರಾಮ ಬಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಬಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಹೋದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಸ್ಥ ಇನಾಂ ನಿಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಬಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲವು ದಿವಸ ನಡಿಯಿತು.

ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾಟಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂತ ಕಾಯಂ ಉಮೇದಾರನಾ-
ದ ಗೌಡ ಬೊಮ್ಮಶೆಟ್ಟಿ ಗೌಡನವರು ಕೌಲು ಕೊಟ್ಟು ಗೊಲ್ಲವರು ಪ್ಯಾಟಿ ಗೌಡರ
ನ್ನ ನಿಮಿತ್ತ ಮಾಡಿ ಪ್ಯಾಟಿಗೆ ಕೌಲು ಕೊಡಿಸಿ ಪ್ಯಾಟಿ ಗೌಡರಿಗೆ ಪ್ಯಾಟಿ ಗೌಡಕೆ
ಮಾನ್ಯಗಳು ಕೊಟ್ಟು ಬಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ತದಾರಭ್ಯವಾಗಿ ಪ್ಯಾಟಿ ಆದದ್ದರಿಂದ
ಹನುಮಾ(ಪ್ಪ)[ಪ್ಪಾ]ರಂತ ಬಹಳ ಹೆಸರಿಗೆ ಬಂತು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಾಡ ವರ್ತಮಾನವು.

ಮುರವಳಿಗೆ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಹೊ.....ರಿಗೆ ಅ
ನಾದರವಾಗಿ ಯಿದ್ದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ನರಹರಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂತ
ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಅಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಯಿರಲಿಕ್ಕೆ ಗೊಲ್ಲರ ಮದೆ ..... ನರ್ಸಣ್ಣ, ಯೆರ್ರ
27.6. ಣ್ಣನೆಂಬೊ ಗೊಲ್ಲರು ಬಂದು ಗೌಡ ಕು॥ ಗಳನ ಕೈಲಾಗಿ ಆಗ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ
ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಕೌಲು ಕೊಡಿಸಿ ಸರದಾರ ಖಾನನೆಂಬೊ(ಸರದಾರ. ಗೌಡರಗ್ರಾ(ಪ್ರ.)
ದಯ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಗೌಡನವರಿಗೆ ಬಾಹೊ..... ಯ ಮಾಡಿ ಸರಪರಾಜು ಮಾಡಿ
ಯಿರಲಾಗಿ ಸರದಾರ ಖಾನನ ಹೆಸರಿಲಿ 'ಸರದಾರಪುರ' ಅಂತ ಗ್ರಾಮ ಹುಗ್ಗಿ
ಹಾಕಿ-ದರು. ಗೊಲ್ಲರ ಮದೆ ಪಾಟಿ ನರ್ಸಣ್ಣ ಯೆರ್ರಣ್ಣನೆಂಬೊ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಚಾ-
ಕರಿ ಹೊಲಗಳು ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿ ಗ್ರಾಮ ಬಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ಬಸ್ತಿ ಆದ ಬಳಿಕ-
ಕೆಲವು ದಿವ್ಸ ಸರಕಾರಕೆ ನಡಿತಾ ಬಂತು.

ಆ ತರುವಾಯ ಸರಕಾರದವರು ಕಾಯಸುದಾರು ಆಯಿತು. ಜನಾರ್ದ
ನಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಜಾಹಗಿರಿ ಕೊಟ್ಟರು. ತರುವಾಯ ಮೊಗಲಾಯಿ ಅಮಲಿನ ಬಳಗೆ
ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಪರಿಯಂತ್ರಕ ನಡಿತ್ತಾಯಿದ್ದಿತು. ಕುಂಪಣಿ ಅ
ಮಲು ಕೌದ್ರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಶು॥ ೧೧೮೦ ಲಾಗಾಯಿತು ಆಚಾರಿಯವರಿಗೆ
ಜಹಗೀರು ನಡಿತ್ತಾಯಿದ್ದಿತು. ಮುರವಳಿ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದವರು

ಸರಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೋರಗಲ್ಲು ಮಲ್ಲಿನಾಯಕನೆಂಬೋ ಅವನು ಮುತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಯಿದ್ದು ಗುಡ್ಡಕೋಟೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದರಂತೆ. ಅವನು ಯಿಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿವಸ ಯಿದ್ದು ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಯಿದ್ದನು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ನವುಕರನು ಅವನು ಪಶ್ಚಿಮಕೆ ಬಾದಾಮಿ ಕಡೆ ... ದನಂತೆ (?)

2.4 ಅರಸುಗಳು ಮನ್ವಂತರಕೆ ರಾಮರಾಜು ಕೋಟೆ ತಿಮ್ಮರಾಜು ಅವರು ಆದವಾನಿ ಯಿದ್ದು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲಕೆ ಯೀ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಶ್ರೀ ರಂಗಾಚಾರ್ಯರವರಿಗೆ ಅಗ್ರಹಾರ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಕೊಟ್ಟು ಯಿದ್ದರಂತೆ. ಕೊಟ್ಟದಕೆ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಗ್ರಾಮಕೆ ಉತ್ತರಕೆ ಬದಿಲಿ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತದೇವರ ಗುಡಿ ಬದಿಲಿ ಶಾಸನ ಹಾಕಿ-ಯಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ೧೪೭೭ ನೆ ಶಖದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ದಾನ ಕೊಟ್ಟುಯಿದ್ದಾರಂತೆ. ಅರಸುಗಳು ರಾಜ್ಯ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಪರಿಯಂತ್ರಕ್ಕೂ ಅವರ ಮನ್ವಂತ್ರಕೆ ಅಗ್ರಹಾರ ನಡಿತ್ತಾಯಿದ್ದಿತು.

ಅರಸುಗಳು ಹೋದಬಳಿಕ ಡಿಳ್ಳಿ ಕಡೆಯಿಂದ ಮೊಗಲಾಯಿ ಅವರು ಬಂದು ರಾಜ್ಯ ಆಳದಬಳಿಕ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮರಿಗೆ ಅಗ್ರಹಾರ ನಡಿಲಿಲ್ಲವೆಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮಕೆ ಪೂರ್ವಭಾಗಕೆ ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಪೂರ್ವಕೆ ಯ...ಗಣರು ಗ್ರಾಮ ಈ ಗ್ರಾಮಕೆ ಆಗ್ನೇಯಭಾಗಕೆ ಎರಡು ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಕಂದನ ಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಎರಡು ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಬನವಾಸಿ ಗ್ರಾಮ, ಅದಕೆ ದಕ್ಷಿಣ (ಭಾಗಕೆ) ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಕೋಟೆಕಲ್ಲು ಅಂಬೋ ಗ್ರಾಮ; ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಯೆರಡು ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಕರೆಕಡುಬಾರ ಗ್ರಾಮ, ಅದಕೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಕಲ್ಲುಕುಂಟೆ

2.6 ಅಂಬೋ ಗ್ರಾಮ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕೆ ವಾಯುವ್ಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ

ಜಾಲ ಹಾಡಿ ಯೆಂಬೋ ಗ್ರಾಮ. ಅದಕೆ ಯೆರಡು ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಪಶ್ಚಿಮಕೆ ಮಾಲಹಳ್ಳಿ ಅಂಬೋ ಗ್ರಾಮ. ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕೆ ಉತ್ತರಕೆ ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಕೋಲದ ಹಳ್ಳ... ರ ಅಂಬೋ ಗ್ರಾಮಗಳು; ಅದಕೆ ಉತ್ತರ ಹರದಾರಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಹಾಂ.... ಹಳ್ಳಿ ಅಂಬೋ ಗ್ರಾಮ; ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕೆ ಎರಡು ಹರದಾರಿ ಈಶಾನ್ಯ ಭಾಗಕೆ ಮೂಗುತ್ತಿ ನಂದಾವರ ಅಂಬೋ ಗ್ರಾಮ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಯಿದ್ದವು, ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದ ಕೈಫಿಯತ್ತು. ಮೊಗಲಾಯಿ ಅಮಲು ವೊಳಗೆ ಸರಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದವರಿಗೆ ನಡಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿತ್ತು. ರೌದ್ರಿ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ೧೨೧೦ ಫಸಲಿ ಲಾಗಾಯ್ತು ಈ ಹೊತ್ತಿನ ವರೆಗೆ ಕುಂಪಣಿ ಅಮಲು ಅವರಿಗೆ ನಡಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಯಿದ್ದೆವು.

19.1. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು :—

೧. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತದೇವರು ದಾರು ಮಂಟಪ.

೨. ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರದೇವರು ಶಿಲಾಮಂಟಪ, ಊರು (ಭೂಮಿ) ಒಳಗೆ.

೩. ಶ್ರೀ ರಾಮಲಿಂಗದೇವರು ಯಮನ ಊರು ಹಾದಿ ಒಳಗ ಶಿಲಾಮಂಟಪ.

೪. ಕುಂಕಲಮ್ಮದೇವರು, ಊರು ಮುಂದೆ ಶಿಲಾಮಂಟಪ ಗುಡಿಗೆ.

೫. ಶ್ರೀ ಖಂಡೆ ಹನುಮಂತದೇವರು ಗುಡ್ಡದ ಮ್ಯಾಲೆ ಬಂಡೆಲಿ ಸ್ವಯಂಭುವ

೬. ಶ್ರೀ ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ದಾರುಮಂಟಪ.

೭. ವೀರಪ್ಪನ ಗುಡಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಶಿಲಾಮಂಟಪ, ಊರು ಮುಂದೆ.

೮. ಲಿಂಗಮಯ ದೇವಸ್ಥಾನ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಲಾಮಂಟಪ.

೯. ಮೆಳುಗುಡಿ ಹಾಳು ಬದಿಲಿ ಈಶ್ವರ ಬಸವಣ್ಣನ ಶಿಲಾಮಂಟಪ.

೧೦. ಚಿದಂಬರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಐತ್ತಿಬಬಿ (ಬ) ದಾರು ಮಂಟಪ.

ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು:—

೧. ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ ಹನುಮಂತದೇವರು ದಾರುಮಂಟಪ.

೨ ಹಟ್ಟಿಮರದ ಹನುಮಂತದೇವರು ದಾರು ಮಂಟಪ.

೩. ಗಂಗನ ಹಳ್ಳಿ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತದೇವರು ದಾರುಮಂಟಪ.

೪. ರಾಗಿಮಾನಿಹಟ್ಟಿ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತದೇವರು ದಾರುಮಂಟಪ.

೫. ಹನುಮಾಪುರದಲ್ಲಿ ಗುಡಿಯ ಮ್ಯಾಲೆ ಗುಂಡಿಗೆ ಹನುಮಂತದೇವರ ಅವತಾರ ಯಿದ್ದಿತು.

೬. ಹನುಮಾಪುರದಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾಟೆ ಬ್ಯಾಗೆ ಈಶ್ವರದೇವಸ್ಥಾನ ದಾರುಮಂಟಪ.

೭ ವರದಾಪುರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತ ದೇವರು ದಾರು ಮಂಟಪ.

ಬ. ತಾರೀಖು ೬ ಜುಲಾಯಿ ೧೮೦೮ ಸಂ॥ ನಾರಾಯಣರಾವು ಮುನಸಿಬ ಮೊಹೈನು ಮೇಸ್ತರ ವಾಡರ್ನ ಸಾಹೇಬು ಯಿ —ತ ಮೆಜರ ಕಾಲಿನ್ ಮಕ್ಕೆಂಜಿ ದೊರೆಗಾರು.

೮. ಬಾರಾಬಲವತಿ ಅವರ ವೃತ್ತಿಗಳು.

೧ ಜೋಯಿಸ ಹನುಮಂತ ಭಟ್ಟ ಕುಲಕರ್ಣಿ ವರುಷ ೭೫.

೧. ರಾಮಣ್ಣ ವರುಷ (೨~~೦~~) ೨೫.

೧ ಕುಲಕರ್ಣಿ [ದ್ಯಾವಪ್ಪ] (ದೇವಪ್ಪ) ನಾಯ್ಕ ೪೦. (ವರುಷ).

೧ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಹರಿಯಪ್ಪ ೪೫.

೧ ಕುಲಕರ್ಣಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ —— ೨೦.

೧. ಅಗಸರ ಮಗ ತಿಪ್ಪಗ. ೭೦.

೧. ಕಳವಾರ ಬ್ಯಾಕಲ ನರ್ಸ. ೬೦

೧. ಕಳವಾರ ತಿ.. ಪೋಲ ಬಿಕ್ಕ ರಂಗಪ್ಪ ೪೫.

೧. ಕಳವಾರ ರಾಚಿಗಣ್ಣ. ೬೦.

೧. ಮೊರಿ ಪೋನಿ ಕುಂಬ ನಾ ಕಳವಾರಣ್ಣ ೬೦.

೧. ಕಳವಾರ ಮಲ್ಲಗ (ಯ್ಯ) (ಣ್ಣ) ೫೫

೧. ಕಳವಾರ ಹೊಲ್ಲಾರ ಪರುವು ಗಯ್ಯ. ೫..

೧. ಮಟಪತಿ ಸಂಗಯ್ಯ ೫೦.

೧. ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ ಗೌಡನು ೪೦

೧. [ರಾಜ] (ಪಾ) ರಣ್ಣ ಗೌಡ ೫೦.

೧. ಗೌಡ ಬಲಸಲದೊಡ್ಡ ಬಸ್ಸ(ಪ್ಪ) ೪೫

೧. ಪೆದ್ದಣ್ಣ ಗೌಡ ೬೫.

೧. ಹಿಂದಯ್ಯ ಗೌಡ ೨೫.

೧. ಸಣ್ಣ ಗೌಡ ನಾಗಪ್ಪ ಕಮ್ಮಾರ ೫೦.

೧. ಬಡಿಗೆ ರಜರ ಅಣ್ಣಪ್ಪ. ೨..

೧. ಬಡಿಗೇರ ಕಮ್ಮಾರ ನಾಗನಗೌಡ. ೨.

೧. ಹಜಾಮ ಮಹಾಮಲ್ಲಗ ೫೦..

೧. ಹಜಾಮ ಪಟ್ಟಿಗನು. ೫೨.

೧. ಬ್ಯಾಗಾರ ಗೌಡನು - - - -

೧. ಬ್ಯಾಗಾರ ಮಲ್ಲಗ - - - -

೧. ಹೊಟ್ಟರ ಗೋಂದಿಗಯ್ಯ. ೫- - -

೧. ಹೊಬ್ಬರ ಯಾತಿ ನರಸಯ್ಯ - - - -

ಧಾನ್ಯಗಳು ಬಿತ್ತಾಮೀಂಡಾಲ್ಲಿ [ಬೆಳೆಯು] (ಬೆಳೆಯುವ) [ದಿವಸ] (ತಿನಸು)

ಕೆಲವು ಹೆಸರು ಮಾಸಲು :—

೧. ಜೋಳ

೧. [ಕಜೆ] (ಕಬ್ಬು) ?

೧. ಅವರೆ.

೧. ಅಲಸಂದಿ.

೧. ಹೆಸರು.

೧. ತೊಗರಿ.

೧. ಹಾರಕ.

೧. ಹುರುಳಿ.

೧. ಎಳ್ಳು.

೧. ಶ್ಯಾವೆ. (?)

ತೋಟಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವವು :—

೧. ನೆಲ್ಲು.

೧. ಉಳ್ಳಿಗಡ್ಡಿ.

೧. ರಾಗಿ.

೧. ಬದನೆ ಕಾಯಿ.

೧. ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ.

[ಹಿಸ್ಸಾರು] (ಹೊಸ್ಸಾರು) ಮುರುವಳಿಕಾಲಾವ

ನಾಗಲದಿನ್ನಿ.

Copied by Sri P. Subraya Bhat. Pandit. 15-4-1947.

కనూ్నలు తాం౹౹ కల్త్రిష్ణాదీ పెర గణాంలో
నాయకల్లు కుల గ్రామ వెంకప్ప వద్ద ఉండి
కట్టు న కలు ——

[Inam 29]

స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ శాలి
వాహన శకవర్షంబులు ౧౧౧౦ అగునేటి తారణ
నామ సంవత్సరాన ఓరుగంటి ప్రతాప రుద్రుని
కాలకీరుగా పెదవిష్ణుమరుసు నిర్గయించిన ప్రకా
రం కొత్తపల్లి రాయల యొక్క వారి తాలుకీరు దున
ముద్ర [illegible] తోటలు బడిన వెన్నము రాజు
నరసరాజు ఖండెరాజు గారు వినుపించిన ప్రతి
[illegible] రాయల యొక్క వారు రౌద్రి సంవత్సర మాం
ఘశు ౧౦ లు వెప్పర్ల పెండు [illegible] కల్పించి యు
న్నారు వారికి శ్రీ [illegible] తో సి [illegible]
కప్రాలం [illegible] [illegible] రల వివరం ——
[illegible] తీగెల [illegible] [illegible] కరకమాని
దానవిద్య వామన మయు గ్రామ [illegible]
ఉండి దక్షిణాన [illegible] [illegible]

మీఁద గాను మల్లెల వన్ను తెంనలో దాంతరవు గలం
డున వాంమున ముద్ర మీఁద గాను అందుండి తూ
ర్పు ఉం ముఖమైన వరుగొయాంల నడువగాను
వాంగు అంబున ఉంటు నల్గ రాతితి వేసిన వాం
మున ముద్ర మీఁద అందుండి వయాంల నడు [7ం32B]
వగాను భగవతి రాయి మీఁద గాను కెంగనపాంటం తె
రువ్వున వంటం గలం తుకు వేసిన వాంమున ముద్ర శాసన
ము రాయి మీఁద అందుండి పడమటు నడువగాను
కెంద వంగల వారి మాన్యం మూల వాంమున ము
ద్ర వేసిన ఇసుకరాయి మీఁద, అందుండి దక్షిణం
న డువగాను లంగ్లె గడ్డను వాంమున ముద్ర వేసిన
ఇసుకరాయి మీఁద, అందుండి వరుగొయాంల నడు
వగాను లోతు వాంగున వాంమున ముద్ర వేసిన
దూలం ఇసుకరాయి మీఁద అందుండి పడమట
ముఖ్యమైన నడువగాను యంవాగు నల్లపు
ఊరాయి వాంమున ముద్ర వేసిన శాసనం రాయి
మీఁద అందుండి పడమట ఉంముఖమైన నడువగాను
వాంమున ముద్ర వేసిన ఇసుకరాయి మీఁద అందుం
డి వాయవ్యముఖమైన నడువగాను కెంగనపాంటం
తెరువున వాంమున ముద్ర వేసిన ఇసుకరాయి మీఁద

అందుండి వాయువ్య విభాగమైన నడువగాను పోల
బండమీంద దాంతరప్పురాయిమేర, అందుండి
పడమటి విభాగమైన నడువగాను పల్లెగుండ్లద
క్షిణామేరగాను గార్లపాటింటి నడువగాను వైశాఖ
[నెం 33 a] మాసాన కొంగనపాటి అగ్రహారీకులు
అనాయాసంబాంధులు వెంకటేశంబాంధులు మొదలైన
పిన్నపెద్దలు యిం స్తితిశాసన విద్వన్మహాజనులకు
మేలు కలుగ్యాయి పట్టి పట్టుదం యిచ్చి యీమర
పొలం యివ్వంటేమ సర్వమాన్యం సర్వంతంబె యిచ్చిన
పొలం కొలపాటి ఖు ఖు 10 మేరల వివరం అందుండి
ఉత్తరం నడువగాను మలాల మల్లప్ప నామమునను
త్రవేసిన శిలసుక రాయిమేర అందుండి పడమటి విభా
గమైన నడువగాను మేళ్ల వెరువుపాని మలానగ్గం పడ
మటం మేరగాను నామమనము త్రవేసిన శాసనంమేర
అందుండి దక్షిణా నడువగాను రేగడి పంపున పలు
వరి మూనివద్ద నామమనము త్రవేసిన శాసనంమేర
అందుండి పోగాను అవి కి రేగడి నల్లరాళ్లతో
వుండు నల్లగుండ్లకుంటి వేసిన నామమనము త్రశాసనం
మేర అందుండి పోగాను అందికి అవతల మిట్టేను
నామమనము త్రవేసిన యిసుకరాయిమేర అందుండి

ఉత్తరముఖమై నడువగాను అనుగాంధపాలెమెర
కొండ రాళ్లలో కొగు దుర్గమిట [Fol 33 b] ను
వామన ముద్ర వేసిన యుసుకరాయి మెర అందుండి
తూర్పుముఖమై నడువగాను అందలయాంవల
నడను వామన ముద్ర వేసిన యుసుకరాయి మెర
అందుండి ఈశాన్యముఖమై నడువగాను పుసు
లూరు పాలెమెరను .... వామన ముద్ర వేసిన
యుసుకరాయి మెర అందుండి తూర్పుముఖమై
నడువగాను బన నల్లరాయి మెర అందుండి ఉత్తర
ముఖమై ఈశాన్యం నడువగాను బాహ్నవరం తెరు
వులో వామన ముద్ర వేసిన ఇసుకరాయి మెర, అందుం
డి తూర్పుముఖమై నడువగాను ముఖాల పోగా అం
దలి అవుతల మిట్టను వామన ముద్ర వేసిన ఇసు
కరాయి మెర అందుండి తూర్పుముఖమై నడువ
గాను .... వామన ముద్ర వేసిన యుసుకరాయి
మెర, అందుండి ఆగ్నేయ ముఖమై నడువగాను
యాందుల వెరువు వాగు ఆదిగా తెల్లరాళ్ల ద
క్షిణం మెర వేసు కనడువగాను తూర్పు పోగాను
కలుపులలో వామన ముద్ర వేసిన రాలం యుసుక
రాయి మెర అందుండి తూర్పుముఖమై నడువ

గాంను తెమెరగ్రాంటు వెయాంటు దక్షిణాంతంగా పం
ములకొంన మేర అందుండి దక్షిణాభిముఖమైన
[నం 34] డువగాను పెరుకున ఉన్న తిగెలకోనలో
పేటుమీంద కరకమాని దానివద్ద వాగునభిముఖంగా
యి అంటెను. ఈ ప్రకారం భూంప్రదక్షిణం తిరిగి
రంగాను చతుస్సీమలకు లోనైనపొలం కొలత
పొంటంతూములన 21 కుంటలప్రకారం ఖ 2 ౯౩
ఈసంవత్సరాన విష్ణపొండు గ్రామంకిష్టం ఆ
గ్రామానికు పొలంవిడిచినందుకు మేరలవివరం
ఎరగొండ మోటు దక్షిణం మేరగాను దడిరయుంబడి
రాగాను నల గొండ బండ మేరగాను ఆ దడిరకు
వారను. పులవెంద కొండ పొలమేరను నల్లరాళ్ల
మేరగా విడిచిన పొలంగాక నిలచిన పొలముకు
ముల్లాపురానకు విడిచిన పొలానకు మేరలవివ
రము —
ఈదుల వాగు మేరగాను ఆవాగుబడి
రాగాను ఆ వాగు తూర్పు ఒంపు కెల్లవానిగడ్డ
లుమేరగాను దక్షిణాభిముఖమైన డువగానుబంగ్గవ
తిరాయిమేరగాను విడిచినపొలం 21E-40 నాక
మద్యం నాంయకం ఉంటె నిలచిన పొలంనకు మేరల

వివరము—

తూర్పుకు యిందుల పెరంవ్రావాగుమేర అందుండి దక్షిణం నడువగాను ఆవాలుబడిరాగాను భగవతీరాయిమేర. అందుండి దక్షిణం నడువగాను తెలుం [నెం॥ 344] గనపాడు పులవెంద తెలుంద ఆదిలో వంటింటి వేసిన నామముద్ర మేర. అందుండి పడమటి ముఖమై నడువగాను తెలుంద మంగళ వాని మార్గం మూల నామముద్ర వేసిన యిసుకరాయి మేర అందుండి దక్షిణం నడువగానాతం గ్రెక్షక్షను నామముద్ర వేసిన యిసుకరాయి మేర. అందుండి వరుగమూల నడువగాను లోతు వాగున నామముద్ర వేసినదూలం యిసుకరాయి మేర అందుండి పడమటిముఖమై నడువగాను నల్లపెంటరాతికి వేసిన నామముద్ర మేర. అందుండి నైరుతి ముఖమైన నడువగాను నామముద్ర వేసిన ఇసుకరాయి మేర అందుండి వాయవ్యముఖమైన నడువగాను గొంగనపాటి తెరువులో నామముద్ర వేసిన యిసుకరాయి మేర అందుండి వాయవ్యముఖమైన నడువగాను నేలబండమీద దాంతరపు రామేర అందుండి పడమటి నడువగాను పిల్లి [illegible]

వాంఛమేరగాను స్వాగ్గపాటించి నడువగాను వెయ్యాలవు
లుపున వారమునవయు ద్రవేసిన లు సంతరాయి మేర
అందుంది పదవుటం ముఖ్యమైనడువగాను మేడిపాఠవు
వారివూనస్థం పడవుటం మేరనం వారమునవయుద్రవేసిన
శాసనంతాయిమేర [శాలి 35] అంతు బ్రహ్మదాయంవేసు
మడి ఖ౦॥౦ నాడగౌడు బసిరెడ్డికి శేగడి౧౧ డేశా
యుఖంది రాజునసరాజుకు శేగడి౧౧ వరిమడి౧౧
ఉబ్బలయం౧౧ రెండు వూనస్థమయు వూని నెలంగన్నకు
శేగడి౧౧ మసుమ్త్ర౧౧ గరుకు౧౧ వరిమడి౧౪ ఉబ్బ
ఖ౦॥౦ కరణాలకు నవ్వ యుకు [illegible] డి౧౨ పాడి౧౩
వరిమడి ఊరు వయుందర౧౧ బలుసు లింగనిప౧౧ మ
సుప్త౧౧ అంతు ఖ౦॥౧ వెంకళరాజుకు శేగడి
౧౧ పాండు౧౨ మసుప్త౧౧ వరిమడి కస్రిశ్వరవుల్లు
దేవళం వద్ద౧౪ అంతు వేసుమడి ఖ౦॥౧ కరణాల
కు పాళ్లు ౧కి ౨౧౧౪ జాతికల్లు వూనాకు
పుసులూరు కమ్మర తిమ్మోజుకు తెలంపన్నైనాంగోజు
కు మసుప్త౧౧ వరిమడి౧౦॥౦ ఉబ్బయం౧॥౦ తెలంగని
పాటం నాంగోజుకు విశ్వనానికి మసుప్త౧౧ వరిమడి౦॥౦
ఉబ్బయం వేసుమడి౧॥౦ పుసులూరు మంగలదేవో
జుకు మసుప్త౧౧ వరిమడి౧౦॥౦ ఉబ్బయం౧॥౦ వూల్లు

బాంకల తెంండనికి మసుపు ౧౨ వరిమడి ౬౦।।౦ ఉబ్బయం
౬౦।।౦ ~~[illegible]~~ అగసాంల తెంగన పాంటం వీరాన్ను
కు మసుపు ౬౦।। వరిమడి ౬౦।। మడి ౬౦।। ఉబ్బయం
౬౦।। కువ్వురనాంక శైటం కి మసుపు ౬౧ వరిమడి
౬౧ ఉబ్బయం ౬౨ గ్రామ లెతలాంకకి మయాం... లాం
గనికాంకకి శిగడి ౬౦।।౦ మసుపు ౬౧ వరిమ [గౌల్సు]
డి ౬౧ అంతు ౬౨।।౦ చెగాంకి రంగనికి మసుపు ౬౦।।
వరిమడి ౬౦।౦ ఉబ్బయం ౬౦।।।౦ మాండిగె పుసులూరు
లకిమ్మనికి మసుపు ౬౦।।౦ వరిమడి ౬౦।।౦ ఉబ్బయం
౬౧. తంబళ నాంగబొయుక్కు కు మసుపు ౬౧ వరిమడి
౬౦।౦ ఉబ్బయం ౬౧।౦ అంతు మాంన్యాలకు...
యినాంలం ౨౪।।౧కి ప్రతులవివరం శిగడి
౨౧౬౦౪।౦ మడి ౬౨।।౦ మసుపు ౨౧।।౦।।। గరువు
౬౩ పాండు ౨౦౧ వరిమడి ౨౧౩ అంతు ౨౪।।
గాంకనిలా ఇనాంలం ౨౧—।।౦కి వెలపాలెం ౨౫౪౩
ప్రతులవివరం శిగడి ౨౧౪౪।౦ మసుపు ౨౧౨౧ మడి
౨౨ ౬౨।।౦ గరువు ౨౦౧ పాండు ౬౪ అంతు ౨౫।।౩
వరిమడి ౨౨।।౨ అంతు ౨౧—।।౦ యిజమాంనునికి
ప్రతులు ౯౨.

.. శివలింగాల తవివరం ఒక్కొక్కడు వెయిదలు

మని ప్రక్కడు దాంకా_

06.6.6.1. కాలు బట్టే అనిపేరు కన్నడ మాంటితో యిశే పేరు.

06.6.6.11. అరగద్దెడు యుందుకు రెండు కాలు బట్లు కన్నడం వాంటితో అరగద్దనా అంటారు

06.6.6.111. మూండు కాలు బట్లు కన్నడం మాంటి తాల్మ క్కాలు గద్దనా

06.6.6 — నాలుగు కాలు బట్లు అయితే గద్దెడు కన్నడం మాంటితో గద్దనా అంటారు. నాల్గు గద్దెనలు అయితే వశు సోలం. ఇందుకు కన్నడంతో సోలగి అంటారు

AI.6.6.6 = అద్దన అద్దడు

.6.6.6. ≡ మూండు గద్దలు మూండ అద్దన

.6.6.70 సోలెడు సోలగి

.6.6 n 60 ఇటువంటి సోలలు నాలుగు అయితే వశ మయింతెడు కన్నడంతో మానా అని వాడుక

.606 _96. మయింతలు రెండింటి తవ్వెడు కన్నడంలో అర మన

•౬•౧౦ ఇష్టి సోలలు ౧½ అయితే ఒక వెదకన్న
డంతో సాంఖ్యమానము అంటారు.

•౫౧ ౬•౬౦ ఇష్టు వం శతం బాలు సాల్లు అయితే
వఖ తూము కన్నడంతో ఖైకేశ అం
టారు

౫౦౧౦ ఇష్టువంతం తూము గొర్కె వఖపుంటం
ఇష్టువం పంట కాలు సాల్లు అయితే
వఖ పుట్టి కన్నడంతో ఖండుగ

[పేజీ 37] పంచపాశ్యగశీమలో పయరు వేసే వివరం—

పెద్దమడి అంటే పన్నెండు రెమ్మలు కట్టి
నల్ల భూమి వఖ సారి దున్ని రెండో రోజు దాకా ... న
ర్సెరకాడు మధ్య మధ్యన నట్టు తిరుగవలెను.
నట్టు తిరుగడం అంటే భూమి తెట్టు కసువుండే స్థలం
గుద్దలతో తెవ్వవలెను. ఈప్రకారం మూడు మాట్లు
తెవ్వవలెను. ఈ ప్రకారం తెవ్వి తీసుకొనస్తె అభూ
మి యిరవై యెండ్ల వరకు భూమి బాగా ఉండియున్నది
నట్టు తిరుగకుంటె రెండు రెమ్మలు ఉంటే మక్తా రెండు రె
మ్మలు కట్టే దున్నవలెను. అప్పుడు సర్కారు వారిద్ద
రయితులకు కవులు యిసుకున్నారు పన్నెండు రెమ్మలు

కట్టే కార్తీక మాసం మొదలు పుష్యం నెల వరకు దున్నితే
ఆరు గాత్రుల భూమి దున్న అవుతున్నది. ~~ఒక~~ మడకకు
మనుష్యులు ఉండవలెను. బీడు భూమిగా ఉంటే
పై మనుష్యులు ఐదుగురు ఉండవలెను. వడ్లకాపు తెంచు
ఎద్దులు ఉంటే కరము పది ఎద్దులు ఉంటేగాని ఉండదు కా
పులు కూడి వారి ఎద్దులు కూడా కట్టే వారి వారి ఎ
ద్దులు మనుష్యుల ప్రకారం అయిన పయిరుకుడి
వాకానికి యిచ్చేపైకం పాలు ప్రకారం యిస్తూ మిగిలిన
ధాన్యం ఎద్దుల మనుష్యుల ప్రకారం పాలు తీసుకొనేది.
నాట్లు అంటే మానెడు జొన్నలు సజ్జలు .....
... మానెడు అంటే వడ్లమయింత. ~~ఈ~~ మయింతకు
నాట్లు [గింజ 376] సోలెలు, సోలెగకి వకరెండు
సవాశేరు అవుతున్నది మయింతలు నాట్లుకి వడ్ల
కుంచెడు కుంచెడుకి వడ్లతూము, తూముకింకి
వడ్లపుట్టి॥ పెద్ద నాగేలు పన్నెండు ఎద్దులు కట్టి
దున్నిపయిరు చేసే భూమికి పెట్టి యిస్తు--
ఊంబ్రం పన్నెండు ఎద్దులకు కూలఎద్దుగకి
రాగి ఝగకి గింజలు తవ్వెడుగకి సోలెలు 2
వంతున ఎద్దులు 12కి సోలెలు 24 కి మయింత
లు ఐయివిసజ్జలుగాని జొన్నలుగాని యిచ్చేది.

గా.6౧11 మనుష్యులు కూలి మనుష్యులు 3కి రా
జుగకి మనిషికి సోలెలు ౧ వంతున మనుష్యులు
మయిళ్లకి సోలెలు ౬
గా.13౧11 సదరు పన్నెండు తట్టల మండికి తేలా మయి
యాత్రాయలు దు మాళ్లు దున్నవతెను.
పన్నెండు తట్టలు 3 మనుష్యులు కూరాళ్లు
౧కి రూపాయలు ౧ వంతున సేల ౧౩కి రూపా
౧౮౦ యలు ౬. వంతున సేలలు 3కి ౧౮౦ రూపా
పాయలు.
ఆ యినకూలి సేల మూంటికి సెల ౧౨ రూపా
౧౮ పాయలు ౬. వంతున ౧౮౦ము చేతలకు కేఱ్ఱు
తేలాలు మోతలు ౬కి ౧౮
3 ఇను ముఖ్య కరుకు
3 నాంకెళ్ళు 3 యూం మయూం తునాంగెళ్ళు యొందు
కంతే సెలకు వఖటం సవిశపోతుందిగనుక
3 నాళ్ళు కావతెను.
౧౯ [గాం 38] పెద్ద ఘంటగపలుగు అంటే
మూండు జానలు పొడవు ఆ డెబ్బై రెండు బెత్తలు
దళం మూడు వేళ్ళు మందం యుండు కంఖరీది
యినుము దున్నికాగానే పోతుంది.

— ౨. మాసాంతములు ... పెద్ద గుంటక పలుగు
యు నముము ఖరీదు —

౬౦ పెద్ద గుంటక పలుగుకు పాకేది అంటే పన్నెం
డు ఎద్దులు కట్టి వ్యవసాయ గుంటక పలుగు
తో వ్యవసాయం పాకేది యుండుక వ్యవసాల
పట్టు తోడు ఉన్నది యుండు కుంపన్నెండు ఎద్దులు
మయిగురు మనుష్యులకు సదరి ప్రాకారం తోలు
తెలుగు యివి గుంటక పాకేది మాఘ
మాసంలోను పాకేది.

— ౨. మానది దీని పేరు పెద్ద గుంటకి దిండు మాను
— — ౧కి ఖరీదు రూ [illegible]

పెద్ద గుంటకపలుగు పోసిన తర్వాత ఆషాఢ
మాసంలో వర్షం రాగానే మయుండుగా జ్ఞాకె
౧౧౧ టెడం అంటే వ్యవసాయంకు మయం దు కెంయట్లు
దిగువ ఉంటున్నది దానిమూలంకి మయం దు
యు నుము గా జొన్నలు ఉంటున్నది. ఇంత
కు రెండు ఎద్దులు కట్టి సదరు వారిసిన ఆరు
గా జొన్నల భూమికి ఆరు దినాలకు రెండు ఎ
ద్దులు వ్యవసాయ మనిషికి దినాలు ౬ ౩.
౧౬ = ఆయినము ఖరీదు రాగి జా ౧కి [illegible]

మనిషి౧కి సహా తినం ౧కి సోలతెలు 3 మంతున
దినాలు ౬ కి సోలతెలు ౧౮ కి ముంతలు నా
[కోల్ 38 B] ల్లు ముంతలు తెప్పించు. ౭౦|౧౧. కి
రూపా ౧కి ముంతలు నాల్గుమంతున ఇరిది.
·11· ఇనుము వెలలు 3 కి ఇరిది రూపా:యు ౧కి ఈ౬
సోమయ్యారెంటా రాయి తూండికి సగం యినుము పుంటేం
ది ననుకసగం ఇరిది రూపాయలు. మాంసములబి
౧౪
౧౧ = ముండుకుండయుకి ఆషాఢ మాసంలో మయిందు . ..
... కాంగానే రాయి తొడిసం రెండు రాయి తెల్లలు
వజ్ర మనిషివక్కైరా ఇద్దరూపాయలు
౧౬ = సడకి రాయిద్దులు మనుష్యులకు కురాళ్ళుఉ
కి కూలి . ౪ = యినుప ఉకుండగపలుకు
యినుము .... నాల్గుజానెడు పొడు ఆరు
వేళ్ల అడ్డవెళుప్ప రెండు వేళ్ళ మందం ఇరిది
యివి రెండు రాయిం డ్లు ఉంటుంది గనుక అర్ధం ఇ
రిది.
౧౧= ౮౪౦ ఇదికాగానే సలయేరడం అండే వసువ్రు
మొదలయిన రాయి తవ్వెయుగ్రిడం ఇందుకు కూలి
మనుష్యులకాజ్ఞ ౧కి మనుష్యులు [illegible]

మానవపన్నిద్దారు దినాలు ౬ తి తూలు మనుష్యులు
౧౨౦ తి మనిషి ౧ తి రాజు ౧ తి పక్షిరాతెదం
ప్రకారం రాజులు ౭ కి తూలు ఆజనం ౧౨౦ తి
సొంతాలు ౧౨౦ తి పక్షి తరాలు దుప ద్వాల్లుపుం
తఘు బా ర్తులు కి రిడి రూపాంతులు –

౧౬ = [Rol 39] మళ్ళా వియుందు ఘుంటు గపా సెడి
రతి ద్వలు ౨ మనిషి ౧ తి దినాలు ౬ తి తూలు
ఇవి ఆషాఢమాసంలో వొకావలసినది.

౧.౬ – శ్రావణ మాసంలో వర్షంరాగానే విత్తడానికు
ప్రారంభం.

౧.౯ – విత్తనాలు వద్దె రా ...
కుంపాయలు ౧౪ గాల్లు ౩ తి కాల్లొపత్తి కలిపి వేస్తు
న్నారు.

.౪. కాల్లేలు గాల్లు ౧ కి సొంతాల ౨ వం
తున గాల్లులు ౩ కి పాలనేలు ౬ కి ఖర్
రు..

౧. పత్తి గాల్లు ౧ కి సొంతాలు ౧౦ తి గాల్లులు
౩ కి సొంతాలు ముక్కై తి తీ తర్లు ౬ తి

౧౪

౧ III. ఇందుకు తూలం నితర్గం గాల్లు గుంటిక

కు ఎద్దులు ౪ యుండుకు మనుష్యులు ౪ దినాలు
౩కి ఎద్దులు ౧౨ మనుష్యులు ౧౨ కి దినం కూలి
సోలెలు ౨౪ కి ఖరీదు విత్తనాలు విత్తిన కెం
డోగ్ నాడు పై

.౹౹. గుంటక పాశేది దినాలు ౩కి ఎద్దులు ౬
మనుష్యు ౩కి కింజలు సోలెలు ౯కి

3 గాల్లు ౨౩ శెనగలు విత్తడం గాల్లు ౧౩
వుంతలు ౩ వంతున గాల్లులు ౨కి [రూ౹౩౯౬]
కుంతలు ౬కి ఖరీదు. యీ విత్తనాలు వృద్ధి
పొందుతుంది గనుక జొన్న వేస్తారు గనుక తక్కు
వ వెల అవుతున్నది. యీ శెనగలు విత్తడం
భాద్రపద మాసంలో

.౹౹= ఇందుకు విత్తడానకు కూలి రాజులు ౨కి
ఎద్దులు౮ మనుష్యులు౪కి సోలెలు ౧౨

.౹– విత్తులు పడిన తర్వాత పాశేదానికి దినాలు
౨కి ఎద్దులు౪ మనుష్యులు ౨ సోలెలు ౬కి

౨. గోధుమలు గాల్లు ౧కి విత్తులు వుంతలు౪కి
ఖరీదు. భాద్రపద మాసం.

.౹= విత్తడానకు కూలి ఎద్దులు౪ మనుష్యులు
౩కి దినం౧కి సోలెలు ౭కి

౬ = పై పాప దానకు రెండు ఎద్దులు ౧ మనిషిగాకి
సాగి వేలు 3 కి

౧౦౬— విత్తనాలు పడి మొలకెత్తే దినాలు. జొన్న సజ్జలు 7 దినాల మీద మొలక తీస్తున్నది. కొఱ్ఱలు పత్తి సదరు ప్రకారం కోన గలకులు దినాలు గోధుమలు నల్ల దినాలకు మొలక [౧౦/౬౦] పై దలు తీస్తున్నవి.

౧. భాద్రపద మాసంలో కొఱ్ఱ పత్తికి జంత పెట్టడం అంటే జంతపలుగు అని ఉంటుంది దానికి రెండు ఎద్దులు మనుష్యులు మనుష్యులు దినాలు 3 కి రెండు ఎద్దులు 6 మనుష్యులు 6 కి పదును సాగేలు యుండితే ఖరీదే.

3 III గుంటకు కలుపు తీయటం జంతి పెట్టిన మరు నాడు గొర్రులు 3 కి కూలీ మనుష్యులు 6 కి సాగేలు 6 కి

గోధుమలకు జంత పోతడానకు సదరి నెలలో గొర్రు ౧ కి రెండు ఎద్దులు కూలీలు 3 కి సాగేలు 7 కి

౧౯౮౬= అయిన ఖర్చు -

కొఱ్ఱలు శ్రావణమాసంలో విత్తితే అయిదు దినాలకు

మొలకెత్తిన తర్వాత రెండు నెలలకు పొట్టకొచ్చి పువ్వులు
పూస్తోంది ఆశ్వీజ మాసంలో గింజలు బలుస్తోంది కార్తీక
మాసంలో కోతలు,

పత్తి శ్రావణ మాసంలో విత్తితే ఐదు దినాలకు
మొలకెత్తుతుంది. కార్తీక మాసంలో పువ్వులు మార్గశిర
మాసంలో కాయలు కాస్తోంది పుష్య మాఘ ఫాల్గుణం
వరకు పత్తి ఏరుతారు.

శెనగలు భాద్రపద మాసంలో విత్తితే ఎనిమిది దినా
లకు మొలకలు వస్తాయి ఆశ్వీజ మాసంలో పువ్వు కాయలు
కార్తీకంలో మార్గశిరంలో కోతలు. మెరుపులో గాని గుం
టలలో గాని శెన [2ol(40B)] గలు గోధుమలు విత్తితేది
పుష్యమాసంలో విత్తేది చైత్ర వైశాఖ మాసం వరకు
కోతలు అవుతున్నది.

గోధుమలు మేనులో భాద్రపదంలో విత్తితే ఎని
మిది దినాలకు మొలకెత్తి కార్తీక మాసంలో కంకె
బారును మార్గశిరంలో కోత,

రూపాయలు
1876 = } పదకొండు వేల ఎనిమిది రూపాయలు
1510 కోత కాంట్రాక్టు దానకు తూరాల
211. రోజు కూలీలకు గొల్లలకు రకము నుష్టాలు

ఒంకి మనిషి౧కి సోలెడులు ౨ వంతున సోలెడులు
౧౨౦కి ఖరీదు.

౧౮- పత్తికి తూములు ౫కి వరహాలు ౧౩ రూపాయలు

౨॥ శెనగలకు గాళ్ళు ౨కి మనుష్యులు ౫కి సోలెలు
౮౦కి ఖరీదు.

౧|౦ గోధుమలకు గాళ్ళు ౨కి మనుష్యులు ౧౦ తీసుకొ.

౨౮|౦

౪ దీని మొత్తి ౧౦జులు మొదటిదానికి

౩ ... కారకు యుక్తి వరహా౧కి

యుంత్వకు రూపాయలు

ఆరు గాళ్ళల భూమికి ఉత్పత్తి అంచనా

౯౬ కాళ్ళు గాళ్ళు ౩కి గాళ్ళు ౧కి తూములు
౮ వంతున తూములు ౨౪కి తూము ౧కి రూ
పాయలు ౪ వంతున -

౪౫ [కం౧41] పత్తి గాళ్ళు ౩కి తూములు ౧౫కి
కొత్తయు వరహాలు ౧౫కి

౪౦ శెనగలు గాళ్ళు ౨కి గాళ్ళు ౧కి తూములు
౪ నాలుగు వంతున తూములు ౮ తూము ౧కి
రూపాయలు ౫ వంతున రూపాయలు

౪౦ గోధుమలు గాళ్ళు ౧కి తూములు ౧౫ యిందు
ఒకటి తూము ౧కి రూపాయలు ౮ వంతున

౨౨౧ అయినబఖ్షు

౧౬ అంటుగాంక్ష పుష్టి గాంకి తరం మయిర వంటపనతరం

౨౩౨ మయిరకి

ఈ సదరి వ్రాసిన ఉత్పత్తి పోగాను రయితులకు

బఖ్షు లెక్కల్లాం స్తి బఖ్షు.

రూపాయలు
౧౨౮౧=

ఇందుకు రయితులకు అయినబఖ్ష అయిన్ని మార్గం తెలుస్తుండే సరకారు వారు పన్నెండు లెక్కలు కట్టే మదకడున్నాతే సరకారుకు అయిదు లేంగ్లవరకు సంవత్సరానకు వక ౧ వరవరి ప్రకారం యిస్తున్నారు. వకసారి డున్నాతే ౭ం డాగి సంవత్సరానకి సదరి వ్రాసిన బఖ్షులుతెదు.

౭ం డాగి సంవత్సరం సదరు ఖ్రాం యితే బఖ్షు

౬౪౦ పత్తి పెట్లు కెంయిగ్రడానకు గాట్లులుకుకిమనకు
పురిలు ౨౦ కియుంపాంటి

... బల్లపెట్లు లాపిల్లటి అయ్యడానకు మనుషులు
౯కి

[Vol 4/B] ౩౪౦ నాల్లు లెక్కల తోం గలం డుగపంచ డానకు గాట్లు
యిడిమనుష్యులు ౧౨ లెక్కలు రూ-కి

౨౬= ఆషాఢమాసం లోపాంన రాంగాంపే గాట్లు కట్టి పెట్టేది.

౩ పత్తి పాలఖర్చు గాట్లు ౧కి పత్తి పాలు పడిపానసల్లి

జొన్నలు వేస్తే గాల్లోకు ము*లై ప్రకారం విత్తు దం
ధాన్యాలుకలిపి విత్తేది తపశీలు

౦౬౬।।। = జొన్నలు సాగులు ౩౪౦
౬౬౬ — సజ్జలు అడ్డెడు
౬౬౬।।। పెసలు మూండు కాలు ఇడ్లెడు
౬౬౬౧౦ నూవులు ఇడ్లెడు
౦౬౬౧౦ కందులు సోలెడు

అయిదు సోలెడు యుందుకు ఇరిదిగాల్లు
౧కి విత్తనం ఇరిదిగాల్లు ౧కి రూపాయలు
౪౦ వంతున రూపాయలు.

౩ గాల్లుల కూలి తమె ద్దలు ౨౮ మను నుషుల్లు
౨౮ కూలి
౧౬ = పైపాం పదార్థ కూలి
౨౬ = విత్తుపడి నాల్గు దినాలకు వెయిల కైదలు
తున్నది.

[3042] ౫౧౧ = జంటపాశె దానికి మూండు మాంట్లు తమె ద్దలు
మనుషులు సహాయం సొంతు మూండు దింటికి
౨ కోను కారు మాధనికి త్రాలకు కూలి
30 కోత కాయర్తదానకు గింజలు మోర్పదానకు
౫౮ ఇనుము ఖర్చు మరొ కాలు కట్టెలతో కుంకెం.

3 సరకారుకు యిచ్చేది

౧౬ అంతు గాన్గకు తూంములు ౪౨

౭౫ కి ఉత్పత్తి

౧౪౪ జొన్నలు గాన్లు ౧కి తూంములు ౬ వంతున
గాన్లు ౬ కి తూంములు ౩౬ తూంము ౧కి
రూపాయలు ౪ వంతున

౯ కందులు గాన్లు ౬కి తూంములు ౩౬ తూంము
౧కి రూపాయలు ముప్పావంతున

౬ పెసలు గాన్లు ౬కి తూంము ౧౧౦కి

౨ నూలు ముంతలు ౬కి

౪ సజ్జలు గాన్లు ౬కి తూంము ౧కి

౧౬౫ / ౧౦ సొప్పు గాన్లు ౧కి బిళువులు ౩౦ వంతున
గాన్లు ౬కి బిళువులు ౧౮౦కి రూపాయలు ౧కి
బిళువులు ౧౦ వంతున రూపాయలు

౧౮౩ కి రయితులకు ఇచ్చేటి రూపాయలు ౭౫-
(౬౨౮) పోగా కాంపు వాండ్లకు మిగిలేది రూపా
యలు ౧౦౮ ॥=

ఈ ప్రకారం వచ్చి సొంత పన్నెండు ఎద్దులు మన్నిటికి రెండేసి
ఎకరాలు చొ॥ మొదలుకొని సదరి ప్రకారం తిప్పాయలు
పుట్టుతున్నది కండ్లగ సంఖ్య మొదలు వెంపాని [illegible]

అయిదు సంవత్సరాలు సరకారు కవులు అయిన తరువాత సరకారు యీ భూమికి రెవెన్యూ అపల భూమికి 30 వరహాలు ...శిస్తు. వాన కురిసి వర్షాధారం పండితే సదరి వాలసిన ప్రకారం ఉత్పత్తి అవుతున్నది. లేకుంటే నష్టపడుతున్నది. ఈ భూమి అయిదు రెట్లుగా నాటు మొదలయినవి తీస్తే మళ్ళి యిరవై రెట్లు వరకు నాటులకు అక్కర లేదు. ముందు పంటలు పండి వస్తుంది. ఈ భూమి పంపకాలు ..... లో విస్తరించలేదు. అందరు కయిరవాడి కలిగి, గంజెలో, పొట్టి పండు మొదలయిన గాలుల వడ్లు భూమి ఉన్నది అదిన్ని ఇటువంటి భూమి లేదు, ఇందులో ముక్కాలు తరంలో స్వల్పమైన ఉన్నది.

నల్ల భూములలో సదరి వాలసినదానికి మొదటి దిగు అంటారు. ఇది ఆ వల్లి భూమి రెండవ దిగు. ఇందులో ముక్కాలు మయం అనుపించుతుంటున్నది. ముందు దిగు ...శయం అనుపించుతుంటున్నది ఈ మధ్య ... తొమ్మిది [Vol 43A] ల ... భూములో నుండు నంటారు —

— ఏ ... లలో పైరు వేసే వివరం —

ఆ వల్లి భూమి మొదలు దిగుకు ఆరు తొమ్ముదుల వరకు

కట్టి దున్నేది. గొడ్లు ౨ కి

324. జీతగాళ్ళమాసం లో వర్షంకాలం గానే ఆరుఎడ్ల
కట్టి మడక దున్నే దానికి కూలి ఎద్దులు ౬ మను
ష్యులు ౨ వెట్టికెట్టే దానికి మనుష్యులు ౨. ఈప్ర
కారం వచ్చేనెలవరకు దున్నవలెను.

రూపాయలు

౧. ఎద్దులు ౬ కి రోజు ౧ కి రెండు సోలలు
ప్రకారం సోలా ౧౬ కి ముంతలు ౪ కి ఖరీది ఎద్దు
లు కు ౨ దినాలు.

.౫ / ౧౦ వెట్టి కెట్టే వారు మనుష్యులు ౨ కి కూలి
రోజు ౧ కి ౧౫ రూపాయి వంతున నెల ౧ కి
వచ్చే నెలలో ముందు సాలు దున్నవలెను యీ
ఎద్దులను ఒక రెండు గొడ్లు భూమి దున్నడా...
.... జరుగున్నది.

౯ పెద్ద కుటు పాలకడం అంటే ఆరు ఎద్దులు
మనుష్యులు ౩ ఎనిమిది దినాలు ఆషాఢమా
సంలో పొలాకేది కూలి

౧౪ రెండు ఎద్దులు ఒక మనిషి రెంటలకుంటక
అంటే ౨ ఎద్దులు మనిషి ౧ ముందు పాసనపోసే
ది అంటే భూమి సమం చేసేది యుందుకెలు ౪ దినాలు
పదినెలలో ఎద్దులు ౮ మనుష్యులు ౪ కి కింజలు

సోలెలు ౨౮ కి మూంతలు ౬ కి

౧౧. ఇదే సేలలోనల తింయగ్రదం అండే పెత్తావెు
ద లయినది [7o(43.k)] తింయగ్రదానకు రాజుగ్రకి
మనుష్యులు ౨౦ కి మనిషి ౧ కి ౧౦ జిలు సోలెడు
వంతున సోలెలు ౨౦ కి మూంతలు ౫ కి

౮ చిత్రసంపెదయగ్రదం అష్టా ద్వసాంసం వర్షంరాంగానే
గొంకు ౨ కి తెముద్దలు ౮ మనుష్యులు ౮ కొరకు

౧. ౧ కి తెముద్దలు ౮ కి సోలెలు ౧౬ కి మూంతలు
౮ కి.

౧ మనుష్యులు ౮ కి మనిషి ౧ కి సోలెలు ౧౬ కి

౨ చిత్రనాలు

·౧౧= గొరుత ౧ కి జొన్నలు మానెడు వంతున గొ
రుతలు ౨ కి మూంతలు ౨ కి రూంపాయి ౧ కి మూం
తలు ౩ వంతున

౯౪· సజ్జ అద్దెడు ౧ కి

౯౪· నూలు అరనిద్దెడు ౧ కి·

౦౪· అనుము సోల ౬ కి

౯= అలసందు సోలెలు ౨ కి

౯·౮ కందులు సోలెలు ౮ కి

౯౧౮ గొంగుచిత్రనాలు అద్దెడు కి

౧౦ అమదాంలు సోతాలు౨ ౮

౪ ఇవి విద్యుచ్ఛక్తి నతర్వాత అయిదారేండు వెయిలకి వెళ్తున్నది

౫౦ పైపాం పడం నకు అంటే విత్తనాలు వేసిన తర్వాత పైన పోషిదానికి తెమద్దులు ౪ మనుష్యులు ౨ దినం ౧కి సోతాలు ౧౨కి.

౮౧. శ్రావణమాసంలో బంతపట్టడానకు అంటే పైరు . . . కసు పొడుగ్గా దానికి తెమద్దులు ౪ మనుష్యులు ౬కి రాత్రింబగల్ ౧కి సోతాలు ౧౦కి దినం ౧కి మళ్ళా తొమ్మిది దినాలు పోయిన తర్వాత ... బంతపట్టడానకు అదే ప్రకారం అయిదు మాట్లు కావలెను. సుక్కీ పొందడం ౧కి ౧౧౦ రూపాయలు వంతున రూపాయలు ౬

[౮౪A] ౧౧౧. చేను కోయడానికి ఆశ్వీజమాసం మొదలు ఆశ్వేజ నెలసరికి నాలు ౧కి సోతాలు ౧వంతున సోతెత్తింది_

౭౫. ఇనుము కట్టెలు తాండ్లు వగైరా

౩౧౧. ఇనుము

.. ౧౧౧. కట్టెలు ౩కి

౨. మనుషులు ౨కి

౩౧౧. / గాడ్డు వాడలు ౮కి

౪౧౧

— ౨ మాసలు మయాడు నాణెళ్లు మయాడు గుంటతలు
దిండ్లు మొదలయినవానికి

౧/24. తారెళ్లు

౩. కాలితకు యిఖ్ఖి జొన్న గారుతుకు మనుష్యులు ౨౦
వంతున గారుతులు ౧కి మనుష్యులు ౮౦కి సోలెలు ౧౦కి
మయింతలు ౧౦కి మూంగ్గ శర మాసంతో కోలత
౫ కళ్ళం మేసి సింఖులు ఖము వేసే దానికి మనుష్యులు
రెండద్దులకు కొండావారం

2/611— అయిన ఖర్చు
౧౮— సరకారు యిష్ట్ది ఖది మొదటి దీటు అవళ్ళు
భూమి గనుక గాఇ్లు ౧కి మహామద రాయవర
హాలు ౩ వంతున గారుతులు ౧కి వరహాలు
౮కి

102/1— రయితులకు ఉత్పత్తి అంతేపడి

[illegible] ౮౩ జొన్నలు సజ్జలు గారుతులు ౧కి తూములు ఆరు
వంతున గారుతులు ౧కి తూములు ౧౨కి అంకా
గాక్కకు తూమెడు ౧కి మయింతెడు వంతున ౧౨
మయింతలు పోగా నిలబడినది పదకొండు
తూములు నాల్గు మయింతలు మాదిగవానికి
౮ మయింతలు పోగా షది తూములు మయింతలు ౧౨ది ఖర్చు

16. కాంటూరు ద్వంద్వ [illegible] తల 18 [illegible]
న [illegible] ఏర్పరిచి.

2/5 సెంటులు [illegible]

6 [illegible] గ్రామానికి [illegible]
[illegible] 16కి

... [illegible] 16కి

64. ఈ ప్రకారం అయితే రైతులకు నష్టము
పడుతున్నది ...... ఎవరు కష్టపడుతున్నారు
[illegible] సు[illegible] [illegible]
వస్తున్నది. ఇది [illegible] దీటు భూమి [illegible]
[illegible] దీటు భూమిని [illegible] తప్పవనారు.
[illegible] దీటు [illegible] భూమి [illegible]
[illegible] పంట పండడం [illegible] భూ
మిని [illegible] సు[illegible] [illegible]
[illegible] [సం (45A)] [illegible] ఇది [illegible] భూమి. ఇం
దు [illegible] కు ~~[illegible]~~ గ్రామానికి [illegible]
దీటు [illegible] భూమి [illegible]
పైన [illegible] భూమిలో పైరేసినది [illegible]
వస్తే ధాన్యము సజ్జలు వేసేది [illegible] ఉలవలు
వేసేది.

[illegible] దీటు భూములో వర్షాధారం [illegible] —
[illegible]

ఈ భూములలో విత్తులు విత్తే వివరం —

మొదటం దీటు

లా.౧. అవల్లు భూమికి కాయదాన్యము తరం ... వయింతేలు ౧.

లా.౧౧. రెండో దీటు మదురతం భూమి కాయధాన్యం తెలంకరంగా వయింతేరు ౧

లా.౧౧౧. మూండో దీటు శిరతం భూమి సోలితలు 3

లా.౧౧౧౧. నాలుగో దీటు మూండ సోలెతలు 3 ఈ భూమిలో పంటం విస్తారంగా పండేది లేదు, సాంపా అవు తున్నది అని కాపులు విత్తుతున్నారు.

పూర్వం రెండు ముద్దులగా జ్యోనట్టి వస్తమునిషి తెల్లవారి మొదలుకెలని సాయంకాలం దాకా వెత్తితే అది వస్తగా ఖ్లొ భూమి అని పేరు యుండుకు నాల్గు సోలెల బీజవతి అని [Fol 45 B] మొకరు. ఇందుకు గ్రకారువారికి —

మొదటం దీటు అవల్లుభూమికి నాల్గు వరవాలు

రెండోం దీటు దురయు భూమికి మూండు వరవాలు

మూండోంది దీటు శిరయు భూమికి రెండు వరవాలు.

నాలుగోదీటు బాన్యరం భూమికి వస్త వరవా

ఈ ప్రకారం పైకం. తేస్తూ ఊడారి సంపే గోవారిదినములలో

వడ్లగారు తమ జీతానికి అయిదవ తెముక్కరాలు, అయిదవ
తెముక్కరాన్ని పండే షడి అంశ భాగాలను సంపిగో వడ్ల అరుణ
యిరవై అంశ భాగాలకు వడ్ల మూర, ఇటువంటి మూరలు
౨౦ వడ్ల సరసలు, వడ్ల సరసకు పూర్వ పుట్టెడు అయితే
వడ్లకు.... ఇటువంటి తెముక్కరాలు అయిదవ అయితే
వడ్లగారి తరదబ్బరాయి. కంపలో అమలులోవున్న తెలుగు రాడ్
సంవత్సరం మొదలుకొని ఆరు తెముక్కరాల వరకు ముమ్మపలు
వల.... గాని మీద వడ్లరూం వాయియుడ్లు వానిలోప్రత్య
మంటి ౯. తత్వాలకు ౯= తడ౪-౧ తమ౦ రూపాయల ప్రకారం
వడ్లరూపాయలు యుద్దివానికి జాస్తి ౧= ప్రకారం తీసి ౭.
ఇంత లెఖ్ఖ పై వరుసలో వేసి

౫॥ మొదటి దీటుకు తెముక్కరానికి వడ్ల వాలు ౧౧ రహ్లలు
ప్రకారం గారెడలు ౧ కి తెముక్కరాలు ౫౩ రింతె
రాయి ౫॥౦ రూకలు తీసుకొని వస్తారు

౬॥. రెండో దీటుకు తెముక్కరాలకి రూకలు (వంతున
తెముక్కరాలు ౫కి ౪ు

ol 46] ౪ మూడో దీటుకు తెముక్కరాలు ౫కి ౪ రూకలు

౨౻. నాలుగో దీటుకు తెముక్కరాలు ౫కి రూకలు ౨౻

౧. అయిదవ దీటుకు తెముక్కరాలు ౫కి రూకలు ౧

౯॥. ఆరో దీటుకు

వయ్యమాయి కొలిచిన తర్వాత తరం సర్కారు వా
రు వచ్చి అవల్లు, దుయ్యం, తరియం భూమి రెండు రకాలన
దానికి దుయ్యం భూమిని అవల్లు అని పెట్టిరి. కొన్ని బీళ్ళు
ఆవల్లు భూమి శివాయం అని పెట్టిరి గనుక రైతులు తమ పొలా
లు కొనాను పడి సాదారణంగా వచ్చిరి.

మడి వడ్లు పండించు నాళ్ళు మెంతల మొలక వడ్లు
కట్టుకొట్టి దానికి బట్ట నేరుపు పుండికి నీళ్ళు పోసిరి
-రూపాయలు -

1 భూమికి ముందుగా ఆషాఢ మాసంలో వర్షం
వస్తే నీళ్ళు కట్టి నాగళ్ళుగా దమ్ములు చేసిన
పర్రలు నాగళ్ళు పెట్టితే దానికి అంటే
గడ్డ తెగితే దానికి మనుషులు అంతలో
మనుషులు కేకి నాలు దున్ని పట్టి వేసిరి
అంటారు కొందరు గింజలు చల్లేటట్టు
బదిరి.

2 మళ్ళామడి పొలాలు నాలుగు దినాలు తొల
భూమి అదునుగా ఉంటుంది సదరి ప్రకారం.

(60) 3 తర్వాత మొలక పొలాలు భూమి సమం చేసి దానికి
సదరి ప్రకారం

4 ఆకులు కొంకి మడిలో వేసి తొక్కిదానికి

తమ తోటి ఆకులు అంటే పలవర ఆకులు, తమలపాకు కానిగి ఆకు, తంగేడి ఆకు యింం ఆకు మది లోవేసి తెచ్చిన దానికి మనుష్యులకి గంజులు తప్ప రంకి సోగితలు ౧౦ కి

౨ వడ్లు, విత్తనాల వడ్లు రెండు పోసి (ఆషాఢమాసం లో) నాలుగు ముంతలు ఆ సోది పదార్థం సోగితలు తెలుపు వేన్నీళ్లు కాచి నాలుగు కాగులకున్న నీళ్లు కాచి కాగు కుముంతెడు వడ్లు పోసి దించి పెట్టి రెండో నాడు నీళ్లు వంచి ఆకులు పట్టి అందులో వడ్లు పోసి వేన్నీళ్లు పోసి రాళ్లు పెట్టి రాత్రి నీళ్లు తీసి వేన్నీళ్లు పోసి మళ్లా వేన్నీళ్లు పోసేది అలా ప్రకారం వాయినాల్లో నీళ్లు పోసి ఉంచితే నాలుగోనాడు మొలకలు తీస్తున్నది. అది తీసుకొని పోయి దంచి ..... కట్టుకుని బొల్లెడి యుండు కుపడ్డ త్రయం ముంతలు కి ఇస్తది.

౧ ఇది పదను పోసేది దానికి మనుష్యులు ౨కి సోగితలు ౧౬ కి

౧ వడ్లు వల్ల దానికి మదిలో మనుష్యులు ౨
7a] 29 ||| భాద్రపద మాసంలో కలుపు తీయుటకు దానకు వారం ముందుగా అయితే శ్రావణ మాసంలో

కలుపుతీసిది తొకుంటే భూంధ్రుపదమాంసంలోని
మనుష్యులు రోజుకు ౧కి మనుష్యులు ౧౦ మం
తున మనుష్యులు ౮౦కి మనిషి ౧కి సౌలతు
ప్రకారం

౧౧. ఇద్దీనిలలో పాటు కలుపు అంటే కం డాగిసా౮
కలుపుతీయుట్యదానకు సదరులోని సరంకులు

౨. ఆషాఢమాసం మొదలు ఆశ్వీజ మాసం వరకు నెల
లు ౮కె నెలకు సౌలతు ౩౦ మంతున నెలలు ౮కి

౫. ఆశ్వీజమాసంలో కొంతకాలం వర్షము పోస్తావున
కు మనుష్యులు ౮౦కి సౌలతులు ౨౦కి

౧ ఇసుము కల్లాలు వగైరాలు.

౧౨/౮౮||| సరకారుకు యిచ్చేది వర వాయి ౮కి
పెరువునుండి నీళ్ళు పోకటే యాం ప్రకారం ఇచ్చ
నీళ్ళతోకే కపిల తోంటలో రెండు ముప్పు ఇచ్చి పెట్టి
వివరం - కెంటి తెంటి ద్రవ్యలు వచ్చి మనిషి నాలుగు
నెలలకు కూలి ౨ రూపాయలు వంతున నెల
లు ౩౪౦కి రూపాయలు ౧౧ యిది గాక లాగి
బాకీ గాలు ... కపిల తాళ్లు సౌలతు ఇట్ల
ఇది రూపాయలు ౬ యినుము ౧ రూపాయలు
బిళ్ళకుదురు ౧ రూపాయి పొంకు తాళ్ళు వగైరా

రూపాయి 1. ఎద్దుల కు గొంతుకు కట్టడానికు
జత గెలు తాగుడి తోలు పసతాళ్ళు వగైరా
పలుపులు దిష్టీలు 1 రూపాయి అంతకు 32
రూపాయలు కపిల తోలకే ఖర్చవుతున్నది.
ఇందులోకి పోయేటటువంటి తీసుకుకొని పద్ధ
తున్నది ఎందుకు [72047B] సర్కారు వారు
పైన పెరుగు తిండి నీళ్ళు పోరే దానికి ఏమి ప్రకారం
పైకం తీస్తారో ఉంటుకున్న అదే ప్రకారం
తీస్తారు. పెరుగు తిండి నీళ్ళు పోరే పండే భూములో
నాలుగు వంతులు వేయటానికి పత్తిని భూములో

సూచన 32 వచ్చిన ఉత్పత్తి వచ్చిన తూములు 10కి అయిదు
గాడ్డికంతూములు 2 పోగా మిగిలిన తూములు
3కి తూము 1కి రూపాయి 2 వంతున

1 గడ్డి తూము 1కి మోపులు 2 వంతున మోపులు
20కి

ఈ గడ్డి యొక్క సిమెంటు ఎద్దులు తిన్నది పోగా
నమూనా పెరుగు వేస్తారు. గాని పసులకు
పనికి వచ్చేది లేదు.

33 ఈ ప్రకారం ఉత్పత్తి అవుతూ ఉన్నది ఖర్చు రెండింతలవ
పడుతున్నది కనుక రైతులకు యింకెసాంను.

~~38~~ 81

ఇది అవల్లు భూమిలో ఉత్పత్తి అవుతుంది. దుబ్బభూ
మికి ఖండులో. ౪. తరం రెండవ భూమి అధ. . .
రం. ౧. తరం.

వర్షపు ఇంటి భూమిలో వర్షపు పండు వేస్తారు. వర్షశక్తి
కాలులు వేస్తే వర్షపు ప్రకారం పైకం తీస్తారు గోలిది
ప్రకారం ఖండుకు నర్పతిస్తారు. మడి వేసిన [రెంటి(4.8A)]
వర్షపు వేళ్ళ వేయకున్నారు సరకారు వాటి కి పైకం
ఇంట్లోని తెలు కనుక రయితులు నాటా తకంద పెట్టినారు
కంపించి వారు పై మాయి శోధిస్తే ఖండు నల్ల వృం
తల భూమి రెండు తరుకాలు కలుస్తే అయింది. ఇందు
కు ఎవరవడు తీసుకున్నారు తీస్తారు.

ఈ దేశం వారు ఆయా భూములకి అనే పేర్లు -

౧. నల్లనేలకు రేగడి అని తెలుగు మాటలతో, కన్నడం
మాటలతో ఎరె అంటున్నారు.

౧. ఎర్ర భూమిని తెలుగునేల అంటున్నారు. కన్నడం
మాటలతో కెంపునేల అంటున్నారు.

౧. ఇసుక దుబ్బభూమికి వృస ఇసుక భూమి వృసక భూములం
టున్నారు. కన్నడం మాటలతో సవుళు భూమి అవనే
3 లం అంటారు.

ఈ సీమలో వర్షం వైశాఖ మాసంలో రెండు మూడు కునుకులు పడును.

జ్యేష్ఠ మాసంలో స్వల్పం ఆషాఢ మాసంలో కొన్ని
దినాలు వర్షం వస్తేది. కొన్ని దినాలు రాదు. శ్రావణ భాద్ర
పద మాసములలో వర్షం రెండు తప్ప వస్తేది. ఇందులో
నాల్గు దినాలుమాత్రం కొన్ని దినాలు మధ్యే మధ్యే ముసురు పె
ట్టేది. ఆశ్వీజ కార్తీక మాసములలో మంచు పడేది
తక్కువ. వణుకులు పడుతూ ఉండేది. మార్గశిర మాసం
వర్షాకాలం [Vol 48 B] ఆఖైరు.

పుష్య మాసం మాఘ మాసంలో చలి గా నాల్గు రోజులు
ఫాల్గుణ మాసంలో స్వల్పంగా చలి ఉండేది. చైత్ర
మాసంలో చలి లేదు. ఎండ కాలం ఆరంభం. చైత్ర
వైశాఖం రెండు మాసములలో ఎండ తీక్షణం ఉండే దినాల
లో కష్టం జ్యేష్ఠ మాసం ఆఖైరు తన రెండు ఉండదేది
జ్యేష్ఠ ఆషాఢ మాసాలలో గాలి దినాలు.

ఈ సీమలో సంవత్సరం కాలం కానీ కొం
డలు చెట్లు అడవి విస్తారం లేవనే కొండ పచ్చదనం
అడవి లేదు. ఉత్తర దక్షిణం అడవి స్వల్పం తూర్పున అడవి
కొండలు కలవు కప టేంల్ల కొండ కొండ కనగాండ కొడూరు
కొండ ..... ఈ ప్రాంతం అడవి కొండ లున్నాను
ఇవి ఎ క్షీణం అవు దేవనకొండకు ఉత్తరం స్వల్పం నల్ల
భూమి.

అడవిలో ఉండే మృగాలు:— సింహం, 1 పంది, 1 ఏనుగు
తులు, 1 పిల్లి గాడ్డు, 1 కుందేళ్ళు, [Vol 49A]
1 నక్కలు, 1 ఫ్లసు ఆలు పిల్లులు, 1 నల్ల మూంతి కోతులు,
1 తోడేళ్ళు. ఇంకా కొన్ని అడవి మృగాలు ఉన్నాయి.

పక్షి జాతి:— 1 నెమలి, 1 నల్ల కాకి, కొంగ
1 డేగ, చిత్రలం పకక, చిలుక బెళవ, బుడబెళవా
గోరవంక, 1 చిలుకలు, 1 కొంగలు, 1 గద్దలు, 1 గరుడత్తాంతలు
1 భారద్వాజం కొన్ని పావురాలు పక్షులున్నాయి.

ఈ ప్రకారం వాటియొక్క పేరు కనుబండి వసు
కొండి.

1 కరణం సుబ్బయ్య నల్లపై తవ్వించిన వాడు

1 ఏడు ... రెడ్డి గారి తవ్వించిన వాడు
1 మేనా రెడ్డి గారు తవ్వించిన వాడు

తెల వాళ్ళు.

1 పులి బంగల నారాయణ గారి తవ్వించిన వాడు
1 లక్ష్మన్న గారు తవ్వించిన వాడు

[49B] 2 ఈ సీమలో రాయితులు భూమి అమ్మడానికిను
కొదవ పెట్టడానికి పూర్వకాలం నడతలేదు
వచ్చిన దల వరం త్రం కలదు అది ఏమంటే— వచ్చిరాయి
తులు చేసే భూమి చేయడానికి శక్తి లేక పోతే ఇతరులకు
రెండు గారయితులకు యిచ్చేది. ఆ రెండు గారయితులు వద్ద

పది రూపాయలు సరకారు యిస్తే వేసుకు తొమ్మిది రూపాయ
లు ఆమెనిమిది రూపాయలు యిచ్చును కడమ పది రూపా
యలు భరతీగా వయను ప్రసాంగించేరయితు లు యివ్వవ
లెను. అందుకు గతి లేకపోతే ఆ వెడు ఆమె వరుసాంగి
స్త్రీకాగ్ వారివద్ద పదిరూపాయలు సరిగా సర్కారువారు
తీసుకుంటున్నారు.

సర్కారు వారు పూర్వం వెలుగు లాయు వారికింద దాటు. వేసినది

౧ అప్పుడు రెండవ గాజ్జులు చేసు పది వరవాలు యిచ్చేది
ఆ భూమి ప్రకారం అంత్రపతిష్ట ఉండేది కద్దు. సరకారు
అంత్రవపటే వేస్తే యిూరెండు గాజ్జులు భూమి యిూ
దనే వె యివ్వవలెను. యిందుకు వశ్వవేళ వరవాయిచ్చే
భూమికి వశ్వవరవ యొత్రవ పదినప్పు టికిన్ని యివ్వ
వలెను.

౧ కయిగు తారి రెండు గాజ్జులు భూమికి ౬ వరవాలు
యియ్యవలెను. యిందుకు యొంత్రవ యియ్యడం నడత
లేదు.

౬౦) ౧ కప్పు లాబారం బీడు భూమి దున్నుకుని సాగుచేస్తే
ఆ యిడు అరెండ్లు సంవత్సరానికి వశ్వవరవా
యియ్యవలెను. రయితు అన్న గాజ్జుల భూమి
సాగువశ్వసారిటం లేదా వేస్తేను వశ్వవరవాలే

సరకారుకు నఖువరవాల్ అయిదింట్ల వరకు
యిచ్చేది తర్వాత సరకారు వారు భూమి ఖరాబు
3 అమ్ముత్వ పైకం వేరే తమన్నారు.

ఇదే ప్రకారం రయితు సదరి ప్రకారం రెవె
న్యూ ఉంటుంది. పెద్దరైతు రెండు రామొడ్డుల
పెట్టుకుని ఉండే వారి భూమి ఖరాబు చేయు
రు చేస్తున్నారు

రయితులు సర్కారు వారికి పైకం యిచ్చే వాయిదా
చైత్రమాసం ఉగాది కొంగానే సాగుబడికి మొదలు
చేసేది వారి వారి భూమి వారి వారికి దిద్దిది.
ఫాల్గుణమాసంలో నఖువరవాల్ యిచ్చే రయితుల వద్ద
నఖు రూపాయి తీసుకునేది. కార్తీక మార్గశిర మాసంలో
కి మొదలు. అయిన తర్వాత రెడ్డి కరణాలు గ్రామం
కట్టుపైకం చెప్పుకుని కత బందాలు యిచ్చు గ్రామం నకు

మార్గశిరమాసంలో శు॥ 10 దినాలకు నఖువాయి
దా వరవాల్ యిచ్చే రయితులు. 1 రూపాయి యిచ్చేవాలకు
రెండు వాయిదా. 4 స్త్రీల్లోమాసం వరకు నెలలు
గతే అనుమది ... పాయికు అంటే వాయిదాకు
రెండు రూపాయలు యిస్తారు అంతకు ముందు రూపా
యికు నఖువరవాల్ అయింది. [పాల్సాకి] శ్రీ ప్రకారం

వారి వారి పైకం ప్రకారం తీసుకు వస్తారు. వచ్చిపోయే రయితులు నాదాబాగా ఉండే రెం. డు దినాలు సావకాశం తీస్తారు.

బత్తాయిలు ౧౮ — బూంవులారింక సుహ బడిస్తారు నాంం యిటు రోకాష్ట్ర మలత సరి మల్లె ను మెస్త్ర వాంర్యునాం వాంబు అశ్వాంటి యులాకె మొబురకాలను వుక్కంబు సేవాం బుదురగారు.

[soa+a] శ్రీ పత్రియుయులాకె వె శ్రాలుకాలక్ ప్రుకంబు సాంపాయు.

Vol 51 పూర్వమందు ఈ కొలువకు పశ్చిమ ది
గ్గిగమందున వనకొండకును దూరాన బుగ్గరామ క్షేత్ర
మనేది కలదు. ఈ క్షేత్రము కలిగిన దానికి వివరము

పూర్వము ఋషి మహర్షులు శ్రీరామలింగ
ప్రతిష్ఠ చేసెను. ఆ దేవాలయమునకు పశ్చిమాన సొంపా
ప్పాంగా బుగ్గ ఉన్నది. అందువల్ల నీళ్లు ప్రవాహం ప్రా
రుతూ ఉన్నది కనుక బుగ్గరామ క్షేత్రమని జనులవల్ల
వాడుకోబడ్డది. ఈ బుగ్గనుంచి వెళ్ళే కాల్వలలోకి దక్షిణా
— తలగుండం . . . . . అష్టవంకల వనగుండం
ఆ గుండాలలో వనగుండము ఉన్నది. ఆ గుండమునకు నామం
పెట్టుతున్నారు ఆయన పేరు వెంకటేశ్వర్లు అనే పేరు
వాడుతూ ఉన్నారు. అక్కడ వనపెద్ద గుండము ఉన్నది.
ఆ గుండం నుంచి నీళ్లు బైదర్లి సదరు చాలిన బుగ్గ కా
ల్వలలోకి కలుస్తూ ఉన్నది. అక్కడ నుంచి కాల్వతూర్పు దిక్కు
గానకు పాల్వపారుడు. ఇదిగాని చిన్న బుగ్గ అనేది
ఉన్నది. అందువల్ల నుంచి ప్రవహించి యూం కాల్వలో
కలుస్తూ వచ్చి అక్కడనుంచి కాల్వతూర్పున ముక్కాలు

కొలనుపల రంగారి అక్కడ యిప్పుడు ఉంది!... కొండలో
జనమేజయుని ప్రతిష్ఠ అ [Insc. 6] యినశక సం. ౧౪
గోపాలస్వామి దేవాలయము యింకలయుగంలో
పూర్వమందు సదరి వారసిటీ యున్న బుగ్గ వద్ద మద్దనూరు
అశేషు వం. ఉ గ్రామం ఉండెను ఇప్పుడు ఉండే కొల్ల
.... స్వల్పంవల్ల అయిదానికి నామధేయం.
కొల్లాలని ఉండెను. ఈ రాజ్యం ప్రతాపరుద్రుని
యేలుబడిలో . . . . . .

. . . .

. . . .

తర్వాత శ్రీమన్నవ ప్రధాని... రామయ్య
నాదు కందనూలు పృథ్వీ రాజ్యం చేయుచుండగాను,
శ్రీముఖ...... మద్దనూరు తాల్లో గ్రామనాథ దేవ
ని బుగ్గకుల తూముకట్టించినారని సదరి బుగ్గరామేశ్వర
దేవాలయం వద్ద వారి కన్నడ అక్షరాల మధ్య తెలు
తెలుగు శాసనం ఉన్నది. అందులో ఉండే శకం స్వస్తిశ్రీ
జయశక వర్షములు ౧౨౨౨ అని ఉన్నది.
పూర్వమందు మద్దనూరు తాల్లో గ్రామం
అని సదరి వారసిటీలో శాసనములు దొరికినాయని
కొన్నిదినములప్పుడు ఈ మద్దనూరు దినదినానికి. . .

... తరువాత యాంకాల్వ అనే పల్లె విశాలంగా కనుపడి
[Nol 52a] నందున ప్రజలు ఈ గ్రామం బాగా ఉన్నది ముద్ద
నూరు పాండువేసి యాంకాల్వ గ్రామం బస్తిచేసిరి గనుక ఈ కా
ల్వ అనే గ్రామంనికి ముద్దనూరు కాల్వ అని ఈ గ్రామము
ఒకటే అయినందున యాంకాల్వ గ్రామంనికి ముద్దనూరు
కాల్వ అని ప్రజలు వాడుతూ ఉండిరి.

ఈ దేశం ఆనెగొంది నరపతుల వారి పరంగా వారి
సంబంధీకులు ...... రాజ్యం యేలుతూ ఉండిరి. అందు
కు దాఖలాం యేమంటే ఉ శ్రీ వీరభద్ర దేవస్థానం వద్ద
ఉండే శిలాశాసనంలో వ్రాసి ఉండే సారాంశం —

" స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక
వర్షంబులు 1492 అగునేటి విక్రుతి సంవత్సర కార్తీక శుద్ధ
12 అశ్వలాయన సూత్రులైన ఆత్రేయ గోత్రు
లయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మన్నె తెలుగ
బుక్క రాజు తిమ్మయదేవ మహారాజులు ముద్ద
నూరి కాల్వ రామేశ్వరునికి దండ మెట్టి యిచ్చిన
సర్వమాన్య ధర్మశాసనము — శ్రీమద్రాజాధి
రాజ పరమేశ్వర వీరప్రతాప అచ్యుతరాయ మహా
రాయలు పృథ్వీరాజ్యం చేయుచుండగాను మానాం
అయింకటాచలపతి పాలించుచున్నటువంటి ముద్దనూరి కాల్వలో

నిలాంబ్రి రంధన [క్రీ॥శ 1528] వీరభద్ర రామేశ్వర దేవుని
ముమ్ము శిష్ట పెట్టి ..... వృత్తులు రానప్పంశ్యకంగా ఉల
స్థానాము " ఈ ప్రకారం శాసనంలో ఉన్నది గనుక అచ్యుత
రాయలు ఆదెగాండి పట్నానకు అధిపతులు మన్నె
బ్బిల బత్తరాజు తిమ్మయ్యదేవ మహారాజులు కేన్న
లు దేశానికి అధిపతులు అని అనుపడుతుంన్నది.

ఈ అచ్యుతరాయలు తల్పూర్వం ఆదెగాండి
శ్రీ కృష్ణరాయలు ఉలికి [illegible] బ్రాగమందున రఘు
నాయకస్వామి దేవస్థానం ఆ దేవస్థానానికి యెదు
దురుగా కొంనేరు కట్టించినారు స్వామి యెదురుగా
ఉండే ఆంజనేయులు వ్యాసరాయలు స్వాములు ప్రతిష్ట
స్తుందుకు దాఖలా యేమంటే వ్యాసరాయలు ప్రతిష్ట
చేసిన ఆంజనేయులకు రాతిపైన శంఖచక్రాలుంటున్నవి.
ఈ ఆంజనేయులకు శంఖచక్రాలున్నవి గనుక వ్యాసరా
యలు వారు ప్రతిష్ట చేసినది సత్యము

తర్వాత సదరు వ్రాసిన రఘునాథస్వామి
దేవాలయం లోపల శాసనమొక్క నకలు

స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన
శక వర్షంబులు ౧౪౮౪ అగు నేటి [illegible] సంవ॥ [క్రీ॥శ [illegible]]
శు ౯ లు శ్రీమదచ్యుత [illegible] రాజు పరమేశ్వర వీరప్రతాప

శ్రీ సదాశివదేవమహారాయలు విజయనగరమందు
రత్నసింహాసనారూఢులై పృథ్వీసామ్రాజ్యం చేయుచుండ
గాను। శ్రీమతే రామానుజాయ నమః। శ్రీమద్వేదమార్గ
ప్రతిష్ఠాపనాచార్యులయిన వాధూలసగోత్ర ఆపస్తం
బ సూత్ర యజుశ్శాఖాధ్యాయులయిన కందాడ నాయి
న్యాచార్యుల పౌత్రులు, లయిన భావనాచార్యుల పుత్రు
లయిన శ్రీరంగాచార్యులవారికి విశ్వామిత్ర గోత్రో
ద్భవులయిన శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మాచరాజు తి
ప్పరాజుగారి పౌత్రులయిన రామరాజుగారి పుత్రు
లయిన తిప్పరాజు పిన్నమరాజుగారు నిలిపిన ధర్మశా
శాసనం క్రమమెట్లన్నను:— సదాశివరాయలు మా
నాయంకరానకు పాలించి యిచ్చిన మద్దమంచి కొల్లగి
ము లోని శ్రీరంగాచార్యులకు యింకా కొన్ని బత్తెములకు
— ----గ్రామాలు అగ్రహారాలు చేయించి యిచ్చి
శాసనం వేసినారు అనుక యింకకున్నాయి.... మాచరాజు
తిప్పరాజు కొన్ని చినవియయిన లగ్నాలోని ఆయన
తమవారలు దురాయవంతు కొన్ని చినవియు లేఖలన తగ్గిల
ఆ లనికి మారు దు తిప్పరాజు పిన్నమరాజుగారు
తెలిపినారు. అని అనుపదుతురం చెప్పది. ఇందుకు
సా॥ [illegible] ఖిలా సదర్శిలా శాసనం ___

గోపాలరావుగారు కొన్ని దినములు [illegible] ఉండగా
ఢిల్లీనుంచి బాపాసాహేబు అనే బాపాసాహేబుగారు
వచ్చి రాజ్యం తీసుకొని [illegible] తో ఉండగా యిబ్రాం
[illegible] బాదు ఆయన కుమారుడు అల్లా... బాదు
ఆయన కుమారుడు [illegible] ఆయన
కుమారుడు మ.... [illegible] నలుపై [illegible]
యిన తరువాత ఆయన కుమారుడు అల్లా [illegible]
[illegible] నామ సం॥ [illegible] పరగణా [illegible]
తో ఉన్నాడు.

పూర్వకాలము ముందు కొల్లిపర [illegible]
[illegible] పడి [illegible] వలయు. [illegible] -

౧ [illegible]
౨ [illegible]
౧ [illegible] పురం
౧ [illegible] పురం
౧ . . . . . .
౧ [illegible] పల్లి
౧ [illegible] పల్లె
౧ [illegible] పురం

౧ [illegible] . . . .
౧ . . . . . .
౬ [illegible]
౧ [illegible] . . .
౨ [illegible]
౧ . .
౧ . . . .
౩ [illegible]
౧ . . . . . .
౧ . . . . . .

[72/54a] వెన్నవరు శెట్టిపల్లె

౩ / ౧౫

౧౬ [illegible]
౧౪ రంగాపురం
౬ [illegible]
౩ . . . . . .
౪౨

౫౭

ఈ తాలూకాలో [illegible] అటువలెనే [illegible]
వెన్నవరం రంగాపురం [illegible] ....
. . . అడవులు . . . . [illegible]
లు నడుస్తూ ఉన్నవి. [illegible] సరిహద్దున [illegible]
[illegible] తెలుస్తున్నది.
[illegible] జొన్నలు, కొర్రలు, సజ్జలు
[illegible] తోటలు [illegible] తోటలు
[illegible] ఉన్నవి.

[72/54B] [illegible]
[illegible], [illegible]
[illegible], దక్షిణానకు [illegible]
పడమటి [illegible], ఉత్తరానకు [illegible]
[illegible]

ఈగ్రామంలో ఉండే దేవాలయములు —

౧. వీరభద్రుని గుడి.
౧ నగరేశ్వరుడు
౧ కాల భైరవుడు
౧ బసవయ్య గుడి
౪

౧ గోపాలస్వామి గుడి
౧ ఆంజనేయుల గుడి
౧ భ్రమరాంబికేశ్వరుని గుడి
౧ వెంకటేశ్వరుని గుడి
౧ రఘునాయకుల గుడి
౧ ఆదెమ్మ ....
౬

భ్రమరాంబికేశ్వరాలయంలో ప్రతి శివరాత్రి పండుగ దినములు ఉత్సవములు ఉండును. దీపములు వెలిగిస్తూ ఉంటారు.

95

[నం 58] అందుండి దక్షిణం నడువగాను కొండ
వంపున — — వారి వద్ద వాముననముద్ర వేసిన శాసనం
రాయి మేర అందుండి పడమటి ఈశాన్యముఖమైన నడువగాను
అందరి కడ నల్లరాళ్లలో నిలుపుచేసి వేసిన శాసనం మేర
దానికి అందరి అవుతల ముట్టిను వామున ముద్ర వేసిన
యుసుకె రాయి మేర, అక్కడనుండి ఉత్తరం నడువగాను
అనుగొండ పాల మేర తెలం నరాళ్లలో కొండదుర్గ తట్టిను
వామున ముద్ర వేసిన యిసుక రాయి మేర అందుండి
తూర్పు నడువగాను అందరి యాంవలగద్దను వామున
ముద్ర వేసిన యుసుక రాయి మేర, అందుండి యీశాన్య
ముఖమై నడువగాను తెల్లరాళ్లలో వామున ముద్ర వేసి
న ఇసుకె రాయి మేర అందుండి యీశాన్యం నడువగాను
పసులూరి పొలిమేరను తువ్వను వామున ముద్రవేసిన
యిసుక రాయి మేర, అందుండి తూర్పు నడువగాను
మనసల్లరాయి మేర, దానికి ఉత్తరం యీశాన్యం
నడువగాను బాల్లవరం తిరువు లో వామున ముద్ర వేసిన
ఇసుకరాయి మేర, అందుండి తూర్పు ముఖమైన నడువ
గాను బండను వామున ముద్ర వేసిన యిసుక రాయి మేర
అందుం [నెం 58B] డి ఆగ్నేయం ముఖమైన నడువగాను
ఆవాగు. బడికొండను తెల్ల వాని గొడలు మేర

అందుండి దక్షిణము బస్తైన రువగానను పెద్ద కట్టన
ఘన్న శాసనం, అంటేను యాంత్రుకారం భూంత్రు దక్షిణం
తిరిగి రంగాను వలెను సీమకులోకైన పొలం మాంపినప్పు
కారం నాలుగు కోటం బాల తూముక - - - - [illegible]
[illegible] కట్టి తూంగాగ్రినకు రాకపోయిన పొలం [illegible]
[illegible] వివరము రాళ్ళకు ఇళ్ళగుండ్లకు పోయిన
పొలం [illegible] వివరము అందరికి అగ్రహారకు పోయిన
పొలం [illegible] పొన్నవారికు పోయిన పొలం [illegible] మంగా
పురం వారికి పోయిన పొలం [illegible] వడ్డె వారికి పోయిన
పొలం [illegible] బల్లరవారలకు పోయిన పొలం [illegible]
అం తెలవారలకు పోయిన పొలం [illegible] చెరువు కుంట
కట్టకు నీరు మళ్ళింపుల పోయిన పొలం [illegible] వివరము
ఊరుమయుందర చెరువు కుంట కట్ట నీరు మళ్ళింపుకు పోయిన
పొలం [illegible] కత్తిశ్వారమ్మ కుంట కట్ట నీరు మళ్ళింపు
కు పోయిన పొలం [illegible] ము.... గుండ్లకుంట నీరు మళ్ళిం
పుకు పోయిన పొలం [illegible] చికిశ్వరుని కుంటకట్ట నీరు
మళ్ళిం [illegible] పుకు పోయిన పొలం [illegible] అంతవ
చెరువు కుంట కట్టలకు పోయిన పొలం [illegible]
మాన్యాలకు పోయిన పొలం [illegible] కొలంగన
పట్ల తోపువకు పోయిన పొలం [illegible] పన్నాపురం తోపుకు

పోయిన పొలం ౯౹౨ వెమదు దుంపర తెరువునకుపోయిన
పొలం ౭౦౹౨, పుసులూరు తెరువునకు పోయిన పొలం
౩౦౯ బొల్లవరం తెరువునకు పోయిన పొలం మ౧॥౦
బస్తిపాడు తెరువునకు పోయిన పొలం ౹౨౹౦ ఉగోతురు
తెరువునకు పోయిన పొలం ౪౦॥౦ మల్లాపురం తెరు
వకు పోయిన పొలం ౪౦౹౨ పులవెం ద్రాక్షరం తెరు
వకు పోయిన పొలం ౯౦౹౨ ఇంతు ~~ఆది~~ వరం కాలువ
పోయిన పొలం ౯౨॥౧॥ గరువు నెత్తావకు పోయిన
పొలం ౮౩౩ వివర వుఱు బొమ్మనపాడు గరువు ~~నెత్తావ~~ నె
త్తావకు పోయిన పొలం ౦౬౦॥౦ లక్ష్మీ దేవి గరువు
నెత్తావకు పోయిన పొలం ౬౧॥౦ నాగ . . . గారువు నె
త్తావకు పోయిన పొలం ౬౧ ఇంతు గరువు నెత్తా
లకు పోయిన పొలం ౬౩ ద్రుక్షు మిత పోయిన పొలం
మ౨ ఇంతు కృషి రొమ్మాగ్యాపకు రాని పొలం ౩౧౮
౨౩॥౦ గాత నిలువను పొలం ౩౮౹౩ ప్రతుకు
వివరం ఏగడ ౩౨ మసుపు ౩౨౩౨ వడ౩౨౹౦
శతులు ౩౦౹౪ . . . ౩౧౹ ఇంతు ప్రతులు ౨౩౮
౩౹౧౩ [Nolstu] గడ్డికల్లుకు పోయిన పొలం మర
౩౦౹౦ ౩ ఇయిన గడ్డికల్లు ౩౧ వెలపొలం ౩౮॥౧
ఉగ్యయం ౩౧౨॥౧౩ మాన్యాలకు పోయిన పొలం

౩ ర౧౦ తరివసం దేవాలయం రామేశ్వరునకు శీకడి
౬౧ మనుష్య ౯ వరిమడి ౯ అంతు మేను మడి
౬౪ బలుసులలం గనికె శేకడి ౬౧ మనుష్య ౬౧౫౦
వరిమడి ౬౧ అంతు మేను మడి ౬౧ అంతుమేనుమడి
౯౫౦ కన్నేశ్వరమ్మకు శీకడి ౬౧౦ మడం ౧౪౦
వరిమడి ౬౧ అంతు ౬౪ మాంధవరాయనికి శీకడి
౯ మనుష్య ౬౧ వరిమడి ౬౧ ఉభయం మేను
మడి ౬౪ హనుమంతరాయనికి మనుష్య ౯
వరిమడి ౬౧౦ అంతు ~~[illegible]~~ ౯౫౦ వీరభద్రునికి
మనుష్య ౬౧ వరిమడి ౬౧౦ ఉభయం ౬౧౦ గణాధి
పతికి శీకడి ౬౧ వరిమడి ౬౧ ఉభయం మేను మడి ౯
ఐపుడేశ్వరికి మనుష్య ౬౧ వరిమడి ౬౪ ఉభయము
౬౧౫౦ అంతు దేవరారాయ. ౩౧౬౩ బ్రాహ్మణాయం
శిష్ట తిరుమల భట్లుకు శీకడి ౬౧ వరిమడి ౬౧ అంతు
౯ తాతనబసువారవర్యులకు శీకడి ౬౧ వరిమడి ౬౧
ఉభయం ౯ బడతల వెంకటభట్లుకు శీకడి ౬౧ మను
ష్య ౯ వరిమడి ౬౧ అంతు ౬౪ తంబళ్ల గంటి మాండవ్యకు
శీకడి ౬౧ అయినవోలు బండారు పులకృష్ణయ్యకు

53. 1100

57.9. Folio No. 57.9. ನಾಗಲದಿನ್ನೆ ತಾಲೂಕು ತುಂಗಭದ್ರಾತೀರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಂಚಾಲೆ ಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿ ಬೃಂದಾವನದ ಗ್ರಾಮದ ಶ್ರೀಮಧೋರಾಂಯರು ವೋಬದ (!) ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಬೋಧೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಪರಿಂಯಂತ [...ಟಗಳು] (ಮಠಗಳು) ಮಾಡಿದ ವಿವರ ಸಹಯರದ ಕೈಫಿ-ಯತ್ತು.

58.9. ಪಂಚ ಪಾಳ್ಯಂ ತಾಲೂಕಾಲು ಪ್ರೈರುತೇಸಿ ವಿವರಂ, ಯಿದಿಗಾಕ, ಮೃಗಾಲು ಪಕ್ಷಿಲು ಉಂಡೇದಿ ಸದಾ ವ್ರಾಸಿವುನ್ನದಿ.

೨೭.೧. ಕ್ಷೇತ್ರಯುಕ್ತ ಮಂಚಾಲೆ ತುಂಗಭದ್ರಾನದಿ ತೀರ ತಾಲೂಕು-ನಾಗಲದಿನ್ನಿ:-

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ದೇವರು ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ
ಆತನ ತಮ್ಮ ಹಿರಣ್ಯಕಶ್ಯಪನು ಭಯಗ್ರಸ್ತನಾಗಿ ಆ-ಹೋಬಳ ಸ್ಥಳವನ್ನು
ಬಿಟ್ಟು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಈ ದಂಡಕಾರಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಬಲವನ್ನು ಅಭಿವೃ-
ದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಬಹುದಿವಸ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾಯಿದ್ದನು.
ಅವನಿಂದ ಪೂಜಿತವಾಗಿಯಿದ್ದಂಥ ಈಶ್ವರ ಆತನ ಮಗನಾದ ಪ್ರಹ್ಲಾದನು
ಇದು ಮಹಾ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಹುಮಂದಿ ದೇವಋಷಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಋಷಿ
(ಯೋ)
ಗಳಿಂದ ದೇವಾಸುರರಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಬಂದು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ [ಯೋ]ಗವನ್ನು
ಮಾಡಿದನು. ಈ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಗುರುಹಿರಿಯರುಗಳು ಅಹೋಬಳ ಮಹಾತ್ಮೆ
ದಲ್ಲಿ ಯಿದೆ ಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದದ್ದು, ದ್ವಾಪರ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾ-
(ಪರಿ)
ದವರು ಈ ದೇಶವನ್ನು [ಪ್ರತಿ]ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಾಳ್ವಕ-ಯೆಂಬವಗೆ
ಈ ರಾಜ್ಯ ಕೊಟ್ಟರು. ಅವನು ಬಹುದಿವಸ ರಾಜ್ಯ[ಪ್ರತಿ] (ಪರಿ) ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿ-
ಕೊಂಡು ಇದ್ದನು. ತರುವಾಯ ಅನುಸಾಲ್ವನು ತನ್ನ ಸ್ವಬಲದಿಂದಯಿದ್ದ
ದೇಶವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಕೊಂಡು ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಐದುಹರದಾರಿ ನೈರುತ್ಯ ಭಾಗ-
ದಲ್ಲಿ 'ಹಿರೆತುಂಬಳ' ಯೆಂಬೋ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಿದ್ದನು.
ಆತನ ಕೆಳಗೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಯಿತ್ತು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿ ಆದ ಸ್ಥಳ
ಆದ್ದರಿಂದ 'ಮಂತ್ರಾಲಯ' ಯೆಂದು ನಾಮಧೇಯ. ತರುವಾಯ ಪಾಂಡ
ವರು ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮಾಡಿ ಅಶ್ವವನ್ನು ದೇಶ-
ದ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟುಯಿರಲಾಗಿ, ಆ ಅಶ್ವವು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಮೃಗಬೇಟೆ

ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಅನುಸಾಲ್ವನು ಎಂಬೋ ಅರಸು ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದುಯಿರುವಾಗ್ಯೆ, ಅಪೂರ್ವವಾದ ಅಶ್ವವನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಅಶ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದನು. ಆ ತರುವಾಯ ಹಿಂಬಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಬಲದಿಂದ ಅರ್ಜುನನು ಬಂದು ಅನುಸಾಲ್ವರಾಯನ ಅಶ್ವಬಿಡುಯೆಂದು ಕೇಳಿದಲ್ಲಿ ಅನುಸಾಲ್ವನು ಬಿಡದೆಯಿದ್ದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಉಭಯತ್ರರಿಗೆ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಆಯಿತು.

ತರುವಾಯ ಅರ್ಜುನನು ಪರಮ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ 'ನನ್ನ ಜೈಸಿದವನು ಯಾರೂಯಿಲ್ಲ; ಇವನು ಘೋರಾಕಾರ [ಕಾ] ಕಾಳುಸುತ್ತಾನೆ' ಯೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿ ಆಕ್ಷಣಕೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿ,
57.6. ಆ ಕ್ಷಣಕೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಪೂರ್ವೋತ್ತರವನ್ನು ಅರ್ಜುನನ ಮುಖದಿಂದ ಕೇಳಿಯಿದ್ದು 'ಇವನ ಪರಾಕ್ರಮ ಅಲ್ಲಾ, ಇವನು ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಯಜ್ಞಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆತನ ರಥವನ್ನು ನಿಂತಪ್ರಯುಕ್ತ ಇವಂಗೆ ಜಯವಾಗಿಯಿದೆ'ಯೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅನುಸಾಲ್ವನ ಆ ಸ್ಥಳಬಿಡಿಸಿ, ಆತನಿಂತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನ ರಥವನ್ನು [ನಿಂದರಿಸಿ] (ನಿಲ್ಲಿಸಿ) ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿ ಅದೇ ಕ್ಷಣಕೆ ಅನುಸಾಲ್ವನು ಪಾದಾಕ್ರಾಂತವಾದನು. ಹೀಂಗೆ ಗುರುಹಿರಿಯರುಗಳು ಹೇಳುತೆ —

ಆ ತರುವಾಯ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಯಾದವರು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಗಳು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಿದರು. ಗುರುಜಾತೆ ಮುಂತಾದ, ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದೀತೀರದಲ್ಲು ಸ್ಥಳಗಳು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ ವೇಳೆಗೆ ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿಸಿದರು. [ಊರಾಗ] (ಊರಿನಲ್ಲಿ) ಶಿವಾಲಯ ಒಂದು; ಊರಿಗೆ ಹೊರಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತದೇವಸ್ಥಾನ; ಊರಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ

ಮಂತ್ರಾಲಮ್ಮನ ದೇವಾಲಯ ಇದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ. ಸದರಿ ಅಮ್ಮನವರ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಹಳೆಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರದಿಂದ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಇದೆ. ಅದು ಓದುವ ಬಗ್ಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ನಕಲು ಬರೆದು ಇದೆ.

ತಿರುಮಾಯ ಹಿರಿ ವೆಂಕಟರಾಜು, ಅಚ್ಯುತರಾಯರು, ಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸುಗಳು ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಇರುವಾಗ್ಯೆ 'ವಿಬುದೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದ' ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಕಾಶಿಯಿಂದ ಬಂದು ರಾಮದೇವರು ಬರಬೇಕು ಯೆಂದು ಊರಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲು ತುಂಗಭದ್ರಾನದೀ ತೀರದಲ್ಲು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕಾಲದಲ್ಲಿ ನದಿಗೆ ಆಚಡೆ ಮೂರು ಹರದಾರಿ ಮೇಲೆ [ರಾಚೂರು] (ರಾಯಚೂರು)? ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ 'ಬಿಕಾಲಯ' ಯೆಂಬೋ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬರುದಿವಸ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯಿದ್ದು ಆವಾಗ್ಯೆ ಈ ಗ್ರಾಮವು ಅರಾಪವಾಗಿಯಿತ್ತು; ಇವರು ಮಹಾತಪಸ್ಸುಮಾಡೋರು ಯೆಂದು ವಿಜಯನಗರ ಅರಸುಗಳು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷ ಬಟ್ಟು, ಆವಾಗ್ಯೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅರಸುಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಈ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ರಾಪಕ ಮಾಡಿ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 'ಮಂತ್ರಾಲಯ' ಎಂಬೋ ನಾಮಧೇಯ ಇತ್ತು. ಈ ವಿಬುಧೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಪಸ್ಸುಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಸೀತಾರಾಮ ಚಂದ್ರ ಪ್ರತಿಮೆ ಬರ್ಹೋದಿಲ್ಲ (ಧ್ಧ), ನಿಮ್ಮ ಕೂಡ ಮುರಳಿ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾಯಿದೆ ಯೆಂದು ಶ್ರೀಮಧ್ವರಾಯರು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅವಸಾನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಜಿತಾಮಿತ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಈ ಸ್ಥಳದಿಂದ ತಾಂಬ್ರಪರ್ಣಿ ತೀರದಲ್ಲು ವಿಶ್ವಾವಸುಸಂ

ವತ್ಸರ ಫಾಲ್ಗುಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಕಾಲವಾದರು.

ಕರುಮಾಯ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಳಿಯ ರಾಮರಾಯನು ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡುವಾ
60.a ದಿಲ್ಲಿಯವರ ಸಂಗಡ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ, ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮೃತ-
ವಾಗಿ ಹೋದನು. ಆವಾಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಕಾಟಕಾಯಿ ಆಗಿ, ಈ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು
ಮ್ಲೇಂಛರು ಕೇಳಿ ಈ ದೇಶಕೆ ಬಂದು ಯಾದವಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕಿರಾತಕರ-
ನ್ನ ದಂಡನೆ ಮಾಡಿ, ಕೆಲವು ಮಂದಿಗೆ ದೇಶ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಪೂರ್ವ
ದಲ್ಲಿ ಇರುವ ದೇಶವು ನಾಡಗಿರುಗೌಡ ಕುಲಕಳುಗಿಯವರನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು.

ಆವಾಗ್ಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಅರಾಜಕವಾಗಿ ಯಿತ್ತು; ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಕುಂಭಕೋಣ
ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಬಹುದಿವಸ ಕೆಲವು ಮೀಟಿಕೆಗಳು ಆದ ಕರುಮಾಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು, [ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರು] ಸಂಚಾರ ಮಾಡು
ತ ಈ ದೇಶಕೆ ಬಂದು ಆದವಾನಿ ದೇಶದ ಅಧಿಕಾರಿ ಮ್ಲೇಂಛ ಶಿದ್ದಿಮಸುದ
ಖಾನನವರು, ಅವರ ಕಡೆ ಸರದೇಶಾಯಿ ವೆಂಕಣ್ಣಪಂತನು ಮುಖ್ಯರಾಗಿ ಯಿದ್ದದ-
ರಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮಕೆ ಸನ್ನದು ಪೂರ್ವ ಪ್ರಕಾರಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು.
ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಯಿದು ಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರ ಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಹು ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದರು. ಕರುಮಾಯ ಯಾತ್ರೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಯೋಗೀಂ-
ದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟು ಯಿರಲು, ಅವರಿಗೂ ಸರದೇಶಾ-
ಯಿ ವೆಂಕಣ್ಣಪಂತರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು - ಇದು ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳ; ಈ
ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬೃಂದಾವನ ಮಾಡಿಸಿರಿ ಯೆಂತ ಆಜ್ಞೆಯಾದ ಕಾರಣ
ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳು ವೆಂಕಣ್ಣಪಂತರು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳು
ಬೃಂದಾವನ ಮಾಡಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೆಲವು ಅಗ್ರಹಾರ ಯೆಂದು ನೇಮಕ-

ಮಾಡಿ ತಮಗೆ ಶಿಷ್ಯ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದ್ದರು. ಅವರು ಕಾಲವಾದ ದಿವಸ - ವಿರೋಧಿಕೃತ್ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ಶ್ರಾವಣ ಬ. ೧.

ಆ ತರುವಾಯ ಯೋಗೀಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು, ತರುವಾಯ ಸುರೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಅನುಭವ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದರು. ತರುವಾಯ ಉಪೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರಿಗೆ ಅಬ್ದುಲ್ ಹಸನ್ ಖಾನ ಅವರ ಸನ್ನದು ೧೧೨೬ ಹಿಜರಿ ಪರಿಯಂತ್ರ ಕುನಡೆ(ಯಿತು) [ಯಿತ್ತ ಬಂತು]. ಎರಡನೆ ಸನ್ನದು ಸಾಹುಜಾ ಖಾನ ಮುಜಫರಜಂಗ್ ಅವರ ಸನ್ನದು ೧೧೬೨ ಹಿಜರಿ ಜಾರಿಯಿತ್ತು. ಈ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಬೃಂದಾವನ ಆದ ತರುವಾಯ ಎಳುನೂರು ವರುಷ ಪರಿಯಂತ್ರ ದಿನೇದಿನೇ ಮಹಾತ್ಮೆ ಸೇವೆಗಳು ಮಾಡಿದ ಅವರಿಗೆ ಅವರವರ ಮನೋಭೀಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿ ಆಗುತ್ತಾ ಬರೋದು. ಅದರಿಂದ ದೇಶದೇಶದಿಂದ ಜನರು ಬಂದು ಸೇವೆ ಮುಂತಾದ್ದು ಮಾಡುವರು. ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲು ಪ್ರತಿ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲು ಬಂದು ಮಹಾಸಮಾರಾಧನೆ ಶ್ರಾವಣ ಬ. ೧ ಆರಾಧನೆ ಆ ದಿವಸವೆ ರಥೋತ್ಸವ. ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಬೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ನಡಿಯೋ ನಡತೆ. ಅದರಿಂದ ಜಯಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲು ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ರಥೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಬಹುಜನ ಬಂದು ಯಿದ್ದರು. ಈ ಸಮಾಚಾರ ಬಸಾಲತು ಜಂಗು..ಳ ಆತನ ಕಡೆಯಿಂದ ಅಸದಲ್ಲಿ ಖಾನನು ಬಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲು [ಊರೊ] (ಇರುವ) ಜನರು ಪರದೇಶದಿಂದ ಬಂದ ಜನರಿಗೆ ಸರ ದಂಡ ಶಕ್ತಿ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡನು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲು ಜನರಿಗೆ ಉಪದ್ರವವಾಯಿತು. ಆ ವಾಗ್ಗೆ ವರದೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಇದ್ದಿಲಾದೇಶ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ್ಗೆ ಈ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆ ವಾಗ್ಗೆ ಈ ಗ್ರಾಮ ಸರಕಾರಿನವರು ಉಪದ್ರವ ಮಾಡಿದರಿಂದ ಗ್ರಾಮ ಅರುಪವಾಗಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ,

ಕೆಲವು ದಿವಸದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಭುವನೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆದವಾನಿ ಸೀಮೆ ಅಧಿಕಾರಿ ಗುಲಾಮಲ್ಲಿ ಖಾನನ ಕಡೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅವರು ಪೂರ್ವದ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ೧೧೨ ಹಿಜರಿ ಪಿಂಗಳನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಭುವನೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ದರೋಜಿ ಬಸ್ತಿ ಗ್ರಾಮ ಜಾರಿ ಸನ್ನದು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು. ತರುವಾಯ ೧೧೦ ಫಸಲಿ ರೌದ್ರಿ ಸಂವತ್ಸರ ಪುಷ್ಯ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಕಂಪಿಣಿ ಅಮಲು ಆದಲ್ಲಿ ಅಮಲುದಾರ್ರು ಭುಜಂಗರಾಯರು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಜಾಗೀರಿ ಸನ್ನದು ಪತ್ರಗಳು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸುಮತೀಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ಸನ್ನದು ಪತ್ರ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಲ್ಲಿ ಸನ್ನದು ಬರೋಬರಿಯಂತ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಿಯಿದ್ದರು.

ತರುವಾಯ 'ಮನ್ರೋಯ ಸಾಹೇಬರವರು' ಆದವಾನಿಗೆ ಬಂದು ಇರುವಾಗ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಬಂದು ಸನ್ನದು ಪತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗಿ 'ದರಿಂಯಾಪ್ತ' ಮಾಡಿ ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಾಮದೊಳಗ (೧) ಈ ಗ್ರಾಮ ~~[illegible]~~ ವನ್ನು ಜಾರಿ ಸನ್ನದು ಮಾಡಿ ನಡಸಿಕೋ ಎಂದು 'ಕ್ಯಾಕರಿನ' ಸಾಹೇಬರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಸನ್ನದು ಬರದು ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಸಾಹೇಬರು ದುರ್ಮತಿ ಸಂವತ್ಸರ ಮಾಘ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ಈ ಸ್ಲ ಸಂವತ್ಸರವರೆಗೆ ಜಾರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ೧೧೫೦ ನಾಮಿ ರುಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ೨೭೭॥೦ ರೂಪಾಯಿ ಸರಕಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ವಶಕ್ಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದು ಹೊರತು ಸರಕಾರದಿಂದ ಬೃಂದಾವನ ದೀಪಾರಾಧನೆಗೆ ತಿಂಗಳು ೧ಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಕಂಠೀರಾಯಿ ವರಹ; ಇದಲ್ಲದೆ ರಥೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಅರುವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಸರಕಾರದಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಾಯಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಮಠದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬೃಂದಾವನದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಬೃಂದಾವನಕೆ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುವದು. ಈ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ತರುವಾಯ ಆದನೆಯವರು ಶ್ರೀ ವಾದೇಂದ್ರ ಶ್ರೀ ಪಾದಂಗಳ ಬೃಂದಾವನ; ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದ ವೃತ್ತಾಂತ ಯಾವತ್ತು ಇಷ್ಟು ಯಿಷ್ಟು ವರುಷ ಸಂಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ಕೈಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆದು ಇದೆ; ಅದು ನೋಡಲಾಗಿಲ್ಲ ಯೋಮ; ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರುವ ದೇವಸ್ಥಾನದ ವಿವರ: —

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಶಿಲಾ ಮಂಟಪ ವೀರಭದ್ರದೇವರು.

ಊರಿಗೆ ಹೊರಗೆ - ೧. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದಾರುಮಂಟಪ.

61.9 ೧. ಊರಿಗೆ ಉತ್ತರ ನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸ ಹನುಮಂತ ದೇವರು.

೧. ಊರಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಾಲಯ ಅಮ್ಮನ ದೇವಾಲಯ ಶಿಲಾ ಹಾಳು ಆಗಿಯದೆ.

೧. ಇದಕೆ ಪಶ್ಚಿಮಕೆ ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮಠ, ಬೃಂದಾವನ ಶಿಲಾಮಂಟಪ; ಈ ಮಠದಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತರಾಯ ದೇವಸ್ಥಾನ; ಈಶ್ವರಲಿಂಗವು ಇದೆ. ಈ ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಚೀನವಾದರಿಂದ ಭುವನೇಂದ್ರ ಶ್ರೀ ಪಾದಂಗಳು ಪುರಾತನಲಿಂಗವೆಂದು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು.

೧. ನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಲಿಂಗ.

ಈ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಂತ್ರಾಲಯ ಅಮ್ಮನ ದೇವಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಭಿನ್ನವಾಗಿಯದ್ದ ಕಾರಣ ಪೂಜೆಯಿಲ್ಲ; ಮಿಕ್ಕಾದ ದೇವರಿಗೆ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತಾಯಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರಕೆ ಬರಸಿದವರು - ೧. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಭೀಮಪ್ಪ. ೧. ಭೀಮಾಚಾರ್ಯ ಮಠದ ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರ. ೧. ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು. ೧. ಸುಬ್ಬಾಚಾರ್ಯರು. ಪೂಜಾರಿ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ. ಅಂತು ೫

62.೧. ಮಂತ್ರಾಲಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿ ಬೃಂದಾವನದ ಪೂಜಾರಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ತಿಮ್ಮಣ್ಣನ ಭಾವಮೈದುನ ರಾಯಚೂರುಸೀಮೆ ಮೊಟ್ಟಮುರಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ-ಸ್ವಾಮಿಯೆಂಬವನು ಶ್ರೀಸುಭದ್ರೇಂದ್ರ ಮಠದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ್ಗೆ ತಾನು ಬರಕೊಂಡು ಬಂದ ಕಾಗದದ ನಕಲು.

ಶ್ರೀಸರ್ವಜ್ಞರಾಯರ ಪದ್ಧತಿ ವೃತ್ತಾಂತ.

ಶ್ರೀ ಸರ್ವಜ್ಞರಾಯರು ಕಲಿಯುಗ ಗತಾಬ್ದ: ೪೨೭೪ ಇದಕ್ಕೆ ಶಕ ೧೦೯೯ನೆಯ ಆನಂದನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಶು. ೭ ರೋಹಿಣೀನಕ್ಷತ್ರ ದ್ವಿತೀಯ ಚರಣದಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾದ್ಯಶೇಷ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿತರಾಗಿ ದುರ್ಮತ ನಿರಾಕರಣ, ಸ್ವಮತ ಸ್ಥಾಪನಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಧ್ಯಗೇಹ ಭಟ್ಟರ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಅವರ ಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಆವಿರ್ಭೂತರಾದರು. ಅವರ ಶರೀರ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶತ್ ಲಕ್ಷಣೋಪೇತರು ಋಜುಮಧ್ಯಸ್ಥಿತ ಆ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಜೀವನ ಕಳುಹಿಸಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠರಾದರು. ಅವರಿಗೆ ಗರ್ಭಾಷ್ಟಮಾನದಲ್ಲಿ ಉಪನಯನಾನಂತ ವ್ಯವಧಾನದಿಂದಲಿ ಅಚ್ಯುತ ಪ್ರೇಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಸನ್ಯಾಸ. ಅವರು ಪಾಂಡವರ ವನವಾಸ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದ್ರೌಪತಿ ಮಧುಕರಾನ್ನದಿಂದ ಶುದ್ಧ ಅಂತಃಕರಣರಾಗಿ ಯಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಸರ್ವಜ್ಞರಾಯರಿಗೆ ಉಪದೇಶಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸದೇವರು, ಹಂಸಮೂರ್ತಿ, ಶ್ರೀವೃಷಭಮೂರ್ತಿ - ಇವರಿಗೆ ಭಗವನ್ಮೂರ್ತಿತ್ರಯ ಸನ್ನಿಹಿತರಾಗಿ ಇದ್ದರು. ಅದರಿಂದ ಉಪದೇಶಯೋಗ್ಯತಾ ಬಂತು. ಅದರಿಂದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಾಯುಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಯಿವರಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆಯೆಂಬ ಆಕ್ಷೇಪ ಪರಿಹಾರವಾಯಿತು.

ಶ್ರೀರಾಮ ಕೃಷ್ಣಾದಿಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಗರ್ಗಾಚಾರ್ಯ ಸಾಂದೀಪ ನ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಯೋಗ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ ಆಶ್ರಮ ಧರ್ಮ-ಪ್ರವೃತ್ತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಉಪದೇಶ ಕೊಟ್ಟರು.

62.6. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಅಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧ್ಯಾದಿ ಅದ್ವೈತ ಗ್ರಂಥಗಳು ಆರಂಭಮಾಡಿ ಮಂಗಳಾಚರಣ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ೭೨ ದೂಷಣೆ ಹೇಳಿದರು. ತದನಂತರ ಅಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷರು ಸಾಕ್ಷಾದವತಾರಪುರುಷರು ಯಿವರು ಕಲಿಮಲಧ್ವಂಸಾರ್ಥವಾಗಿ ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗ(ಸ್ಥ[ತ]ವಾಗಿ) ಸ್ಥಾಪನವಾಗಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದ್ವೈತರ ಭಯದಿಂದವಿಯು ಮೋಹ ವಿಡಂಬನಾರ್ಥವಾಗಿ - ಇವರಿಗೆ ಪಾಠಹೇಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಮಗೆ ಯಿಲ್ಲವೆಂತ ಕೋಪಯುಕ್ತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೋಹಕ ತೋರಿಸಿ ಅಂದರು; ತತ್ರೈವ ವೇದವ್ಯಾಸ ಆಜ್ಞೆಯಾಯಿತೆಂತ ತಿಳಕೊಂಡು ಗೀತಾಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದ್ವೈತ ಶೈ[ತ](ವ) ಪಾಷಂಡಾದಿ ಮತವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ, ವೈಷ್ಣವಮತಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀ ಗೀತಾ ಭಾಷ್ಯ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸದೇವರ ಪಾದದಲ್ಲಿ [ಭಾಷೆ] (ಭಾಷ್ಯ) ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸದೇವರು ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹುಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ, ನಿಮ್ಮ ಅವತಾರ ಪ್ರಯೋಜನ ಇನ್ನು [ಭಾಳ] (ಬಹಳ) ಯಿದೆ. ಪುನಃ ರಜತಪೀಠಪುರದಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದು, ಪಾಷಂಡನಿರಾಕರಣೆ ಮಾಡಿ, ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ಭಾಷ್ಯ ಉಪನಿಷತ್ ಭಾಷ್ಯಾದಿಗಳು ಮಾಡಿ, ಸಜ್ಜನಾಧಾರ ಮಂತ್ರ ಉಪದೇಶ ಮುದ್ರಾಂಕನ ಪ್ರವರ್ತಕ ಮಾಡಿ, ವೈಷ್ಣವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸ್ಥಾಪನ ಮಾಡುತ ಯಿರೋದು. ತನ್ಮಧ್ಯೆ ನಾವಿಯೊಳಗೆ ಶ್ರೀರುಕ್ಮಿಣಿ ಪೂಜಿತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪ್ರತಿಮ, ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ತ್ರಯಾತ್ಮಕ ಬರುತ್ತದೆ.

ಆ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ರಜತ ಪುರಪೀಠದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿ, ವೈಷ್ಣವ ಮತ ಉಜ್ವಲ ಆಗುವಂತೆ ನೀವು ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಚತುರ್ದಿಕ್ಕಿಗೂ ಶಿಷ್ಯ ಚತುಷ್ಟರನ್ನು ಮತಸ್ಥಾಪನಾರ್ಥವಾಗಿಯಿದ್ದು, ಪುನಃ ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿರೆಂತ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿ ೮ ಶುದ್ಧ ಶಿಲಾತ್ಮಕವಾದ ವೇದವ್ಯಾಸ ಪ್ರತಿಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದರು.

63.a. ಆ ಸರ್ವಜ್ಞರಾಯರು ಅದೇರೀತಿ ಬಂದು ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬಹು ಗ್ರಂಥಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಮಧ್ವ ಶಾಲಾಮಠ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ವಾಜಪಾಷ್ಠೆ ಪ್ರು ಈ ಸ್ಥಳ(ಗಳು) ವಿಶೇಷಗಳು ಮಾಡಿ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ೧ ವೇದವ್ಯಾಸ, ಹೊರಗೆ ಆ ಮಠದಲ್ಲಿ ೩ ವೇದವ್ಯಾಸ; ಮಧ್ವಶಾಲಮಠದಲ್ಲಿ ೧ ವೇದವ್ಯಾಸ - ಈ ರೀತಿಗೆ ಪ್ರತಿಮಾತ್ರಯವನ್ನು ಯಿಟ್ಟು, ಐದು ವೇದವ್ಯಾಸ ತಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ತದನಂತರ ಕಣ್ವತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಹುಮಂದಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸ ಕೊಟ್ಟರು.

ತದನಂತರ ಜಯಸಿಂಹರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ಶೋಭನ ಭಟ್ಟರು ಬಹು ಅದ್ವೈತ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಪ್ರಸಂಗ ಮಾಡಿ ಪರಾಜಿತರಾದರು. ಮಹಾವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ಪರಮ ಭಕ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ವೈಷ್ಣವರಾಗಿ ಮುದ್ರಾಂಕನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಭಾಷ್ಯಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅಧಿಕರಿಸಿ ಬಹು ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಾಡಿ ಸನ್ಯಾಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರು. ಅವರಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರೆಂಯೆಂತ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರು ಏಕೋನಪಂಚಾಶನ್ ರುದ್ಗಣದಾನ ಪ್ರಧಾನ ಸರ್ವರು ಆದಾಗ್ಯು, ಬಳ್ಳರು ಶ್ರೀಸರ್ವಜ್ಞರಾಯರು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪದ್ಮನಾಭ ತೀರ್ಥರನ್ನು ಮುಖ್ಯಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಉಡುಪಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ
ಒಬ್ಬ ಕರ್ಷಕನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಭೂಮಿ ಕರ್ಷಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯಾದಿ ದಶಮೂರ್ತಿ
ಮಾ ವಿಶಿಷ್ಟ ರಜತ ಪೀಠ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದ[ರ]ನ್ನು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸಮ-
ರ್ಪಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಆ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ರಜತದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಸ್ತ
ದಿಂದ ರಾಮ ಪ್ರತಿಮೆ ಮಾಡಿದರು. ಪಾದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ೧ ಸುದರ್ಶನ, ಶಿರಸು
ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ೧ ಸುದರ್ಶನ ಜ್ವಾಲ ಕೀರ್ತಿ ಮುಕುಟ-ಅಲಂಕೃತಿ ಮಾಡಿದರು. [ಅದೇ
63.6. ವೆ] (ಅದೇ) ದಿಗ್ವಿಜಯರಾಮ ಪ್ರತಿಮೆ. ಆ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ತಾನು ಎರಡನೆ-
ಯಾವತ್ತಿ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ದಂಡದ ಮುದ್ರೆ ಒಳಗೆ
ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸದೇವರು ತಮ್ಮ ಹಸ್ತ
ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಿ ಪುನಃ ಆ ಪ್ರತಿಮೆ ಸರ್ವಜ್ಞರಾಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಶ್ರೀಸರ್ವ-
ಜ್ಞರಾಯರು ಹೃಷೀಕೇಶ ತೀರ್ಥ, ಅಧೋಕ್ಷಜ ತೀರ್ಥರು ಮೊದಲಾದವರನ್ನು
ಉಡುಪಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವೈಷ್ಣವ ಸಂಪ್ರದಾ
ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರು ಎಂತ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಪದ್ಮನಾಭ
ತೀರ್ಥರಿಗೆ ವೈಷ್ಣವ ಮತಸ್ಥಾಪನೆ, ಶೈವಾದ್ವೈತ ಪಾಷಂಡಾದಿ ಮತನಿರಾಕರಣ,
ಸರ್ವದೇಶ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ ಮುದ್ರಾಂಕನಾದಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಮಾರ್ಗದಿಂದ
ನೂತನ ಶಿಷ್ಯರ ಜಮಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವೈಷ್ಣವ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಷಿಕ್ತ-
ರಾಗಿ ಇರು[ವಾಗ್ಲಿ] (ವಂತೆ) ತಾವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಅದೇ ರೀತಿ ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಹಾ
ಗೆಂತಲೇ ಶ್ರೀಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೀತತ್ವದೀಪಾವಳಿ, ಶ್ರೀಮದನುವ್ಯಾಖ್ಯಾ
ನಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯರತ್ನಾವಳಿ ಗೀತಾಭಾಷ್ಯ, ದಶೋಪನಿಷದ ಭಾಷ್ಯಾದಿ ಸರ್ವ

ಮೂಲ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ ಪದ್ಮನಾಭ ತೀರ್ಥರಿಗೆ ಇದು ವೇದವ್ಯಾಸ ಶ್ರೀ ದಿಗ್ವಿಜಯ ರಾಮ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ತಾವು ಶ್ರೀ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಪೂಜೆ, ಮಧ್ಯತಾಳ ಮಠದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಪೂಜಾ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಯಂಕಾಲ ಪೂಜಾ - ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ದಿನ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಮಠದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಪೂಜಾ, ಮಧ್ಯತಾಳ ಮಠದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಪೂಜಾ, ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಯಂಕಾಲ
64.9 ಪೂಜಾ - ಈರೀತಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತ ಸ್ಥಳತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು.

ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸ ಕೊಟ್ಟು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯಿಟ್ಟರು. ತಾವು ವೆಂಕಟದೇವರ ಸನ್ನಿಧಿ ಸುವರ್ಣಮುಖರಿ ನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರನ್ನು ಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಪ್ರವಚನಗಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದ್ದರು. ಪತ್ರಾಚಾರ್ಯರೇ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಶ್ರೋತೃಗಳಾಗಿ ಇದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಕ್ಷೀರನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಾಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಹುದಿವಸ ಪ್ರವಚನಾದಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ನರಹರಿತೀರ್ಥರು ಯೆಂತ ಯಿಬ್ಬರಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರ ಒಳಗೆ ಜ್ಯೇಷ್ಠನರಹರಿ ತೀರ್ಥರು ಬಹುವಿರಕ್ತರಾದರು. ಶ್ರೀ ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಚಂದ್ರಿಕಾದ್ಯನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಆ ಗೀತಾಭಾಷ್ಯ ವಿಷ್ಣುತತ್ವ ನಿರ್ಣಯಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನ ಪ್ರಸಕ್ತಿ ಯೇನೂ ಯಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕ ನರಹರಿ ತೀರ್ಥರಿಗೆ ರಾಜಲಕ್ಷಣ ನೋಡಿ, ನೀವು ಪೂರ್ವಸಮುದ್ರ ತೀರ ದೇಶಗಳ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಇರಿ. ನಿಮಗೆ ಸನ್ಯಾಸನಂತರದಲ್ಲಿ ದ್ವಾದಶ ವರುಷ ಕಲಿಂಗ ಮಹಾರಾಜ್ಯ-

ಧಿಕಾರ ಕಾರಣ ಪ್ರಾರಬ್ಧ, ಇದೇ ಜಗನ್ನಾಥ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡು
ಇರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಆದೇಶಾಧಿಕಾರ ಉಟಾಗಿ ~~ಬರುತ್ತದೆ~~ ಆ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರ ಬರುತ್ತದೆ.
೧೨ ವರುಷ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದ್ದು, ರಾಜಕುಮಾರ ದೊಡ್ಡವನಾದ ಮೇಲೆ
ಆತಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ, ಆ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಗಜಪತಿ ಕೋಶದ ಬಳಿಗೆ
ಶ್ರೀ ಸೀತಾ ಸಮೇತ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿರ್ಮಿತ ತ್ರೇತಾಯುಗ ರಾಮಪ್ರತಿಮಾ. ಆ
64-b. ದೇವರನಾ ಕೈಲ ಆ ಪ್ರತಿಮಾದ್ವಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅತಿ ಶೀಘ್ರ ನಮ್ಮ
ಸಮೀಪಕೆ ಬನ್ನಿ. ಮುಂದೆ ಆ ಗಜಪತಿ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಜ ಕ್ಷತ್ರಿಯರು
ಇರೋದಿಲ್ಲ; ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರತಿಮೆಯಿಂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ನೀವು ತೆಗೆದು-
ಕೊಂಡು ಬಂದು ಸಂಸ್ಥಾನ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಯೆಂತ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಅದಕೆ
ನಿದರ್ಶನ - ಸರ್ವಜಿತು ಸಂವತ್ಸರ ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ೧. ದಿನ ಜಗನ್ನಾಥ
ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ನೀವು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಿ ಗಜ
ಸೊಂಡಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಸುಮಮಾಲಿಕಾ ಪೂರ್ಣಕುಂಭ ಕೊಟ್ಟು, ಅಶ್ವ ಪುರೋ
ಹಿತ ಮಂತ್ರಿ ಸೋಮಾದಿಕರು ನಗರಸ್ಥಾದಿ ಜನರು ಸ್ವಸ್ತಿವಚನ ಪೂರ್ವಕ
ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಗಜವು ನಿಮಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಂಠದಲ್ಲಿ
ಆ ಮಾಲಿಕಾ ಹಾಕುತದೆ. ಅಶೇಷರು, ರಾಜಪತ್ನಿ ಗರ್ಭಿಣಿ ಆಗಿಯಿದ್ದಾಳೆ.
ಪುಮಪತ್ಯವಾಗಲೆಂತ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಆ ಕುಮಾರ ದೊಡ್ಡವನಾಗೋ
ಪರಿಯಂತ್ರ ಇದ್ದು ರಾಜ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಯೆಂತ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ
ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ರಾಜ್ಯಾಧಿಪತ್ಯ
ಮಾಡಿಯೆಂತ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಆ ನರಹರಿ ತೀರ್ಥರು ಸನ್ಯಾಸಧರ್ಮಕೆ, ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಕೆ ಸಮನ್ವ

ಹ್ಯಾಗೆ ಯೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ನೀವು ಗ್ರಾಮ ಬಹಿಃ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಇರಿ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾತಃಕಾಲಾದಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮೂರು ಮುಹೂರ್ತ ಪರಿಯಂತರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕನೆ ಮುಹೂರ್ತಕೆ ರಾಜಮಂದಿರಕೆ ಬಂದು ಪುನಃ ಮೂರು ಮುಹೂರ್ತ ರಾಜತಂತ್ರ ಮಾಡಿ, ತದನಂತರ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತು ಆಶ್ರಮ ಧರ್ಮಾನುಸಾರ ಇರಬಹುದು. ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮ ಪ್ರಬಲ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರ ಬಿಟ್ಟರಲ್ಲಾ. ಗುರುವಾಕ್ಯ ಪರಿಪಾಲನವನ್ನು ಆಗುತ್ತದೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರು.

ಅದೇ ರೀತಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ೧೨ ವರುಷ ಇದ್ದು ರಾಜಕುಮಾರಗೆ ಉಪನಯನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ವಿವಾಹಾದಿಗಳು ಮಾಡಿ, ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಯೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೇಳಲಾಗಿ ಮಹಾರಾಜ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿ ಸಾಮಾಜಿಕರು ಸರ್ವರೂ ಸರ್ವಥಾ ನೀವು ಹೋಗಬೇಡಿರಿ, ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇರಲಾರೆವು. ಸರ್ವದೇಶವು ನಿಮ್ಮದೆ ಅದೆ. ಅರ್ಧದೇಶ ಬೇಕಾದರು ವಿವಕ್ತವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಯೆಂತ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ನರಹರಿ ತೀರ್ಥರು 'ಈಗ ೧೨ ವರುಷವಾಗಿ ಸರ್ವರಾಜ್ಯಾಧಿಪತ್ಯ ನಮಗೆ ಇತ್ತು. ನಾವು ಯೇನು ಲೌಕಿಕ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದೆವು; ಮುಂದೆ ನಮಗೆ ಯೇನು ಬೇಕಾಗಿಯದೆ. ಆದಿಕಾಲದಲ್ಲು ನೀವು ಆಶೀಷರು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ೧೨ ವರುಷ ಇದ್ದೆವು. ಮುಂದೆ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರ ಇರಹೋಲ್ಲ. ಕ್ಲಪ್ತಕಾಲಾತಿಕ್ರಮವಾಯಿತು. ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೂ ನಾವು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಯೆಂದು ಅಂದರು.

ಅರಸು ಸಾಮಾಜಿಕರು ಸಹ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ

ಯೇನೇನು ಬೇಕು, ಅವುಗಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ ಯೆಂತ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀನರಹರಿ ತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ವಚನ ಸ್ಮರಿಸಿ ಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೊಕ್ಕಸದ ಮನೆ ಒಳಗೆಯಿರು ಪಂಚಮೂಲರಾಕ್ಷಸ ಸೀತಾರಾಮ ಪ್ರತಿಮೆ ಕೊಡಿಯೆಂತ ಕೇಳಿದರು. ಅವರು ಅದೇಪ್ರಕಾರಕೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ವಿಕಾರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಕು.೭ ದಿನ ಆ ಪ್ರತಿಮೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶ್ರೀ ಕೂರ್ಮ ವೆಂಕಟೇಶ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಉಡುಪಿಗೆ ತಂದು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಸೀತಾಸಮೇತ [ಮೂಲ] (ಮೂಲ) ರಾಮಪ್ರತಿಮಾ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಬಹು ಸಂತೋಷಬಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಮಠದಲ್ಲಿ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರತಿ(ಮೆ)ಯಾಗಿರಲಿ ಯೆಂತ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು.

ನಾಸಿಕ ತ್ರಿಯಂಬಕ ಮೊದಲು ಪುರವಾಸಕ್ಷೇತ್ರ ಕೋ(ಶಾದಿ) ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರದೇಶಗಳು ಸಂಚಾರಮಾಡಿ, ದುರ್ಮತ ನಿರಾಕರಣಾ ಸ್ವಮತಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮಾಡುತ್ತ ~~[illegible]~~ ಉಜ್ಜಯಿನಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ರಾಜರಾಗಿ ಅತಿವಿರಕ್ತದಿಂದ ಸನ್ಯಾಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಿದ್ದ ಧಂಜರಿ (?) ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಮಾಧವ ತೀರ್ಥರು ಯೆಂದು ನಾಮವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗ್ರಂಥಗಳು ಉಪದೇಶಮಾಡಿ, ತಾವು ಎರಡನೆಯ ಸಾರಿ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ದಿಂತ್ರೀ ರಾಮ-
65.6. ಪ್ರತಿಮಾ ನಾತನ ಮಾಡಿಸಿ, ಪ್ರಾಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾದಿಗಳು ಮಾಡಿ ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಇದ್ದರು.

ತಾವು ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಎರಡನೆ ಬಾರಿ ಹೋಗಿಬಂದ ಮೇಲೆ ನರಹರಿ ತೀರ್ಥರು ಪ್ರತಿಮಾ ತಂದ ಮೇಲೆ ಪದ್ಮನಾಭ ತೀರ್ಥರು ನರಹರಿ ತೀರ್ಥರು, ಮಾಧವ ತೀರ್ಥರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ 'ಉಡುಪಿ' ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಿಕಾರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿ-

ಕ ಶು. ೭ ದಿನ [ವಿವಸ್ತೆ] (ವ್ಯವಸ್ಥೆ) ಮಾಡಿದ ಕ್ರಮಾ –

ಈ ದಿನ ಮೊದಲು (ಮೂಲ) [ಮುಲ] ರಾಮ ಪ್ರತಿಮೆದ್ವಯ ವೇದವ್ಯಾಸರ ಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರು ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಮಾಡಲಿ. ರಜತದಿಗ್ವಿಜಯ ರಾಮ ವೇದವ್ಯಾಸದ್ವಯ ಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿ ನರಹರಿ ತೀರ್ಥರು ಚಿಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸರ್ವದೇಶ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಲಿ. ಮಾಧವ ತೀರ್ಥರು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೊಟ್ಟ ಹತ್ತಿಲ ರಾಮಪ್ರತಿಮಾ ವೇದವ್ಯಾಸ ಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ನರ್ಮದಾ ಉತ್ತರ ತೀರ, ಅಯೋಧ್ಯಾ, ಗೋಕುಲ, ಬೃಂದಾವನ ಕಾಶಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇರಲಿ. ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರು ೧೨ ವರುಷ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿ ಸಮ್ಮತಿಯಿದ್ದ ಮೂಲ ರಾಮ, ಸೀತಾ ವೇದವ್ಯಾಸ ಪ್ರತಿಮಾದ್ವಯ, ತಥಾ ಮೂಲಸಂಸ್ಥಾನದ [ಆಸ್ತಿ] (ಅಸ್ತಿ) ಪೂಜಿತ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಾದಿ ಯಾವತ್ತು ಪದಾರ್ಥಗಳು ನರಹರಿ ತೀರ್ಥರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಉಪಾಸನೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಯಿರಲಿ. ನರಹರಿ ತೀರ್ಥರು ೧೨ ವರುಷ ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರು ಕೊಟ್ಟಂಥಾ [ಮೂಲ] (ಮೂಲ) ರಾಮ ಸೀತಾ ವೇದವ್ಯಾಸ ಮೂರ್ತಿದ್ವಯ ರಜತದಿಗ್ವಿಜಯ ರಾಮ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಾದಿ ಸರ್ವ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿಶಿಷ್ಟಸಂಸ್ಥಾನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇರಲಿ. – ಆ ಮಾಧವ ತೀರ್ಥರು ಮೂಲ ರಾಮ ಶಿಲಾ, ವೇದವ್ಯಾಸ ರಜತ ದಿಗ್ವಿಜಯ ರಾಮ, ನಾವು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಹತ್ತಿಲ ರಾಮ ಸರ್ವವು ಕೂಡಿಸಿ, ಯಿತರ(ತ) ಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಥಾನ ಮಾಡಲಿ. ತಮಗೆ ವಿರಕ್ತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನ ಕೊಡಲಿ, ಅವರೇ ಮುಂದೆ ಮುಖ್ಯ ಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಪತಿಗಳು ಯೆಂತ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದರು. ತಾವು ಬದರಿ ಕಾಶ್ರಮಕ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರು.

– ಅದರಿಂತೆ ಆ ದಿನ ಮೊದಲು ಸಾಧಾರಣ ಸಂವತ್ಸರ ಮಾಘ ಶು. ೧೫

ವರೆಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ತೀರ್ಥರು ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿ — ಆ ದಿನ ನರಹರಿ ತೀರ್ಥ-
ರಿಗೆ ಮೂಲ ರಾಮಾದಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸರ್ವ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ತಾವು
ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾನಗರದಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತವಾಗಿದ್ದು ನಿಂತರು.

— ಆನೆಗೊಂದಿ ಮಠದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಕೇಶವ ಮೂರ್ತಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ತಾವು
ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ ಇದ್ದರು. ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ವೇಳೆಗೆ ಒಂದು ಗೋ-
ಪೀನಾಥ ಪ್ರತಿಮೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು [ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ] (ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ) ತೀರ್ಥರು ಅವರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸನ್ಯಾಸ
ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ತಮ್ಮ ನಿರ್ಯಾಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ
— ಆ ಗೋಪೀನಾಥ ಪ್ರತಿಮಾ ಕೊಟ್ಟು 'ಮುಳಬಾಗಿಲು' ಪ್ರಾಂತ ಜೈನಮತ ನಿರಾಕರಣೆ
ಮಾಡಿ, ಸ್ವಮತ ಸ್ಥಾಪನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರ ಹೇಳಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿ
— ಆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ ತೀರ್ಥರೇ ಮುಳಬಾಗಿಲ ಮಠಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಪುರುಷರು. ನರಹರಿ ತೀರ್ಥ-
ರು — ಆ ದಿನ ಮೊದಲು ದುಂದುಭಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಫಾಲ್ಗುಣ ಬ.೭ — ವರೆಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ
ಸಂಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿ ಮೂಲ ರಾಮ ಸೀತಾ ವೇದವ್ಯಾಸ ಸಮೇತ ರಜತ ದಿಗ್ವಿಜಯ. ರಾಮಾ-
ದಿಯಾದವು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಮಾಧವ ತೀರ್ಥರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತಾವು
ಮೋಕ್ಷ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತರು.

— ಆನೆಗೊಂದಿ ಮಠದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪದ್ಮನಾಭ ತೀರ್ಥರಿಂದ ಪೂಜಿತ ತಾಮ್ರದ
ಕೇಶವ ಪ್ರತಿಮೆ ಪೂಜಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾ-
ದರು. ಅವರು [ಶ್ರಾ] (ಯಾ)ರಿಗೂ ಸನ್ಯಾಸ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಮಿಳಿತವಾದ ಸಂಸ್ಥಾನ
ಪ್ರತಿಮೆ ಸರ್ವಜ್ಞರಾಯರು ಕೊಟ್ಟ ಪದಾರ್ಥ ವಿವರ —

ಶ್ರೀ ಮೂಲ ರಾಮ ೧. ಸೀತಾ ೧. ರಜತ ಪೀಠ ದಿಗ್ವಿಜ(ಯ) ರಾಮ ೧. ಹಿತ್ತ-
ಳಿ ಮಾಧವ ತೀರ್ಥರ ಅಭಿನವ ರಾಮ ೧. ವೇದವ್ಯಾಸ ಶುದ್ಧ ಶಿಲಾತ್ಮಕ ೫. ಹಯ-

ಶ್ರೀವ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ೭. ವಾಮದೇವ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ೧. ವಾಮದೇವ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾ-
೬೬.೬. ರಾಯಣ ೧. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ೧. ಉಭಯ ಮುಖ ಸುದರ್ಶನ ೧.
ಶಿಲ ಚಕ್ರಾಂಕಿತ ೧. ಅಭಿಷೇಕದ ಶಂಖ ೧. ರಾಮ ಟಂಕ ೧. ಗಂಧ ಶಂಖದ
ದವಡೆ ೧. ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರದ ಸರ್ವಮೂಲ ಪುಸ್ತಕ ೧. ಬಲಮು-
ರಿ ಶಂಖ ೧. ———— ಚಾರ್ಯರ ಧರಿತ ಕಂಠ ೧. ಆಚಮನದ ತೆಂಗಿನ ಪರಟಿ
೧. ಅಂತ ...... ರ್ಥ ಪ್ರತಿಮೆ ಸಹ. ಇವುಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟ ಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಏಕ-
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಮಾಧವ ತೀರ್ಥರು ಮಾಡಿದರು. ತತ್ ತೀರ್ಥಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂಗಗಳು
ಮಾಡಿ, ಸಹಸ್ರ ಮಂದಿ ಸ್ಮಾರ್ತ ರಾಮಾನುಜ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳನ್ನ ಸೋಲಿಸಿ ಅವರು
ಗಳನ್ನ ವೈಷ್ಣವರನ್ನ ಮಾಡಿ ಆ ಸಹಸ್ರ ಜಯಪತ್ರಿಕೆ ಶ್ರೀಮುಷ್ಣದ ಭೂವರ
ಹಾ ದೇವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು. ಮಾಧವ ತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀಮದಕ್ಷೋಭ್ಯ ತೀರ್ಥ-
ರಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು ಪ್ರತಿವಾದಿ ಭಂಜನ ಸ್ವಾಮಿ ತಿಷ್ಠಾ
ಪನಾ ಬಹು ತೀರ್ಥ ಮಾಡಿದರು. ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ಸಂಗಡ ತತ್ವಮಸಿ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ
ಪ್ರಸಂಗ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನ ಸೋಲಿಸಿ. ಅವರತ್ವತಿ ವೇದಾಂತಾಚಾರ್ಯರ ಮಧ್ಯ
ಸ್ಥದಿಂದ ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿ -

ಶ್ಲೋಕ ॥ [ಅಸಿನಾ] (ಅಸಿನಾ) ತತ್ವಮಸಿನಾ [ಪರಜೀವ] (ಪರಜೀವ) ಪ್ರಭೇದಿನಾ ।
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಮಹಾರ[ಣ್ಯ] (ಣ್ಯಂ) । ಅಕ್ಷೋಭ್ಯಮುನಿ[ರಂಚಿನಾತ್] (ರ-
ಚ್ಛಿನತ್) ॥ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ಲೋಕದಿಂದ ಜಯಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು.
ಅವರು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ಭೂಷಣ ತೀರ್ಥರು ಯೆಂತ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸ ಕೊಟ್ಟರು. ಮುಂ-
ದೆ ಸಂಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಿದ್ದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪುನಃ
ಅದ್ವೈತರ ಉಪದ್ರವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಯಿತು. ಆ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ಭೂಷಣ

ತೀರ್ಥರಿಂದ ಸ್ವಮತ ಸ್ಥಾಪನಾ ಪರಮತ ಖಂಡನಾ ಆಗೋಲ್ಲಾ ಕಾಣಾವಿಲ್ಲ.
ಹೀಗೆ ಇರಲಾಗಿ ಅಕ್ಷೋ[ಪ] (ಭ್ಯ) ತೀರ್ಥರು [ವೃದ್ಧರಾದರೂ] (ವೃದ್ಧರಾದರು).?,
ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ವೈಷ್ಣವ ಮತೋದ್ಧಾರ ಹ್ಯಾಗೆ ಆದೀತು ಯೆಂತ ಚಿಂತಾಗ್ರಸ್ತ
ರಾಗಿ ಯಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ನೀವು 'ಮಳಖೇಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮುಂದೆ
67.a ಪರಿಯಂತ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾಯಿರಿ. ಆಷಾಢ ಶು. ೭ ದಿವಸ (ಮ್ಲೇಂಛರ)
[ಮಿಲಂಛರ] ಸೈನ್ಯ ಬರುತದೆ. ನೀವು ನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗ ಪರೀಕ್ಷೆ
ಮಾಡುತ್ತಯಿರಿ. ನದಿ ಬಹು ಪ್ರವಾಹ ಬಂದು ಯಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಸೈನ್ಯದೊಳಗೆ
ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ 'ಧೊಂಡೋ' ಯೆಂತ ಯೆಂಬಾತ [ಕುದರಿ] (ಕುದುರೆ) ಮೇಲೆ
ಕುಳಿತು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಕುದುರೆ ಮೇಲಿಂದಲೇ ಬಾಯಿಲಿ ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತಾನೆ.
ಆತನು ಇಂದ್ರ ಸಹಜೀವ ಶೇಷಾವಿಷ್ಟನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಾ
ರಬ್ಧಕರ್ಮ ಹೋಗಾನ ಭಾವವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಆತನ ಕರದು ಸನ್ಯಾಸ ಕೊ
ಟ್ಟರೆ ವೈಷ್ಣವ ಮತೋದ್ಧಾರ, ದುರ್ಮತ ಖಂಡನಗಳು ಆಗುತದೆ ಯೆಂತ
ಯತಿ ರೂಪದಿಂದ ಸ್ವಪ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಯಾವ ಸನ್ಯಾಸಿಯಂ-
ತ ಯಿಡಬೇಕು, ನಾವೇ ಮಧ್ವರಾಯರು; ನಿಮ್ಮ ಚಿಂತೆನೋಡಿ ಅಕ್ಷೋಭ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ.?
ಪುನ: ಪ್ರಚುರಿಯ ಯಾವಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶಮಾಯಿತು. ತಪ್ತದ ವೈಷ್ಣವ ಸಿದ್ಧಾಂತ
ಸ್ಥಾಪನಾ ಆಗಬೇಕೆಂತ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸ್ವಪ್ನ ತೋರಿದಲ್ಲಿ ಅ-
ನುಜ್ಞಾ ಕೊಟ್ಟು ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ ಪಡಬೇಡಿ ಯೆಂತ ಹೇಳಿ-
ದರು. ಅದೇ ರೀತಿಗೆ ಶ್ರೀಮದಕ್ಷೋ[ಪ](ಭ್ಯ) ತೀರ್ಥರು ಮಾರ್ಗ ಪರೀಕ್ಷೆ
ಮಾಡುತಾ, ಯಿರಲಾಗಿ, ಮುಖದಿಂದ ಜಲಪಾನ ಮಾಡಿದ ದಿವ್ಯ ಪುರುಷನಂ ಕಂಡರು
ತಾವು ನದೀ ತೀರದ...ಗ ತಾವಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಆ ಧೊಂಡೋ ಪಂತರನ್ನು

ಕರೆಸಿದರು. ಅವರು ಶ್ರೀಗಳವರ ದರುಶನ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ನಮಗೆ ಬಹು
[ತ್ರಾಕ್ಷರಿಯ]
ಪ್ರಯೋಜನ ಅದೆ ಯೆಂತ (ಬರಿಯೋ)ಮಾಡಿದರು.

—ಅಕ್ಷೋಭ್ಯ ತೀರ್ಥರು ಸ್ವಪ್ನ ವೃತ್ತಾಂತ ಯೇಕಾಯೇಕಿ ಹೇಳವಾರದೆ ದಾಯದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದ ಯಿದ್ದು, ನಾಳೆಯಿದ್ದು ದೇವರ ಸಂದರುಶನ ಮ...ಂತ ನಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ದೇವರ ದರುಶನ ಪ್ರಸಾದ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿಯೆಂತ ಅಂದರು. —ಅವರು ನನಗೆ ಐನೂರು ಕುದುರೆ 'ಜಮೀಯತಿ' ಅದೆ. ನಾನು ಹೋಗದೆ ಯಿದ್ದರೆ ತೀರದು. ಇಲ್ಲಿ ನಿಂದರಲಿಕ್ಕೆ ಯಜಮಾನನ ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಕು. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ನಿಂದಿರಕೂಡದು. ಉದಯಗಿರಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಅದೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಮುದ್ರಾಧಾರಣೆ ಆಗಿಯಿತ್ತು. ಸೈನ್ಯ ಈ ದಿನ ಮುಂದೆ ಎರಡು ಗಾವುದ ಹೋಗುತದೆ. ನನಗೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡರು. ಅವರುಗಳು ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಮದಕ್ಷೋಭ್ಯ ತೀರ್ಥರು 'ನಿನ್ನಿಂದ ವೈಷ್ಣ
6.7.6. ವಮತ ಸೇವೆ ಬಹಳ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮತದ ಜನ ನಿಮ್ಮ ಜನದೊಡೆ ಹೊತ್ತು ಹೊರಗೆ ಯಿರಲಿ' ಯೆಂತ ಅಂದರು.

—ಆತನು ನಮಗೆ ನಿಮಗೆ ಯೇಕಾಂತ ಯೇನು ಇದೆ ಯೆಂತ ಅಂದನು. —ಆಗ ತಮ್ಮ ಜನ ಹೊರಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಮತದ ಜನ .. ಬಹು - ನಾಲವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಕಳದವರನ ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಒಂದು ವೃತ್ತಾಂತ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ; ಕೋಪಮಾಡಬೇಡಾ, ಅಂಗೀಕರಿಸು ಯೆಂತ ಹೇಳಿ, ಸ್ವಪ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಿದರು. ಆಧೋಂಡೋ ಪಂಥರು ಬಹು ಕೋಪಿತರಾಗಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಪುನಃ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗು. ಈ ವೃತ್ತಾಂತ ಹೇಳೋದಿಲ್ಲ ಯೆಂತ ಮತದ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಬಳಿಕ್ಕೆ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದರು.

ಶ್ರೀಗಳವರು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಅವನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ ಹಾ-
ಕಿ ಪುನಃ ಈ ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ಅವನು ತನ್ನ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕರೆತರಹೇ-
ಳಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಕಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಬಹು ಅಟ್ಟಹಾಸ ಮಾಡಿದನು.
ಇವರ ಶಿಷ್ಯ (ಜೊತೆ)ಜನರು ಶ್ರೀಗಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಷ್ಠುರ ಮಾತುಗಳು ಆಡಿದರು.
ನೀವು ಗುರುಗಳು, ಯತೀಶ್ವರರು ಆದರೆ ನಿಮಗ ಉಚಿತ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಸತೀ-
ಬೇಕು. ಇಂಥ ಅನುಚಿತ ಮಾತು ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಕ್ತಿಯೇನು? ನಮ್ಮ ಯಜ-
ಮಾನನನ್ನ ಕರ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಯೆಂತ ಆಡಿದರು. ಶ್ರೀಗಳವರು
ತಮಗೆ ಸ್ವಪ್ನ ವೃತ್ತಾಂತ ಆದದ್ದು ಹೇಳಿದ[ವು](ರು) ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಾರ-
ದಯಿದ್ದರೆ ಸುಖದಿಂದ ಸ್ವೈನ್ಯದ ಬ್ಯಾಗೆ ಹೋಗಲಿ. ಪರಸ್ಪರಾ ಫಲಮಂ-
ತ್ರಾಕ್ಷತೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಯೆಂತ ಆಡಿದರು, ಸಮ್ಮತ ಪ್ರಾವರ್ತ ಹೇಳಿ ಅನು-
ಗ್ರಹಮಾಡಿ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ ಕೊಟ್ಟು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದ್ಧೊಂಡೋ ಪಂಥ-
ರು [ಪರನಕಟಿಲ](ಪರ್ಗಕಟೀರ) ದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಇವರ ಶಿಷ್ಯ
ಜನರು ಕುದುರೆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ತಂದು ಇಟ್ಟರು. ಅವನು ತನ್ನ ಅಂಗಿ ಮುಂಡಾಸ
ತೆಗೆದು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಬ್ಯಾಗೆ ಹಾಕಿ ತಮ್ಮ ಪರಿವಾರದ ಬದಕ ತರಹೇಳಿ ಪಾದಪ್ರ-
ಕ್ಷಾಳನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮಡಿ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಚಮನಾ ಮಾಡಿ, ಅಕ್ಷೋ-
ಭ್ಯತೀರ್ಥರು ಯಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜನರ ಕೂಡ
ನಾನು ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಮಠದ ಪ್ರಕಾರ ನಡಕೊಂಡು ಸನ್ಯಾಸ ತೆಗೆದುಕೊ-
68·a ಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಕುದುರೆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಯಜ-
ಮಾನಗ ವಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ಹೆಂಡರನಾ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿರಿ;
ನೀವು ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರಿ ಯೆಂತ ಅಂದರು.

ಧೊಂಡೋ ಪಂತನು ಶ್ರೀಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು 'ನನ್ನ ಶರೀರ ಜೀವ ಸಹಿತ ನಿಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಥಮತಃ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಮಠ-ದ ಜನರಿಗೆ ನಿಷ್ಠುರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಆಡಿದೆ; ಸಹಿಸಬೇಕು ಎಂತ ಅಂದರು. ಶ್ರೀಗಳವರು ನೀನು ಬಹು ಭಾಗ್ಯಧಿಕಾರಿ; ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಗ್ರಂಥೋದ್ಧಾರ ವೈಷ್ಣವ ಮತಸ್ಥಾಪನಾ ನಿನ್ನಿಂದ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂತ ಹೇಳಿ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿ, ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು.

ಆತನ ಪರಿಜನರು ಸರ್ವ(ರು) ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಗೊಡಿಲ್ಲಾ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೋಪ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಆದಿನ ಶ್ರೀದೇವರ ಸಂದರ್ಶನ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದಾದಿಗಳು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರು. ಗುರುಕುಲವಾಸ ಮಾ-ಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಮರುದಿನ ಶ್ರೀಮದಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರು ವಿಧ್ಯುಕ್ತ ಪ್ರಕಾರ ತುರೀಯಾಶ್ರಮ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಆದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವರ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡರು [ಸಾಮಾಜಿಕಗಳು] (ಸಾಮಾಜಿಕರು) ಸಮಸ್ತರು ಶ್ರೀಗಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಹು ಕಲಹ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಶ್ರೀಗಳವರು ನಮಗೆ ಸ್ವಪ್ನವಾದ ವರ್ತಮಾನ ಗೃಹಸ್ಥನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದೆವು. ಮೊದಲು ಕೋಪ ಮಾಡಿದ ನಾವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದೆವು. ಆ ಮೇಲೆ [ಧೋಂಡೋ] (ತಾನು) ದೂರಹೋಗಿ ವಿರಕ್ತಿಯಿಂದ ತಾನೇ ಬಂದನು. ನಿಮ್ಮ ಜನರುಗಳು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಏನು ದೋಷ ಎಂದು ಅಂದರು. ಅವರು ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡರು-'ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿಯರು ನಮ್ಮ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ದಿರಿ,' ಎಂತ ಬಹು ರೋದನ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಗಳವರು ಅವರ ಇಬ್ಬರ ಕುರಿತು

ಅವರ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜನರು ಸಹಾ ಆಡಿದಮಾತು.——

ಆ ದಿನ ಊರಿಗೆ ವೇದೋಚ್ಚರಣ ಪ್ರಾಣೋಪವೇಶವಾಗಲಿಲ್ಲ; ನಾಳೆ ಸರಿ-
ಯಾಂತ್ರ ಅವಕಾಶವಿದೆ; ಆ ಕೋಣೆ ಒಳಗೆ ಆ ಗೃಹಸ್ಥ ಕೂತುಯಿದ್ದಾನೆ
ನೀವು ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿಯೆಂತ ಅಂದರು. ಆ ಸಾಮಾಜಿಕರು ಹಿಂದಿರು
ಗಿದ ಆ ಕೋಣೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರ ಸಂಗಡ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅವರು
ಅಂದರು – ನಮಗೂ ನಿಮಗೂ ಇಂದಿನ ವರೆಗೆ ಋಣಾನುಬಂಧ ಯಿತ್ತು, ಮುಂದೆ
ಇಲ್ಲ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಯೆಂತ ಅಂದರು. ಸಾಮಾಜಿಕರು
ಸ್ವಾಮಿ(ಯವರು) ನಾವು ವಿರಕ್ತ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆವು. ನಮಗೂ ನಿಮಗೂ
ಲೇಶ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. x ಬರಹೇಳ ಬಹುನಿರ್ಬಂಧ ಮಾಡಿದರು. ಧೊಂಡೋ
68.6 ಪಂಥರು ಅವರನ್ನು ಜುಬರಿಸಿ ಬೈದು ನಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕ್ಕೆ ನೀವು Folio 68.6.
ಬರಬೇಡಿಯೆಂತ ಅಂದರು. ಅವರು ಅತೀಶೂದು ನಿರಾಶರಾಗಿ ಹೊರಕ್ಕೆ
ಬಂದರು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಸಾಯಂಕಾಲವಾಯಿತು. ಪುನಃ ಶ್ರೀಗಳವರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ
ಅವರ ಹೆಂಡಿರು ಯಿಬ್ಬರು ಬಂದು ಬಹು ಪ್ರಲಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಶ್ರೀಗ-
ಳವರು, ಅವರು ಒಂದು ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಯೇಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದಾರಷ್ಟೆ; ನಮ್ಮ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನ ಹೊರಗೆ ಕರೆಸುತ್ತೇವೆ; ನೀವು ಅವರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮ
ನ್ನ ಕಂಡು ಅವರಿಗೆ ಮನಸು ಕರಗಿದರೆ ನಾವು ಅವರನ್ನ ಬೇಡ ಅಂಬೋ
ದಿಲ್ಲ. ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರು ಕೂಡಿ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಿಯೆಂತ ಅಂದರು. ಅ
ದೇ ರೀತಿಗೆ ಆ ಹೆಂಡಿರು ಆ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದರು. ಇವರಿಗೆ ಅವರನು
ಕಾಂಬೋದು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಕಂಪಯುಕ್ತರು, ಮತ್ತು ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋದರು.
ಸಹಸ್ರ ಫಣಾಮಂಡಿತ ಸರ್ಪವಾಗಿ ಇವರನು ಕಂಡರು; ಭಯದಿಂದ ಹೊರಗೆ
ಬಂದರು. ಪುನಃ ಸರ್ಪರೀತಿಯಾಗಿ ಕಂಡು ಪುನಃ ಹಿಂತರು ಸರ್ವಜನರು

ಸರು ಭೀತರಾದರು. ಅವರು ಮನುಷ್ಯರೀತಿ ಆಡುದು ಕಂಡು ಸಮೀಪಕ್ಕೆ
ಹೋದರು. ಈ ವರ್ತಮಾನ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೇಳಿ
ದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಈ ದಿನ ಬಿಡಿ, ನಾಳೆ ಪ್ರಾತಃಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ನೋಡಿ,
ನಾಳೆಗೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಆದರೆ ನಿಮಗೆ ಸಂಬಂಧಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿಯೆಂತ ಅಂದರು

ಮರುದಿನ ಮಠದವರು, ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು, ಹೆಂಡಿರು, ಸಾಮಾಜಿಕರು ದೂ-
ರದಿಂದ ಮಾನುಷಾಕಾರ ಕಂಡು ಚಕಿತರಾಗಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳ
ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇವರ ಯೋಗ್ಯತೆ ನಾವು ಅರಿಯೆವು; ತಮ್ಮ ಪಾದಹೊಂದಿ-
ದರು. ನಾವು ಸಮಸ್ತರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆಯೆಂತ ಅಪ್ಪಣೆ ತೆಗೆ-
ದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಆದಿನವೇ ಪ್ರಾಣೋಪದೇಶ ಮಾಡಿ ವಿಶಿಷ್ಟ-
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದರು. ಅಶರೀರವಾಣಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಜಯ
ಜಯ ಎಂತ ಪುಷ್ಪವರ್ಷ ಆಯಿತು. ಅದರಿಂದ 'ಜಯತೀರ್ಥರು' ಯೆಂತ
ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀಮದಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರು ಧಾಳಿ ಅಕ್ಷರಾ ಮೊದಲಾದ ಸರ್ವ ವಿ-
ದ್ಯೋಪದೇಶ ಮಾಡಿದರು. ವರುಷ ತಮ್ಮ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶ್ರೀ
ಮೂಲರಾಮಾದಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ [ಅತಿಮಿ](ಅಧಿಕಾರ) ಕೊಟ್ಟು, ದೇಶ ದಿಗ್ವಿಜಯ
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿಯೆಂತ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ತಾವು ಮಳಖೇಡದಲ್ಲಿ ನಿಂತರು.

62.a ಆ ಜಯರಾಯರು ಸಮಸ್ತದೇಶ ಸಂಚಾರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪುನಃ ಮೂ-
ರುವರುಷದಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮದಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಶ್ರೀಮದ
ಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರು ನೀವು 'ಯೆರಗೋಳದಾಗ ಯಿದ್ದು ಅನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾ-
ನ ಮಾಡಿ ಪುರಾತನ[ರ] ನ್ಯಾಯರತ್ನಾವಳಿ ನ್ಯಾಯಚಂದ್ರಿಕಾದಿಗಳು ಸಾಲದು

ಯೆಂತ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಮಧ್ವರಾಯರು ಮೊದಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜಯ-
ರಾಯರ ಪರಿಯಂತ್ರ ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತ.

ಶ್ರೀ ಮಧ್ವರಾಯರ ಆರಭ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರರಾಯರ ಮಠ-
ದ ವಂಶಾವಳಿ ಶುಕ್ಲ ಸಂವತ್ಸರ ನಿಜ ಆಷಾಢ ಬ. ೫ ವರೆಗೆ ಶ್ರೀ ಸುಭೋಧೇಂ-
ದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ವಾಸ್ತಂತರ ಪರಿಯಂತ್ರವು ಒಳಗೆ ವಂಶಾವಳಿ ಬರದು ಇದೆ.

೧. ಶ್ರೀ ಮಧ್ವರಾಯರು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಅವತಾರ. ಮಧ್ಯಗೇಹಭ-
ಟ್ಟರ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಶಕ ೧೦೯೫ ನೆಯ ಆನಂದನಾಮ ಸಂವತ್ಸ-
ರ ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ೯ಯಲ್ಲಿ. ರೋಹಿಣೀ ನಕ್ಷತ್ರ ದ್ವಿತೀಯ ಚರಣವು ಇವರಿಗೆ
ಉಪನಯನ. ಗರ್ಭಾಷ್ಟಮ ಕ್ರೋಧಿ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ವೈಶಾಖ ಶು. ೫.
ಉಪನಯನ ಆದ ತರುವಾಯ ತಿರುಗಿ ಪ್ರಭವ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಯುತ ಪ್ರೇ-
ಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಪರಮ ಹಂಸಾಶ್ರಮ ಆಯಿತು. ಪ್ಲವಂಗ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ಮಾಘ ಶು.
೯. ಪರಿಯಂತ್ರವು ಸಂಸ್ಥಾನ ಅನುಭವಿಸಿ ಈ ದಿವಸ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಪ್ರ-
ಯಾಣ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ತಾವು ರಜತ ಪೀಠದ ಪುರದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿಯಿದ್ದಾ-
ಗಲು ತಮ್ಮ ಕರದಿಂದ [ನಾಲವರ] (ನಾಲ್ಕು ಜನರು) ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಮ
ಕೊಟ್ಟರು. — ೧. ಪದ್ಮನಾಭ ತೀರ್ಥರು. ೧ ನರಹರಿ ತೀರ್ಥರು.
೧. ಮಾಧವ ತೀರ್ಥರು. ೧. ಅಕ್ಷೋಭ್ಯ ತೀರ್ಥರು.

ಹೀಂಗೆ [ನಾಲವರನ] (ನಾಲ್ಕು ಜನರನ) ಆಶ್ರಮ ಕೊಟ್ಟು ಬದರಿ-
69.b ಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗಲು Folio. No 69.b ಶ್ರೀ ನರಹರಿ ತೀರ್ಥರಿಗೆ
ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದು — 'ನಿಮಗೆ ಮುಂದೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷ ರಾಜ್ಯಾನು ಭೋಗ ಪ್ರಾ-

ರಬ್ಧ ಅದೆ. ನೀವು ಪಟ್ಟಸ್ಥಳ ಗಜಪತಿ ಚಂದಾರ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾಯಿರಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಅರಾಜಕ ವಾಗುತ್ತದೆ; ಆಗ ಆ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ-ಆಗುತದೆ. ಆ ಗಜಪತಿ ಚಂದಾರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ನಿರ್ಮಿತ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಆರಕ್ಷ ದಶರಥರಾಯ, ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರದೇವರು ಮೊದಲಾದ ಅರಸುಗಳಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದ ಸೀತಾರಾಮಚಂದ್ರ ಪ್ರತಿಮಾದ್ವಯ ಚಂದಾರದೊಳಗೆ ಅದೆ; ಆ ಪ್ರತಿಮಾದ್ವಯ ನಮಗೆ ತಂದು ಸಮರ್ಪಿಸುಯೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಕೊಡಲಾಗಿ ಅವರ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಪಟ್ಟಸ್ಥಳ ಗಜಪತಿ ಚಂದಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯರುಗಳಿಂದ ಸಹಿತವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮೊದಲಾದ ತಪಸು ಮಾಡುತಾಯಿದ್ದರು.

ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆ ಗಜಪತಿ ಚಂದಾರದ ಅರಸು ದೈವಿಕವಾದನು. ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಧಿಪತಿಗಳು ಆಗಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮೊಳಗೆ ತಮಗು ತಮಗು ಯೆಂದು ವಿವಾದ ಮಾ-ಡುತಿರಲಾಗಿ ಬಹುಮಂದಿ ಸಾಮಾಜಿಕರು ಕೂಡಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದು —

ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಕಲಶ ಕುಸುಮ ಮಾಲಿಕಾ ಎರಡು ಪಟ್ಟದ ಆನೆ ಕೈಲಿ ಕೊಡಬೇಕು; ಅದು ಯಾರಿಗೆ ಮಾಲೆ ಹಾಕಿ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡುತ್ತದೋ ಆ ಅವನಿಗೆ ಮಾಡುತನಿಲ್ಲದೆ ಈ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ನೇಮಕಮಾಡಿ ಆನೆಕೈಲಿ ಆ ಮಾಲೆ ಪಾತ್ರೆ ಎರಡೂ ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಗಜವು ಅಶೇಷ ಜನರನ್ನ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಸಮುದ್ರ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಈ ನರಹರಿ ತೀರ್ಥರು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡೋ-ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವರಿಗೆ ಮಾಲೆ ಹಾಕಿ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿತು.

ಆ ತರುವಾಯ ಅಲ್ಲಿಯಿದ್ದ ಪ್ರಧಾನಿ ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಾಜಿಕರು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ

~~ಪೀಳಿಗೆ ೧೧ ವರುಷ ೪೮~~ ಬಹುಳ ೬ ಯರಗೋಳ ಶಾಗಸಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಬೃಂದಾವನ.

ಪೀಳಿಗೆ ೧೧. ವರುಷ ೪೮. ವಿಬುಧೇಂದ್ರ ತೀರ್ಥರು ವಿಶ್ವಾವಸು ಸಂವತ್ಸರ ಫಾಲ್ಗುಣ ಬ. ೬ ಬೃಂದಾವನ ಕಾಮ್ರಪುರಗೂ ತೀರ.

ಪೀಳಿಗೆ ೧೨. ವರುಷ ೨೧. ಜಿತಾಮಿತ್ರ ತೀರ್ಥರು ಕ್ಷಯ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಬಹುಳ ೮೦. ಬೃಂದಾವನ; ಶಠಯೂರು ಸಂಗಮ.

ಪೀಳಿಗೆ ೧೩. ವರುಷ ೨೭. ರಘುನಂದನ ತೀರ್ಥರು ವಿಜಯ ಸಂವತ್ಸರ ಕಾರ್ತಿಕ ಬ. ೮. ಕೋಟಿ ತೀರ್ಥ ಆನೆಗೊಂದಿಯಲ್ಲಿ ಬೃಂದಾವನ.

ಪೀಳಿಗೆ ೧೪. ವರುಷ ೧೧. ಸುರೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಕ್ರೋಧಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಬಹುಳ ೪. ಮಧುರೆಯಲ್ಲಿ ಬೃಂದಾವನ.

Fol. 77. a. ಪೀಳಿಗೆ ೧೫. ವರುಷ ೫೬ ವಿಜಯೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಪ್ಲವಂಗ ಸಂವತ್ಸರದ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಬಹುಳ ೧೩. ಬೃಂದಾವನ ಕುಂಭಕೋಣಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾವೇರಿ ತೀರ.

ಪೀಳಿಗೆ ೧೬. ವರುಷ ~~~~ ೨೮. ಸುಧೀಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಶುಕ್ಲ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತಿಕ ಬಹುಳ ೨ ಬೃಂದಾವನ ಆನೆಗೊಂದಿಯಲ್ಲಿ.

ಪೀಳಿಗೆ ೧೭. ವರುಷ ೪೭. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರಾಯರು ವಿರೋಧಿಕೃತ್ ಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣ ಬ. ೨ ಬೃಂದಾವನ ಸ್ಥಳ ಮಂತ್ರಾಲಯ, ಉಪನಮ ಮಂಚಾಲೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ತೀರ.

ಪೀಳಿಗೆ ೧೮. ವರುಷ ೧೭. ಯೋಗೀಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ವಿಭವ ಸಂವತ್ಸರ ಮಾಘ ಶು. ೧೦ ಬೃಂದಾವನ ಶ್ರೀರಂಗ ಕಾವೇರಿ ತೀರ.

ಪೀಳಿಗೆ ೧೯. ವರುಷ ೪. ಸುರೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅಂಗೀರಸ ಸಂವತ್ಸರದ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಶುದ್ಧ ೨ ಬೃಂದಾವನ ವೈದ್ಯನದಿ ಮಧುರೆ.

ಪೀಳಿಗೆ ೨೦. ವರುಷ ೨೨. ಸುಮತೀಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಆಶ್ವೀಜ ಬ. ೧೧. ಬೃಂದಾವನ, ಶ್ರೀರಂಗ ಕಾವೇರಿ ತೀರ.

ಪೀಳಿಗೆ ೨೧. ವರುಷ ೭. ಉಪೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಕೀಲಕ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಬಹುಳ ೮ ಬೃಂದಾವನ ಶ್ರೀರಂಗ ಕಾವೇರಿ ತೀರ.

ಪೀಳಿಗೆ ೨೨. ವರುಷ ೨೨. ವಾದೀಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಪ್ರಮೋದೂತ ಸಂವತ್ಸರದ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಶುದ್ಧ ೯ ಬೃಂದಾವನ ಮಂತ್ರಾಲಯ ಉಪನಾಮ ಮಂಚಾಲೆ ತುಂಗ ಭದ್ರಾತೀರ.

7.6. ಪೀಳಿಗೆ ೨೩. ವರುಷ ೨೪. ವಸುಧೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ವಿಭವ ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವೀಜ ಬಹುಳ ೭ ಬೃಂದಾವನ ಗುಡ್ಡಾ ತುಂಗ ಭದ್ರಾತೀರ.

ಪೀಳಿಗೆ ೨೪. ವರುಷ ೨೪. ವರದೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ವಿಶ್ವಾವಸು ಸಂವತ್ಸರ ಆಷಾಢ ಬಹುಳ ೬ ಮುಲ್ಲಾಮುಠಾ ನದೀ ತೀರ ಪುಣ್ಯನಗರ ಪ್ರತಿನಾಮ ಪೂನಾ.

ಪೀಳಿಗೆ ೨೫. ವರುಷ ೧೪. ಭುವನೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿ ಸಂವತ್ಸರ ವೈಶಾಖ ಬ. ೭ ಬೃಂದಾವನ. ರಾಜವಳ್ಳಿ ಸ್ಥಳ ತುಂಗ ಭದ್ರಾತೀರ.

ಪೀಳಿಗೆ ೨೬. ವರುಷ ೧೦. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿ ಸಂವತ್ಸರ ವೈಶಾಖ ಬ. ೭ ಆರಭ್ಯ ಶುಕ್ಲ ಸಂವತ್ಸರದ ಆಷಾಢ ಶು. ೧೫ ವರೆಗೆ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಬುಧೇಂದ್ರ ತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀ ಪಾದಂಗಳು ಸಂಸ್ಥಾನ ಮಾಡುತ ಪ್ರಸ್ತುತ (?) ಗದ್ವಾಲ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಚಾತುರ್ಮಾಸ ಸಂಕಲ್ಪತ ಕುಳಿತುಯಿದ್ದಾರೆ.

ಬಂದು ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು, ನಾವು ಸಕಲರು ತಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆಯೊಳಗ ಪ್ರವರ್ತಿಸುತ್ತಯಿದ್ದೇವೆ. ಅಂಗೀಕಾರ[ಬೇಡಬೇಕು] (ಮಾಡಬೇಕು) ಎಂದರು. ಆಗ ಅವರು ಅಂದದ್ದು- ನಾವು ಯತಿಗಳು, ನಮಗೆ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರ ಹ್ಯಾಗೆ ಕೂಡೀತು. ನಮ್ಮ ಯತ್ಯಾಶ್ರಮ ವಿಹಿತವಾದಂಥ ಅನುಷ್ಠಾನಕೆ- ವಿರೋಧವಾದೀತು, ಸರ್ವಥಾ ಒಲ್ಲೆವುಯೆಂತ ಅನಲಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯಿದ್ದ ನಿ-
70.a ಯಾಮಕರು ನಿಮಗೆ ಮನುಷ್ಯರು ಕೊಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ, ಶ್ರೀದೇವರೇ [ವೇ] ಆಗಜಕೆ- ಪ್ರೇರಣೆ ಮಾಡಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸಿಯಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವಶ್ಯ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಯೆಂದು ಬಹುಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ ಯಿರಲು, ಆಗ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು(ರು) ಆಜ್ಞೆಯಾದದ್ದು ಮೀರಬಾರದು ಯೆಂದು ಸುಖಪ್ರಾರಬ್ಧ ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂತ ಅಂಗೀಕಾರ ಬಟ್ಟು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಕೆ ಒ- ಡಂಬಟ್ಟರು. ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವ ಮರ್ಯಾದೆ ಮಾಡಿದ್ದು- ಪ್ರಾತಃಕಾಲಕೆ ೨ ಮೂರು ಮುಹೂರ್ತ ಪರಿಯಂತ್ರ ಸ್ನಾನ ಜಪ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಯಿಂತಪ್ಪ ಅಹ್ನಿಕ- ವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕನೆ ಮುಹೂರ್ತಕೆ- ವಿಶಿಷ್ಟವೈಭವದ ಸಂಗಡ ಪಟ್ಟ- ಣ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಆ ರಾಜಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಎರಡು ಪ್ರಹರಾ ಪರಿ ಯಂತ್ರಕು ದೇಶವಿಚಾರ ಯಿಂತಪ್ಪ ಮಾಡಿ, ಪುನಃ ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮಕೆ- ಬಂದು ಸ್ನಾನ ಜಪ ಭಿಕ್ಷಾದಿಗಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡುಯಿರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷ ವಾಗೋದರ ಒಳಗಾಗಿ ಆ ಪೂರ್ವ- ದ ಅರಸನ ಹೆಂಡತಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದಾಕೆ 'ಗಂಡುಸು ಮಗನಾ' ಪ್ರಸೂತ ವಾದಳು. ಆ ಚಿಕ್ಕವಗೆ ಜಾತಕರ್ಮ ನಾಮಕರಣ ಉಪನಯನ ವಿವಾಹಾದಿ ಮೊದಲಾದ್ದು ಮಾಡಿಸಿ ಆ ಚಿಕ್ಕವಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸಿದರು.

ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಆಜ್ಞೆಪ್ರಕಾರ ೧೭ ವರುಷವಾಯಿತು. ಆ ತರುವಾಯ ಶ್ರೀನರಹರಿತೀರ್ಥರು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಅಶೇಷ ಸಾಮಾಜಿಕರಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದು— ನಿಮಗೆ ಅರಸು ಪ್ರಬುದ್ಧನಾದ; ಆತನ ಕೂಡ ಪ್ರವರ್ಕ ಸಂತ ಇಹೋದು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಗುರುಗಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಯೆಂತ ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಯವರು ಆಡಿದ್ದು— ಸಂಸ್ಥಾನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಅರ್ಹರಲ್ಲ; ಏನು ಬೇಕಾದ್ದು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ವಿಜ್ಞಾಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆಗ್ಗೆ ಅವರು ಅಂದದ್ದು— ನಾವು ಯತಿಗಳು, ಯಾವುದು ಯೇನು ಬೇಕಾಗಿಯಿದೆ? ನಿಮ್ಮ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿಯಿದ್ದ ಸೀತಾರಾಮ ಪ್ರತಿಮಾದ್ವಯ ನಮಗೆ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕೊಡಿರಿ ಯೆಂತ ಕೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸಕಲರು ಸನ್ಮತರಾಗಿ ಆ ದ್ವಯ ಪ್ರತಿಮೆಯು ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂ
70.6 ಡು ಅತಿ ಶೀಘ್ರದಿಂದ ರಜತಪೀಠಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಆಜ್ಞಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಅತಿಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪೂಜಾರ್ಥವಾಗಿ ಕ್ಲಿಪ್ತ ಮಾಡಿ, ತಾವು ಬಹುದಿವಸ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗಲು ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದು— ಆಶ್ರಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ನಡಕೊಳ್ಳಿರಿ ಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ತರುವಾಯ ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಕ್ರಮಾನುಸಾರ ಮಾಡಿದ್ದು— ವರುಷಗಳು. ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರು=೧೭. ನರಹರಿತೀರ್ಥರು=೯.
ಮಾಧವತೀರ್ಥರು-೧೭. ಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರು=೧೭

ಒಟ್ಟು ೬೦. ವರುಷಗಳು.

೩. ಈ ತರುವಾಯ ಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಅನುಭವಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಕೊಡೋದಕ್ಕೆ ಇವರ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು — ನೀವು ಯಿದ್ದಹಾಗೇ [ವೆ] ನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗಿ ಕೆಲವು ದಿವಸದಮೇಲೆ ಆಸ್ಥಳದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಪ್ನ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರೊಳಗೆ 'ಧೋಂಡೋಪಂಥ' ನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುದುರೆಮೇಲೆ ಕುಳಿತು [ಬಾವಾಗ] (ಬರುವಾಗ) ಕುದುರೆ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತೇ [ವೇ] ಬಾಯಿಯಿಂದ ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಆತನ ತಲದು ನಿಮ್ಮ ಹಸ್ತಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಲಾಗಿ ಆತಗೆ ಆಗ ಜ್ಞಾನ ಹುಟ್ಟಿ ಆಶ್ರಮ ತೆಗದು ಕೊಂಡೇನೆಂಬೋ ಕಾಂಕ್ಷೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ; ಸಂಗಡ ಯಿದ್ದರೂ ಆ ಮಾತು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಂದಿನ----ಕು ಕೇಳಿ ಪ್ರಯಾಣ ವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಜ್ಞಾನ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ; ಸರ್ವರನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅವರು ತುರೀಯಾಶ್ರಮ ಕೊಡಿರಿ ಯೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ನೀವು ಅವರಿಗೆ
71.a ಆಶ್ರಮ ಕೊಟ್ಟಿರಾದರೆ ಅವರಿಂದ ಮಹೋದ್ಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮಾಡಿ ವೈಷ್ಣವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ 'ಯೆಂದು ಹೇಳಿದ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಬಂದದ್ದು ಕಂಡು ಕೇಳಿದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಸಂದರ್ಭ ಪ್ರಕಾರ ಆಡಿಕೊಳಗೆ ಒಡಂಬಟ್ಟು ಆಶ್ರಮ ತೆಗದು ಕೊಂಡು ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ವಾದರು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಹಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದು ವರುಷ ೨೧. (ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು). ಕೊನೆಗೆ ತಮ್ಮ ಕರದಿಂದ ವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜರಿಗೆ ಆಶ್ರಮ ಕೊಟ್ಟು ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟರು.

೪. ವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜರ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಆಳಿದವರುಷ ೪.

ಕೊನೆಗೆ ಕವೀಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟರು.

೫. ಈ ಕವೀಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳು ಸಂಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿದ್ದು ವರುಷ ೪೧. [ಆಗ] (ಆಮೇಲೆ) ವಾಗೀಶರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟರು.

೬. ಶ್ರೀವಾಗೀಶ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದು ವರುಷ ೪೦. ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಆಶ್ರಮ ಕೊಟ್ಟರು. ೭. ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಆಳಿದ್ದು ವರುಷ ೪೪. ಇದರೊಳಗೆ ತಾವು ಪೂರ್ಣಸ್ಥರಾಗಿ ಯಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗ ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರಿಗೆ ಆಶ್ರಮ ಕೊಟ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥಾನ ಪ್ರತಿಮಾ, ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಕರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ರಜತಮಯ ದಶಾವತಾರದ ಬೆತ್ತ, ಪರ್ಯಾಕಾರವಾದ ದಿಗ್ವಿಜಯ ರಾಮದೇವರು ಹಾಗು ಸಂಸ್ಥಾನ [ದಾಗ] (ದಲ್ಲಿ) ಯಿದ್ದ ವೇದವ್ಯಾಸದೇವರುಗಳು (ಎರಡು) ೨. [ಉಳಾದ] (ಉಳಿದಂಥ) ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟು ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡವಾಗಿ ಇವರು ದಿಗ್ದೇಶಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವಾಗ ಯೂ...... ಮರ್ಕಗಳ ಜೈಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ರಾಜ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟವನ್ನು ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ, ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲೇ ಕೆಲವು ಕಾಲವಾಸವಾಗಿ ಯಿದ್ದರು.

ಈ ಕಡೆಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಅವಸಾನ ಕಾಲಕ್ಕೆ
71.೬. ಚಿಕ್ಕವರು ಪೇಳಗೆ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಆಶ್ರಮ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲವು ದೇವತಾರ್ಚನ ಸಹಿತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ತಾವು ಇದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರಾಗಿ ಯಿದ್ದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು-

ಶ್ರೀರಘುಪತಿದೇವರು, ಸೀತಾ ಅಮ್ಮನವರು, ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಮೆ-

ಗಳು ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ದೇವತಾರ್ಚನೆ ಪದಾರ್ಥ ವಿಶಿಷ್ಟವು ಆ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ಸ್ವಾ-
ಧೀನ ಇಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದು - ಮುಂದೆ ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳು
ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನ ಯಾವತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವದು ಯೆಂದು
ಹೇಳಿ ಹೋದರು. ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳು ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಮ-
ತದವರ ಸಂಗದ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿಯಿದ್ದರು. ಅದರೊಳಗು ಇರಲಿ
ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳು ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿಯಿದ್ದ ಅವರನ್ನ ಕರಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳಿ
ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು - ಪರಮತ ನಿರಾಕರಣೆ ಮಾಡದೆ ವಿನಹ ತಿರುಗಿ ಬರೋದಿ-
ಲ್ಲ ಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿ, ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳವರು
ದೇವರ ಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಕೆಲವು ಎರಗೋಳದಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದ ಅಧಿಪತಿ
ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವು.

ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಆ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀರಾಮಚಂ-
ದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಚಿಕ್ಕವರನ್ನ ಆಶ್ರಮ ಕೊಟ್ಟು ಯತೀಶ್ವರರು ಅವರ ಹೆ-
ಸರು 'ವಿದ್ಯಾಧೀಶರು' ಯೆಂಬುವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟರು. ಈದಾತು ಉ-
ತ್ತರಾದಿ ಮಠದವರು ಅಂಬೋದಾತು.

ನಮ್ಮ ಮಠದ ಸ್ಥಿತಿ ಬಹುದಿವಸ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಥಾನ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಅ-
ಪೂಜಿತವಾಗಿ ಯಿರಲಿಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಯತೀಶ್ವರರು ಪೇಜಾ-
ವರ ಉಡುಪಿ ಮಠದವರು. ಅವರ ಹೆಸರು ವಿದ್ಯಾಧೀಶ್ವರರು, ಆಸ್ಥಳಕ್ಕೆ
ಬಂದಲ್ಲಿ ಆಸ್ಥಳದವರು ಪೂಜೆಮಾಡಲಾಗಿ, ಅವರು ಆಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಹಾ-
ಸಂಸ್ಥಾನ ಯಿದ್ದದ್ದು ಕೇಳಿ, ಅಲ್ಲಿಯಿದ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕರನ್ನ ಅನುಸರಿಸಿ ತಂದು
ಆ ಸ್ಥಳದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು —

ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹೋಗಿ ಬಹು ದಿವಸವಾಯಿತು. ಈ ದೇವ-
ರುಗಳು ಪೂಜೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅವೆ. ಅವು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದವರು ಮುಟ್ಟಲಾಗದು.
ಯತಿಗಳು ಬಂದುಯಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕೈಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಆ ಗೃ-
ಹಸ್ಥರಿಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿ ಆ ಗೃಹಸ್ಥ ಆಡಿದ್ದು — ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿ-
72.a ಗಳ ಅಪ್ಪಣೆ ಯಿಹೋದು, ದೇವತಾರ್ಚನೆಗಳು ಶ್ರೀ ವಿಭುದೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾ-
ದಂಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವದು ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡಲಾಗದು ಯೆಂದು
ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ~~ಮತ್ತೆಯಾರಿ~~ ನಾವು ಹ್ಯಾಗೆ ಕೊಡುವದು. ಮತ್ತೆ ನಿಕೆ ಕೃತಿಮ ಆದೀತು(?)
ಯೆಂದು ಅನುಮಾನಿಸಿದರೆ ಆಯಿದ್ದ ಯಾವತ್ತು ಜನರು ಯೇಕಸ್ತರಾಗಿ
ಈಗ ಬಂದವರನ ಕೂಡಿ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಆ ಗೃಹಸ್ಥನ
ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಆ ಯತೀಶ್ವರರ ಕೈಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿದರೆ, ಆ ಯತಿ
ಯಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಆ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಹೊರಡುವಾಗ
ಆ ಗೃಹಸ್ಥನ ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾಜಿಕರನ್ನ ಬಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು
ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರತಿಮಾ ವಿಶೇಷ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು.

ಆ ತರುವಾಯ ಶ್ರೀ ವಿಭುದೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಕಾಶಿ ಕಡೆಯಿಂ-
ದ ಪರಮತನಿರಾಕರಣೆ ಮಾಡಿ ಜಯಪತ್ರಿಕೆಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಸಂಸ್ಥಾ-
ನಿಕನಲ್ಲಿ ಬರಲಾಗಿ ಈಗ ಆ ಗೃಹಸ್ಥನು ಹೇಳಿದ್ದು — 'ಮಠದ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ-
ಇದ್ದವರೆಲ್ಲಾ ಅವರನಾ ಕರೆತು, ಆ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಆ ಯತೀ-
ಶ್ವರರಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿದರು' ಎಂದು ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು
ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆರಳಿ 'ಅಹೋಬಲಕ್ಕೆ' ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ,
ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀದೇವತಾ ಆಜ್ಞೆ ಆದಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿಂದ 'ಮಂತ್ರಾಲಯ' ಸ್ಥಳ ಪ್ರಹ್ಲಾದ

ಯಾಗ ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳ ಯೆಂದು ಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿಳಿದು, ಆಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಯಿರಲಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರಲಾಗಿ, ಇವರಿಗೆ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ಸ್ಥಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಯೆಂದು ತಮಗೆ ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಅಪ್ಪಣೆ ಆಗಲಾಗಿ, ಪು~~ನಃ ಇವರಿಗೆ~~ ಈ ಸ್ಥಳ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಯಿರುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಪುನಃ ಇವರಿಗೆ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದು—

ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ನಿಮಗೆ ಬಾಹೋದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ [ಮೂ](ಮಾ)ರನೆಯವರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಆಗುತ್ತದೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿ, ಅವರು ಕೊನೆ ಪರಿಯಂತ್ರ ಈ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಿದ್ದು ಅಂತ್ಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಜಿತಾಮಿತ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಆಶ್ರಮ ಕೊಟ್ಟು ತಾವು ಈ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆ ಪ್ರಕಾರ ತಾಂಬ್ರಪರ್ಣಿ ತೀರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ವಿಶ್ವಾವಸು
72.6 ಸಂವತ್ಸರ ಫಾಲ್ಗುಣ ಬ. ೬ ಕಾಲವಾದರು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲೇ 'ಉತ್ತರಾದಿ ಮಠ' ಯೆಂದು ವಿದ್ಯಾಧೀಶ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ 'ಉತ್ತರಾದಿ ಮಠ'ಯೆಂದು ಹೆಸರು.

ಈ ಮಠಕ್ಕೆ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಕುಂಭಕೋಣ ಮಠ' ಯೆಂದೂ ಈ ಮಠದಧಿಪತಿ ಆದವರು ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಆದ್ದರಿಂದ 'ವಿದ್ಯಾಮಠ' ಯೆಂದೂ ಹೆಸರು.

೮. ಶ್ರೀ ಜಿತಾಮಿತ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಆಳಿದ್ದು ವರುಷ ೨೦. ಕ್ಷಯ ಸಂವತ್ಸರ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಬಹುಳ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಪರಿಯಂತ್ರ ಅನುಭವಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀ ರಘುನಂದನ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಆಶ್ರಮ ಕೊಟ್ಟು ತಾವು ಕಡಲೂರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ ಭೀಮಾ ಸಂಗಮ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡೆ ಒಳಗೆ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಾಗಿ ಬಂದು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನದಿ ತುಂಬಿ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲೇ ಅದೃ

ಶ್ಯವಾದರು. ಈ ರೀತಿ ೮ ದಿವಸ ನೀರು ಯಿದ್ದವು. ಆ ತರುವಾಯ ನೀರು ಹೋದ ಬಳಿಕ ಶಿಷ್ಯರು ಅಕೇಹಿರು ಹೋಗಿ, ಗದ್ದೆ ಶೋಧಿಸುವಾ ಯೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿ ಆಗ ಅವರವರಿಗೆ ಸೂಚನೆಯಾದ್ದು — 'ಇನ್ನ ನಮ್ಮ ಯತ್ನ ಮಾಡೋದ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂರಿ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ವಿವೇಕ ತೋರಲಿಕ್ಕೆ ಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಜ್ಞೆಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು ಆ ಗದ್ದೆ ಒಳಗೆ ಅದೃಶ್ಯವಾದರು ಯೆಂಬೋ ಸ್ತುತಿ ಉಂಬು.

೯. ಶ್ರೀ ರಘುನಂದನ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಕ್ಷಯ ಸಂವತ್ಸರ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಬಹುಳ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಲಾಗಾಯಿತು ವಿಜಯ ಸಂವತ್ಸರ ಕಾರ್ತಿಕ ಬಹುಳ ೮ ವರೆಗು ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಆಳಿದ್ದ ವರುಷ — ೧೭ —. ಇದರ ಒಳಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಂಗಡ ಯಿರಲಾಗಿ ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಆಜ್ಞೆಯು ತಮ್ಮ ಪರಮಗುರುಗಳ ನಿರೂಪವು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆಗಿಯಿದ್ದದ್ದು, ಶ್ರೀ ವಿಬುಧೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ಶಿಷ್ಯ ಮೂರನೆ ಯವರಿಗೆ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಆಗುತ್ತದೆ ಯೆಂದು ಆಗಿರಲಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಆಶ್ರಮಕಾಲಕ್ಕೆ ಇವರ ಗುರುಗಳ ಪರಮ ಅನುಗ್ರಹವು ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಿಯಿದ್ದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಇವರು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಯಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಇವರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವ-
73.a ರು ಸಹಾಯವಾಗಿ ಇವರು ನಾನಾ ಕುಲ ಬಗ್ಗೆ (?) ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಜನಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಆ ಕಡೆ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದವರ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀ ಮೂಲರಾಮದೇವರು ಮಾತ್ರ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಶ್ರೀ ರಘುನಂದನ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ವಶಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ತಾವು ಯಿಹೋ ಪರಿಯಂತ್ರಕು ಈ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಅನುಭವಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ಶ್ರೀ ಸುರೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಆಶ್ರಮ ಕೊಟ್ಟು, ತಾವು ದೇವರ ಯಾತ್ರೆ

ಆನೆಗೊಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರು.

೧೦. ಶ್ರೀ ಸುರೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ವಿಜಯ ಸಂವತ್ಸರ ಕಾರ್ತಿಕ ಬಹುಳ ೮ ಆಗಾಯಿತು ಕ್ರೋಧಿ ಸಂವತ್ಸರ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಬಹುಳ ೪. ಪರಿಯಂತ್ರು ೧೧. ಸಂವತ್ಸರ ಮಹಾ ಸಂಸ್ಥಾನ ಅನುಭವಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ಶ್ರೀ ವಿ[ಜೇಂದ್ರ](ಜಯೇಂದ್ರ) ಶ್ರೀ ಪಾದಂಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟು ತಾವು ಮಧುರೆ ಸ್ಥಳ ವೃಷಾಚಲ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷೇಪ ಮಾದರು.

೧೧. ಶ್ರೀ ವಿಜೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಪಾರ್ಥಿವ ಸಂವತ್ಸರದ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಬಹುಳ ೧೨ ಪರಿಯಂತ್ರುಕು ಸಂಸ್ಥಾನ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದು ವರುಷ ೫೭. ಈ ಪರಿಯಂತ್ರುಕು ದಿಗ್ದೇಶ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು 'ಅಪ್ಪಯ್ಯದೀಕ್ಷಿತ'ರ ಸಂಗಡ ಪ್ರಸಂಗ ಅನೇಕವಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನು ಪರಾಜಿತರನ್ನು ಮಾಡಿ ಚತುಃಷಷ್ಟಿ ವಿದ್ಯಾಪ್ರವೀಣರೆಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿ, ಸಕಲ ಬಿರುದುಗಳು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಕರ್ನಾಟಕದ ದೇಶಾಧಿಪತಿಗಳಿಂದ ಬಹು ಸನ್ಮಾನಿತರಾಗಿ, 'ವಿದ್ಯಾಮಠ ಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರ ಯೆಂತ ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಂಡು ಯಾವತ್ತು ಬಿರುದುಗಳು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಸಕಲ ವಿದ್ಯಗಳು ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮಾಡಿ ಜಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಾವು ಇಹಲೋಕ ಪರಿಯಂತ್ರುಕು ಇದ್ದು ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀ ಸುಧೀಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟು, ತಾವು ಕುಂಭಕೋಣ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾವೇರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷೇಪವಾದರು.

೧೨. ಶ್ರೀ ಸುಧೀಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳು ಪ್ಲವನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ಜ್ಯೇಷ್ಠ
73.6 ಬಹುಳ ೧೨ ಆರಭ್ಯ ಶುಕ್ಲ ಸಂವತ್ಸರ ಫಾಲ್ಗುಣ ಬಹುಳ ೨ ಪರಿಯಂತ್ರುಕು ವರುಷ ೨೮ ಮಹಾ ಸಂಸ್ಥಾನ ಆಳಿದರೊಳಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾ

ಭಾಗವತಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಅಪೇಂಬೋದು ಮಾಡಿ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶಾಧಿಪತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿತರಾಗಿ ನಾಟಕಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮಾಡಿ ದೇಶಾಧಿಪತಿಯನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ, ಆ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶಾಧಿಪತಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ರತ್ನಾದಿಗಳಿಂದ ಅಭಿಷಿಕ್ತರಾದ ಬಳಿಕ 'ಕುಂಭಕೋಣ' ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಪ್ರತಿಮ ಮಠ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ. ಅದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹುದಿವಸ ಪಾಠಪ್ರವಚನಾದಿಗಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಿದ್ದು ಆವರುವಾಯು ದೇಶಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರಾಯರಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಥಾನ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ತಾವು ಆನೆಗೊಂದಿಯಲ್ಲಿ ನವ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷೇಪವಾದರು.

೧೩. ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಶುಕ್ಲ ಸಂವತ್ಸರ ಫಾಲ್ಗುಣ ಬ. ೨ ಆರಭ್ಯ ವಿರೋಧಿಕೃತ್ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ಶ್ರಾವಣ ಬಹುಳ ೨ ಪರಿಯಂತ್ರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಥಾನ ಅನುಭೋಗಿಸಿ, ಯಿಷ್ಟರೊಳಗೆ ದಿಗ್ದೇಶ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲಕೆಲವು ಅನ್ಯಮತಸ್ಥರ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ಸೋಲಿಸಿ, ಯಿವತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಮಾಡಿ, ತಾವು ಮಾಡಿದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ತ್ರಿಮತಸ್ಥರ ಸಮ್ಮತವಾಗಿಯಿದ್ದು, ಕಡೆಗೆ ಮಂತ್ರಾಲಯ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಭಾಗವತ ಭವ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾಯಿದ್ದು ಅವಸಾನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ವಿಭುದೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಈ ಸ್ಥಳ ಸಂಪಾದಿಸಿಯಿದ್ದ ಕಾರಣ ಪ್ರಹ್ಲಾದನು ಯಾಗವು ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ [ಮಿಲಿಕ್ಷಕದಿ] (ಮ್ಲೇಂಛ ಬದ್ಧಿ) ಮಸೂದ ಖಾನನ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ನಮ್ಮ ~~(ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ)~~ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ವೆಂಕಣ್ಣ ಪಂತನ ಮೂಲಕ ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡು, ತಾವು ಇದ್ದಾಗಲೆ ನಿಕ್ಷೇಪ ಸ್ಥಳ ಕ್ಲುಪ್ತ ಮಾಡಿ, ಮುಂದು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಹುದಿವಸ-

ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ನದಿಯ ಬೇರಾಗಿ ಅದೆಯೆಂದು, ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗ-
ಳವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟು, ತಾವು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಾಲವಾದರು.

Fol. 74 a. ೧೪. ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ವಿರೋಧಿಕೃತ್ ಸಂವತ್ಸರ ಶ್ರಾ
ವಣ ಬ. ೨ ಆರಭ್ಯ ವಿಜಯ ಸಂವತ್ಸರ ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ೧೦. ಪರಿಯಂತರಕ್ಕೂ
ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಅನುಭೋಗಿಸಿದಾಗ ಉತ್ತರ ದೇಶಂಯಾದಕ್ಕ ಸಂಚಾರ
ಮಾಡಿ ಭಾಗ್ಯನಗರದಲ್ಲಿ 'ಅಕ್ಕಣ್ಣ' 'ಮಾದಣ್ಣನವರ ಕಾಲಕ್ಕೆ' 'ತಾತಾಚಾರ್ಯ'
ಗಳು ಮೊದಲಾದವರ ಸಂಗಡ ಪ್ರಸಂಗ ಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನ ನಿರಾಕರಣೆ
ಮಾಡಿ, ಜಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಇರುಳು ಹಗಲು ಮಾಡಿ ಹೋ-
ರಿಸಿ, ಬಹುದೇಶ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ, ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀ ಸೂರೀಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ
ಸಂಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟು, ~~[illegible]~~ ತಾವು ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನ ಸನ್ನಿಧಾನ ಕಾವೇರಿ ತೀರ
ದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾಗಿ ನಿಕ್ಷೇಪವಾದರು.

೧೫. ಶ್ರೀ ಸೂರೀಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ವಿಜಯ ಸಂವತ್ಸರ ಮಾಘ ಶು. ೧೦
ಆರಭ್ಯ ಅಂಗೀರಸ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಶು. ೨ ಪರಿಯಂತ್ರಕ್ಕ ವರು-
ಷ ೪. ಸಂಸ್ಥಾನ ಆಳಿ, ಶ್ರೀ ಸುಮತೀಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನ
ಕೊಟ್ಟು ವೈಜ್ಞಾನದಿ ಮಧುರೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷೇಪವಾದರು.

೧೬. ಶ್ರೀ ಸುಮತೀಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಅಂಗೀರಸ ಸಂವತ್ಸರ
ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಶು. ೨ ಆರಭ್ಯ ಅಕ್ಷಯ ಬಹುಳ ೧೧. ವರೆಗೆ ೨೨ ವರುಷ ಪರಿಯಂ-
ತ್ರಕ್ಕ ದಿಗ್ದೇಶ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ 'ಕುಂಭಕೋಣ' ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಠದಲ್ಲಿ ನಿಂತು
ಋಗ್ಭಾಷ್ಯ, ಗೀತಾ ಭಾಷ್ಯ, ತತ್ವಪ್ರಕಾಶಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಭಾವರತ್ನಕೋ
ಶ ಯೆಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಮಾಡಿ, ಕುಂಭಕೋಣ ಮಠದಲ್ಲಿಯಿರಲಾಗಿ,

ತಂಜಾವೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಪತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿತರಾಗಿ, ಶ್ರೀಮಠಸ್ಥರು ಪತ್ರ-
ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಕಾತರರಾಗಿ, ಪರವಾದಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಂಗವೆಂಬೋದು
ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಿರಲು, ಪರವಾದಿಗಳ ವಾದ ಖಂಡನ ಮಾಡಿದ
ಪ್ರಯುಕ್ತ, ಉಭಯ ಮತದವರು ಕೂಡಿ ಜೋಡು ಗದ್ದಿಗೆ ಪ್ರಭಾಮುಖ
ದಿಂದ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು, ಮತ್ತೂ ಕೆಲವು ದಿವಸ ದೇಶಸಂಚಾರ-
ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಕಡೆಗೆ ಉಪೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಮಹಾಸಂ-
ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟು, ಶ್ರೀರಂಗದಲ್ಲು ಕಾವೇರಿ ತೀರ ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂ-
74 b. ಗಳವರ ಬೃಂದಾವನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯಾತ್ರ ಮಾಡಿದರು.

[ವಿಶ್ವಾವಸು]
೧೭. ಶ್ರೀ ಉಪೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ~~ಪ್ರಮೋದೂತ~~ ನಾಮಸಂವ-
ತ್ಸರ ಆಶ್ವೀಜ ಬಹುಳ ೧೧. ಆರಭ್ಯ ಕೀಲಕನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ಮಾರ್ಗ-
ಶಿರ ಬಹುಳ ೮ ಪರಿಯಂತರ ೨ ವರುಷ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಸಂಗಡ
ಸರ್ವದೇಶ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ, ದಿಗ್ವಿಜಯ ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾ-
ದಂಗಳವರಿಗೆ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟು ತಾವು ಶ್ರೀರಂಗ ಕಾವೇರಿ ತೀರದಲ್ಲಿ
ಶ್ರೀ ಸುಮತೀಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ಬೃಂದಾವನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಯಾತ್ರ ಮಾಡಿದರು

೧೮. ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಕೀಲಕ ಸಂವತ್ಸರ ಮಾರ್ಗ-
ಶಿರ ಬಹುಳ ೮ ಆರಭ್ಯ ಪ್ರಮೋದೂತ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಶುದ್ಧ ೯
ಪರಿಯಂತರ ವರುಷ ೨೨. ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಅನುಭವಿಸಿ, ಚತುರ್ದೇಶ
ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮಾಡಿ, ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀ ವಸುಧೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನ
ಕೊಟ್ಟು ತಾವು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಬೃಂದಾವನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ದೇ-
ಹ....ತಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟರು.

೧೯. ಶ್ರೀ ವಸುಧೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ~~ಪ್ರ...~~ ಪ್ರಮಾದೀಚ ಸಂವತ್ಸರ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಶುದ್ಧ ೯ ಆರಭ್ಯ ವಿಷುಸಂವತ್ಸರ ಆಶ್ವೀಜ ಬಹುಳ ೨ ಪರಿಯಂತ್ರ ಸು ೨೪ ವರುಷವೊಳಗೆ ಶಾಹುರಾಜನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂಗಮಾಡಿ, ವಾದಿಗಳನ್ನ ಪರಾಜಿತರನ್ನ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನಾದಿಗಳು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆರಳಿ, ಮತ್ತು ಕೆಲವು ದಿವಸ ದೇಶ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದ ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀ ವರದೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟು ತಾವು ಕೆಂಚನಗುಡ್ಡ ತುಂಗಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪರಂಧಾಮ ಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿದರು.

೨೦. ಶ್ರೀ ವರದೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ವಿಷು ಸಂವತ್ಸರ ಆಶ್ವೀಜ ಬ. ೨ ಆರಭ್ಯ ವಿಶ್ವಾವಸು ಸಂವತ್ಸರ ಆಷಾಢ ಶು. ೭ ಪರಿಯಂತ್ರ ಸು
15.೧ ವರುಷ ೨೪ ವರೆಗೆ ಬಂದು ಯೆರಡಾವರ್ತಿ ಶ್ರೀಮಂತರ ಸಭೆ ಪುಣೆ ಯೆಡೆಗೆ ಹೋಗಿ, ವಾದಿಗಳ ಗೆದ್ದು ಮಾನಸನ್ಮಾನಾದಿಗಳು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕುಂಭಕೋಣದ ದಕ್ಷಿಣದೇಶವನ್ನು ಸಂಚಾರ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪುನಃ 'ಪುಣೆಗೆ' ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯಿದ್ದ ಅನ್ಯ ಮತಸ್ಥರನಾಗಿದ್ದ 'ರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ' ಮೊದಲಾದವರನ್ನ ಪಾದಾಕ್ರಾಂತರನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ತಮಗೆ ಅವಸಾನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವೃದ್ಧಾಂಗರಾಗಿ ಯಿರಲಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಕಾಲದ ದಿವಸ ಅಶೇಷರಿಗು ತಿಳುಹಿಸಿ ನಿಕ್ಷೇಪ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಆ(ಶಹರದಲ್ಲಿ) [ಶಹರದಲ್ಲಿ] ಶ್ರೀಮತಸ್ಥರಿಗು ವಸತಿ ಯಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಅಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿ ಯಿರಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ, ಯಾವತ್ತು ಪ್ರಬಂಧ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಥಾನ ಶ್ರೀ ಭುವನೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರಿಗೆ 'ಪುಣೆ' ಯಿಂದಲೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಸಿ ತಾವು ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾದರು.

೨೧. ಶ್ರೀ ಭುವನೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ವಿಶ್ವಾವಸು ಸಂವತ್ಸರ

—ಆಷಾಢ ಶು. ೬ ಆರಭ್ಯ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ವೈಶಾಖ ಬ. ೭ ಪರಿ-
ಯಂತ್ರ ವರುಷ ೧೪ ಶ್ರೀಮಂತರ ಸಹಿತ ಪುನಃ ಉಳ್ಳದಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಂ-
ಚಾರಮಾಡಿ, ಶ್ರೀರಘುಪತಿದೇವರ ದೇವತಾರ್ಚನೆಗೆ ರತ್ನಖಚಿತ ಸುವರ್ಣ
ಮಂಟಪ, ಬೆಳ್ಳಿಮಂಟಪ ಯಿನ್ನು ಅಧಿಕತರವಾಗಿ ಯಾವತ್ತು ಪದಾರ್ಥಸಂ-
ಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರಾಯರ ಮಠದಲ್ಲಿ
ಉಭಯ ಪಾರ್ಶ್ವ ಶಿಲಾ ಮಂಟಪ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ, ತಾವು ಇರು
ವ ಪರಿಯಂತ್ರ ವಿಭವ ಸಂಗಡಯಿದ್ದು ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀಸುಬೋಧೇಂದ್ರ ಶ್ರೀ
ಪಾದಂಗಳಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಾವು ಗದ್ವಾಲಿ ಸೀಮೆ ರಾಜೋಳ್ಳಿ
ಸ್ಥಳ ತುಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ದೇಹ ಬಿಟ್ಟರು.

—೨೨. ಶ್ರೀಸುಬೋಧೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳು ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ವೈ
ಶಾಖ ಬಹುಳ ೭ ಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅಧಿಪರಾಗಿ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ ಕುಂಭ
ಕೋಣ, ಅನಂತಶಯನ, ಶ್ರೀರಂಗ ಸೇತು ಮೊದಲಾದ ಯಾವದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ
ಯಿದ್ದ ಪರವಾದಿಗಳ ಗೆದ್ದು ಯಾವತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡು
75.6. ಶ್ರೀಮಂತರ ಸ್ಥಳ ಪುನಃಯಲ್ಲಿ ಪರಮತ ನಿರಾಕರಣ ಸ್ವಮತ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ
ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರ[ತ್ರ](ಸ್ತು)ತ ಗದ್ವಾಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನದವರ ವಿಜ್ಞಾಪ
ನಾ ಆತ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೃಷ್ಣಾತೀರ ಗದ್ವಾಲಿ ಸ್ಥಳ ಸ್ವಮಠದಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲ ಸಂವತ್ಸರ
—ಆಷಾಢ ಶುದ್ಧ ೧೫ಗೆ ಚಾತುರ್ಮಾಸ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಕೂತು ಯಿದ್ದಾರೆ.

ಗುರುಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮಠ, ಈ ಮಠ-
ಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮತೀಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮಠ [ಯಾಧಾರೆ] (ಇದೆ)
ಇದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾಮಠ ಕುಂಭಕೋಣ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಠ, ಮಂಚಾಲೆ ಮೂಲವು

ರುವರು. ಶ್ರೀ ಮಧ್ವರಾಯರ ಅರಣ್ಯ ಸುಬೋಧೇಂದ್ರ ತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾ-
ದಂಗಳ ಪರಿಯಂತ ಶುಕ್ಲ ಸಂವತ್ಸರ ನಿಜ ಆಷಾಢ ಶು. ೧೫ಗೆ. ಸಂತಪ್ತಕ-
ಹೂಶವರ ಪರಿಯಂತ ಪೀಳಿಗೆ ಶ್ಲೋಕ —

ಶ್ರೀಮಧ್ವಂ ಪದ್ಮನಾಭಂ ನರಹರಿಮುನಿಪಂ ಮಾಧವಾಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥೌ,
ವಂದೇ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಾರ್ಯಂ ಮುನಿವರಮಥ ವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜಂ ಕವೀಂದ್ರಂ,
ವಾಗೀಶಂ ರಾಮಚಂದ್ರಂ ಸ್ತುತಿಗಣ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಂ ಜಿತಾಮಿತ್ರವರ್ಯಂ,
ರಕ್ಷಾ- - - - ತದಕ್ಷಾ ರಘುತನಯಾ ಸುರೀಂದ್ರಂ ವಿಜಯೇಂದ್ರಂ ಸುಧೀಂದ್ರಂ॥
ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಸಕಲಗುಣನಿಧಿಂ ಧೀರಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥಂ,
ಸೂರೀಂದ್ರಂ ಸದ್ಗುಣಾಢ್ಯಂ ರಘುಪತಿಚರಣಧ್ಯಾನಧೂತಾಘಸಂಘಂ,
ರಾಮವ್ಯಾಸ ಪ್ರಪೂಜಾ ನುತಿರತ ಸುಮತೀಂದ್ರಾಭಿಧ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಂ,
ಪ್ರ: . - ಮುಪೇಂದ್ರಂ ಗುರುವರ ಮತ್ತಿಮಾ (ಪ್ರ) [ಪ್ರಾಗ್]ಧ ?) ವಾದೀಂದ್ರವರ್ಯಂ॥

ವಸುಧಾತಳ ವಿಖ್ಯಾತಂ ವೈರಾಗ್ಯಾದಿಗುಣಾರ್ಣವಂ,
76. a ವೇದವೇದಾಂಗ ಚತುರಂ ವಸುಧೇಂದ್ರಂ ಗುರುಂ ಭಜೇ॥

ವಾದೇ ವಿಜಯ ಶೀಲಾಯ ವರದಾಯ ಪರಾರ್ಥಿನಾಂ,
ವದಾನ್ಯ ಜನಸಿಂಹಾಯ ವರದೇಂದ್ರಾಯ ತೇ ನಮಃ॥

ಅವನೀಂದ್ರ [ಜಿತಶತ್ರುದ] ? ಮವನೀಸುರ ಭಾಸುರಂ,
ಪವನಾತ್ಮಜ ತಂತ್ರ[ಜ್ಞಂ] (ಜ್ಞಂ) ಭುವನೇಂದ್ರ ಗುರುಂ ಭಜೇ॥

ಪೀಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿದವರ - ಶ್ರೀ ಮಧ್ವರಾಯರ ಅರಣ್ಯ ಸು-
ಬೋಧೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರೆಗೆ —

ಪೀಳಿಗೆ ೧. ವರುಷಂಗಳು ೭೮. ಶ್ರೀಮಧ್ವರಾಯರು ಶಾಲಿವಾಹನ

ಶಕ ೧೦೯೫ ಜನನ ಕಾಲ. ಆನಂದ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ಮೊದಲು ಪ್ಲವಂ-
ಗ ಸಂವತ್ಸರದವರೆಗೆ ೧೪- ಜನನ ಕಾಲದಿಂದ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು.
೪೦ ಪಟ್ಟ ಆಳಿದ್ದು. = ೫೪ ಮಾಘ ಶು. ೯ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋದದ್ದು.

ಪೀಳಿಗೆ ೧. ವರುಷ ೧೭. ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರು ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರ-
ದ ಕಾರ್ತಿಕ ಬಹುಳ ೧೪ ಬೃಂದಾವನ ಆನೆಗೊಂದಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿದ್ದು.

ಪೀಳಿಗೆ ೨. ವರುಷ ೯. ನರಹರಿತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀಮುಖ ಸಂವ
ತ್ಸರ ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ ೭ ಬೃಂದಾವನ ಆನೆಗೊಂದಿಯಲ್ಲಿ

ಪೀಳಿಗೆ ೪. ವರುಷ ೧೭. ಮಾಧವತೀರ್ಥರು ವಿಕೃತಿ ಸಂವತ್ಸರದ
ಭಾದ್ರಪದ ಬಹುಳ ೨೦ ಬೃಂದಾವನ ಆನೆಗೊಂದಿಯಲ್ಲಿ

ಪೀಳಿಗೆ ೫. ವರುಷ ೧೭. ಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರು ಪ್ಲವಂಗ ಸಂ-
ವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಬಹುಳ ೫ ಮಳಖೇಡ ಸ್ಥಳ ಕಾಗಿನೀತೀರ ಬೃಂದಾವನ

76.6 ಪೀ. ೬. ವರುಷ ೨೧. ಜಯರಾಯರು ವಿಭವ ಸಂವತ್ಸರದ ಆಷಾಢ
ಬಹುಳ ೫. ಮಳಖೇಡ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬೃಂದಾವನ.

ಪೀ. ೭. ವರುಷ ೪. ವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜರು ಆಂಗೀರಸ ಸಂವತ್ಸರದ
ವೈಶಾಖ ಶು. ೨ ಬೃಂದಾವನ ವಟ್ಟಿ ಜಗನ್ನಾಥದಲ್ಲಿ.

ಪೀ. ೮. ವ. ೪೧ ಕವೀಂದ್ರ ತೀರ್ಥರು ಪ್ರಮಾದೀಚ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಶು.
೯ ಬೃಂದಾವನ ಆನೆಗೊಂದಿ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ.

ಪೀ. ೯. ವ. ೨೦. ವಾಗೀಶ ತೀರ್ಥರು ಸ್ವಭಾನು ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ
ಬ. ೭. ಬೃಂದಾವನ ಆನೆಗೊಂದಿಯಲ್ಲಿ.

ಪೀ. ೧೦. ವ. ೨೨. ರಾಮಚಂದ್ರತೀರ್ಥರು ನಳ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ

ಅಂತು ಪ್ರಭವ ೨೬. ವರುಷಂಗಳು ೬೨೬

ಇದಕ್ಕೆ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ೧೭೨೧ ಆಗುತ್ತಾಯಿದೆ.

(ಬ ಶಾರ(೭೮))

[ಬಶಾರಖು] ೭೯ ನೆಯ ಜುಲಾಯಿ ತಿಂಗಳು ೧೮೦೯ ನೆಂ.॥ ಬದ-
ಸ್ತುರು ನಾರಾಯಣರಾವು [ಮುತಸದಿ] (ಮುತ್ಸದ್ದಿ)? ಮುತ್ತೈನು ಮೇಸ್ತ್ರ
ವಾಡರ್ ಸಾಹೇಬರು ಪ್ರಮಾಯಿಸಿ ಸರದಾರು - - .

Copied by Sri P Subbaya Bhat. Kannada Pandit

7.3.47.